

T.C.
MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

SPOR YÖNETİCİLİĞİ ANABİLİM DALI
SPOR YÖNETİMİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

TÜRKİYE MİLLİ PARALİMPİK KOMİTESİ'NİN (TMPK)
İŞLEYİŞİ VE ENGELLİ SPORLARINA YAKLAŞIMI

Gökşin ÜRKMEZ

Danışman
Doç. Dr. Selhan ÖZBEY

Manisa-2019

	T.C. MANİSA CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ	Doküman Kodu	FRYL-031
	YÜKSEK LİSANS EĞİTİMİ FORMLARI	Yayınlanma Tarihi	26/03/2018
		Revizyon No/Tarih	2/23/03/2018
		Sayfa	1/1
Tez Savunma Sınavı Tutanağı			

TEZ SAVUNMA SINAV TUTANAĞI

Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 17.07.2019 tarih ve 25/31 sayılı toplantısında oluşturulan jürimiz tarafından Manisa Celal Bayar Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin 9. Maddesi gereğince Enstitümüz Spor Yönetimi Anabilim Dalı Spor Yöneticiliği Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Gökşin ÜRKMEZ'in "TÜRKİYE MİLLİ PARALİMPİK KOMİTESİ'NİN (TMPK) İŞLEYİŞİ VE ENGELLİ SPORLARINA YAKLAŞIMI" konulu tezi incelenmiş ve aday 01.08.2019 tarihinde saat 10:30'da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra **70** dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anabilim dallarından jüri üyelerine sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin,

BAŞARILI olduğuna OY BİRLİĞİ
DÜZELTME yapılmasına * OY ÇOKLUĞU
RED edilmesine ** ile karar verilmiştir.

ÜYE
Doc. Dr. H. Murat ŞATTIN

BAŞKAN
Doc. Dr. Belhan ÖZBEK

ÜYE
Dr. Öğr. Üy. Melike ESEN TAS

Evet Hayır

Tez, burs, ödül veya Teşvik programına (Tüba, Fullbright vb.) aday olabilir.

Tez, mutlaka basılmalıdır.

Tez, mevcut haliyle basılmalıdır.

Tez, gözden geçirildikten sonra basılmalıdır.

Tez, basımı gereksizdir.

* Bu halde adaya 3 ay süre verilir. İkinci tez savunma sınavında da başarısız olan öğrencinin Enstitü ile ilişkisi kesilir.

** Bu halde adayın Enstitü ile ilişkisi kesilir.

Hazırlayan
Enstitü Sekreteri

Onaylayan
Enstitü Müdürü

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “Türkiye Milli Paralimpik Komitesi’nin (TMPK) İşleyişi Ve Engelli Sporlarına Yaklaşımı” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin bibliyografyada gösterilen eserlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

09/07/2019

Gökşin ÜRKMEZ

ÖZET

TÜRKİYE MİLLİ PARALİMPİK KOMİTESİ'NİN (TMPK) İŞLEYİŞİ VE ENGELLİ SPORLARINA YAKLAŞIMI

Türkiye'de engelli sporlarının gelişimi Türkiye Milli Paralimpik Komitesi'nin (TMPK) kurulmasıyla ivme kazanmış, uluslararası arenada her geçen gün daha fazla yer almaya başlamıştır.

Bu araştırmanın amacı; TMPK'nin sorumlulukları,görevlerini,ve fonksiyonları ele alarak incelemek ve Engelli Spor Federasyonları ile ilişkileri yoluyla engelli sporlarına yaklaşımını tespit etmektir.

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi ve görüşme yöntemi kullanılmıştır. Görüşme yöntemi türlerinden yarı yapılandırılmış görüşme formu tercih edilmiştir. Bu araştırmanın görüşme verilerini Araştırma da amaçlı örneklem yoluyla seçilen TMPK ve engelli spor federasyonları yöneticileri oluşturmaktadır.Araştırma özellikle engelli sporlarına yaklaşımına odaklandığından bir durum çalışmasıdır.Veriler TMPK ve komitenin paydaşları olan engelli spor federasyonlarında çeşitli kademelerde görev yapan toplamda 11 yönetici, antrenör ve IPC üyesi ile yüz yüze görüşmeler yapılmıştır.Araştırma da görüşmecilerden elde edilen veriler betimsel ve sistematik analiz yöntemi ile içerik analizi yöntemi kullanılarak yorumlanıp 3 kişi tarafından kodlanmıştır.Benzer kodlar bir araya getirilerek temalar oluşturulmuştur.

Araştırmada TMPK'nin engelli sporlara katkısı ile ilgili bulunan kodlarda Engelli Spor Federasyonlarına, engelli sporlarına, engelli sporculara ve Spor Genel Müdürlüğü'ne değinilmiştir. Paralimpik branşlara katılamama sebebi ile ilgili yasa ve yapılanma, kotalar ve fonksiyonel engel dış sebepler olarak tespit edilmiştir. Katılımcılar, engelli federasyonları, bütçe, alt yapı, sporcu yetiştirme, spor kültürünün gelişimi ile ilgili olumsuz görüşlerini bildirmişlerdir.

Araştırma sonucunda, TMPK'nin işleyişi ile yaşadığı sorunlara rağmen, Türkiye'de engelli sporuna, engelli sporcuya ve engelli spor federasyonlarına önemli katkıları olduğu tespit edilmiştir.Kanuni yapılanma gereği yürütme işinin engelli spor federasyonlarında olduğu ve ilişkilerde sorunlar yaşandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: *Türkiye Milli Paralimpik Komite, engelli sporları, engelli sporcular, engeli spor federasyonları*

ABSTRACT

FUNCTIONS OF TURKISH NATIONAL PARALYMPIC COMMITTEE AND ITS APPROACH TO DISABLED SPORTS

The development of disabled sports in Turkey has gained momentum with the establishment of the Turkish National Paralympic Committee (TMPK), our name in the international arena has begun to take place more and more each passing day.

The purpose of this research is to examine Turkish National Paralympic Committee's responsibilities, structure, tasks and functions. It is also to determine the committee's approach to disabled sports through its relations with Turkish Sports Federation for Disabled.

In the research, qualitative research methods such as document analysis and interview method were used. Semi-structured interview method was preferred as interview type. Interview data of this study consists of managers of TMPK and federations for disabled sports selected through purposeful sampling. Research focuses on approach to disabled sports, and thus it is a case study. Face to face interviews were performed with 11 managers, coaches and members of the International Paralympic Committee active in various levels in Turkish National Paralympic Committee and sports federations for disabled as stakeholder of the committee. The data obtained from the interviewees were interpreted by using descriptive and systematic analysis method and content analysis method, and coded by 3 people. Themes were created by bringing similar codes together.

Research addresses contribution of TMPK to disabled sports and also Sports Federations for Disabled, disabled sports, disabled athletes and General Directorate of Sports. Relative legislations and structure, quotes and functional obstacle were detected as external reasons for not attending the paralympic branches. Participants stated their negative opinions about federations for disabled, budget, groundwork, athlete training and development of sports culture.

As a result of the research, despite the difficulties Turkish National Paralympics Committee experiences in its functions, it was determined that Turkish National Paralympics Committee has significant contributions to disabled sports, disabled athletes and sports federations for disabled in Turkey. It is concluded that the executive function belongs to sports federations for disabled and there are some problems in relations among the mentioned bodies.

Key words: Turkish National Paralympic Committee, disabled sports, disabled athletes, disabled sport federations.

TEŞEKKÜR

Çalışmanın gerekleŐtirilmesinde, değerli bilgilerini benimle paylaŐan, tez konusunu seçerken isteklerimi göz önünde bulundurup bana yardımcı olan, sabırla ve büyük bir ilgiyle bana faydalı olabilmek için elinden gelenden fazlasını sunan, kullandığı her kelimenin hayatıma kattığı önemini asla unutmayacağım saygı değer danışman hocam Sayın Doç. Dr. Selhan Özbey'e, Çalıőmamın her aşamasında bilgi ve deneyimleri ile bana yol gösteren tecrübeleri ile beni aydınlatan ve desteğini hiç eksik etmeyen, kendisini tanımaktan büyük onur duyduğum değerli hocam Sayın Doç Dr.Adil Özdemir'e,teŐekkürün az kalacağı diğer yüksek lisans hocalarımla da bana yüksek lisans boyunca kazandırdıkları her bilgi için yürekten teşekkür eder Őükranlarımı sunarım.

Gökşin ÜRKMEZ

Manisa, 2019

Yemin Metni	ii
Türkçe Özet	iii
İngilizce Özet	iv
Teşekkür Metni	v
İçindekiler	vi
Kısaltmalar	x
Tablolar Listesi	xi
Grafikler Listesi	xii
Ekler Listesi	xiii

BİRİNCİ BÖLÜM**GİRİŞ**

1.GİRİŞ	1
1.1.Problem Cümlesi	2
1.2.Araştırmanın Amacı	2
1.3.Araştırmanın Önemi	3
1.4.Sayıtlılar	3
1.5.Sınırlılıklar	3
1.6.Tanımlar	3

İKİNCİ BÖLÜM**KAVRAMSAL TEMELLER VE LİTARATÜR TARAMASI**

2.1. Engel ve Engellilik	4
2.2. Engellilik Sebepleri	5
2.2.1.Doğum Öncesi Sebepler	5

2.2.2. Doğum Sırası Sebepler	5
2.2.3. Doğum Sonrası Sebepler	5
2.3. Engellilik Türleri	5
2.3.1. Görme Engelli.....	5
2.3.2. İşitme Engelli.....	5
2.3.3. Dil ve Konuşma Engelli.....	6
2.3.4. Ortopedik Engelli.....	6
2.3.5. Zihinsel Engelli.....	6
2.3.6. Ruhsal ve Duygusal Engelli.....	6
2.3.7. Süreğen Hastalık.....	6
2.3.8. Çoklu Engellilik.....	6
2.4. Engellilik Ve Spor.....	6
2.4.1. Engelli Sporlarının Tarihsel Süreci.....	7
2.4.2. Paralimpik Oyunların Doğuşu ve Gelişimi.....	8
2.5. ULUSLARARASI PARALİMPİK KOMİTE (IPC)	9
2.5.1. Genel Kurul.....	11
2.5.1.1. Uluslararası Spor Federasyonları (IOSD Sports ve IPC Sports).....	12
2.5.1.2. Ulusal Paralimpik Komiteler (NPC).....	13
2.5.1.3. Uluslararası Engelliler Spor Organizasyonlar (IOSD).....	13
2.5.1.4. Bölgesel Organizasyonlar (IPC Bölgeleri).....	15
2.6.1. Yönetim Kurulu.....	16
2.6.1.1. Yönetim Ekibi.....	16
2.6.1.2. Uluslararası Paralimpik Komitesi Konseyleri.....	16
2.6.1.3. Spor Teknik Komiteleri.....	17
2.6.1.4. Daimi Komiteler.....	18
2.7.1. Paralimpik Sporcuların Sınıflandırılması	22
2.7.2. IPC Paralimpik Yaz Spor Branşları	24
2.7.3. Paralimpik Yaz Oyunlarının Tarihsel Süreci.....	32
2.7.4. IPC Paralimpik Kış Spor Branşları	33
2.7.5. Paralimpik Kış Oyunlarının Tarihsel Süreci.....	36
2.8. TÜRKİYE MİLLİ PARALİMPİK KOMİTESİ (TMPK)	37
2.8.1. Türkiye’de Engelli Sporlarının Tarihsel Süreci.....	37
2.8.2. Türkiye Milli Paralimpik Komitesi’nin (TMPK) İşleyişi.....	38

2.8.2.1.TMPK'nin Amaçları.....	40
2.8.2.2.TMPK'nin Yöntemi.....	41
2.8.2.3.TMPK'ne Üyelik	41
2.8.2.4.TMPK'nin Yönetim Organları	42
2.8.2.5.TMPK'nin Spor Branşları.....	48
2.8.3Türkiye'de ki Engelli Sporcuların Katıldığı Paralimpik Oyunlar.....	49

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1.Araştırmanın Metodu.....	52
3.1.1.Araştırmanın Amacı.....	52
3.1.2.Araştırmanın Yöntemi	52
3.1.3.Araştırmanın Aşamaları.....	53
3.1.4.Araştırmanın Sınırlılıkları	53
3.1.5.Araştırmanın Grubu.....	53
3.1.6.Veri Toplama Yöntemi.....	54
3.1.7.Araştırmanın Uygulama Aşaması.....	54
3.1.8.Verilerin Analizi.....	55
3.1.9.Araştırmacının Rolü.....	56
3.1.10.Geçerlilik.....	56
3.1.11.Güvenilirlik.....	57

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

4.1.TMPK'nin İşleyişi İle İlgili Bulgular.....	58
4.2.TMPK'nin Engelli Sporlarına Yaklaşımı İle İlgili Bulgular.....	63
4.2.1.Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bilgiler.....	63
4.2.2.Türkiye Milli Paralimpik Komitesi'nin Engelli Sporlarına Katkılarına İlişkin Bulgular.....	65
4.2.2.1. Türkiye Milli Paralimpik Komitesi'nin Engelli Sporlarına Sağladığı	

Katkı İle İlgili Katılımcıların Görüşleri.....	66
4.2.3.Bazı Paralimpik Spor Branşlarına Katılmayışımız İle İlgili	
Bulgular.....	69
4.2.3.1.Bazı Paralimpik Spor Branşlarına Katılmayışımız İle İlgili	
Katılımcıların Görüşleri.....	70
4.2.4. Engelli Spor Federasyonlarıyla TMPK'nin ilişkileri İle İlgili	
Bulgular.....	73
4.2.4.1.Engelli Spor Federasyonlarıyla TMPK'nin ilişkileri İle İlgili	
Katılımcıların Görüşleri.....	74

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA VE SONUÇ

5.1. TMPK'nin İşleyişi İle İlgili Sonuçlar.....	82
5.2.TMPK'ninEngelli Sporlarına Yaklaşımı İle Sonuçlar	84
5.2.1.Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Sonuçlar.....	84
5.2.2. Katılımcı Görüşlerine Göre Türkiye Milli Paralimpik Komitesi'nin Engelli Sporlarına Katkılarına İlişkin Sonuçlar.....	85
5.2.3. Katılımcı Görüşlerine Göre Bazı Paralimpik Spor Branşlarına Katılmayışımız İle İlgili Sonuçlar.....	89
5.2.4.Katılımcı Görüşlerine Göre Engelli Spor Federasyonlarıyla TMPK'nin ilişkileri İle İlgili Sonuçlar.....	94
5.3.ÖNERİLER	98
5.3.1.Araştırmacılara Öneriler.....	100
5.3.2.Kurumlara Öneriler	100
KAYNAKÇA	101
EKLER.....	111

KISALTMALAR

- CPISRA** : Serebral Palsi Uluslararası Spor ve Dinlenme Derneği
- IBSA** : Uluslararası Görme Engelliler Spor Federasyonu
- IF** : Uluslararası Spor Federasyonları
- INAS** : Uluslararası Zihinsel Engelliler Spor Federasyonu
- IOC** : Uluslararası Olimpiyat Komitesi
- IOSD** : Uluslararası Spor Federasyonları
- IPC** : Uluslararası Paralimpik Komite
- SGM** : Spor Genel Müdürlüğü
- TBESF** : Türkiye Bedensel Engelliler Spor Federasyonu
- TGESF** : Türkiye Görme Engelliler Spor Federasyonu
- TİESF** : Türkiye İşitme Engelliler Spor Federasyonu
- TOSSFED** : Türkiye Özel Sporcular Spor Federasyonu
- WADA** : Dünya Anti-Doping Ajansı
- WHO** : Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1	:	Uluslararası Paralimpik Komitesi (IPC) Organizasyon Şeması
Tablo 2	:	Uluslararası Spor Federasyonları (IF)'ler
Tablo 3	:	Uluslararası Spor Federasyonu Olarak Paralimpik Komite
Tablo 4	:	Ulusal Paralimpik Komiteler (NPC)'ler
Tablo 5	:	Uluslararası Engelliler Spor Organizasyonları (IOSD)'ler
Tablo 6	:	Bölgesel Organizasyonlar
Tablo 7	:	Yönetimi Uluslararası Federasyonlara Devir Edilen Para Branşlar
Tablo 8	:	IPC'de Olup TMPK'yer Almayan Spor Branşları
Tablo 9	:	Paralimpik Oyunlarda Altın Madalya Kazanan Sporcular
Tablo 10	:	Paralimpik Oyunlarda Gümüş Madalya Kazanan Sporcular
Tablo 11	:	Paralimpik Oyunlarda Bronz Madalya Kazanan Sporcular
Tablo 12	:	Katılımcıların Demografik Özellikleri
Tablo 13	:	TMPK Genel Kurulun Görev Ve Yetkileri
Tablo 14	:	TMPK Yönetim Kurulunun Görev Ve Yetkileri
Tablo 15	:	TMPK Yönetim Kurulu Organlarının Görev Ve Yetkileri
Tablo 16	:	TMPK Denetleme Kurulun Görev Ve Yetkileri
Tablo 17	:	TMPK Sicil Ve Disiplin Kurulunun Görev Ve Yetkileri
Tablo 18	:	TMPK'nin Ülkemizde Engelli Sporlarına Sağladığı Katkılar
Tablo 19	:	Bazı Paralimpik Spor Branşlarına Katılamayışımızın Sebepleri
Tablo 20	:	Engelli Spor Federasyonları İle TMPK İlişkileri

GRAFİKLER LİSTESİ

- Grafik 1 : Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Dağılımları
- Grafik 2 : Katılımcıların Yaşlarına Göre Dağılımları
- Grafik 3 : Katılımcıların Ünvanlarına Göre Dağılımı
- Grafik 4 : Katılımcıların Mesleki Deneyim Yıllarına Göre Dağılımları
- Grafik 5 : Bazı Paralimpik Spor Branşlarına Katılamayışımızın Sebebinin Katılımcı Görüşlerine Göre Dağılımları
- Grafik 6 : Engelli Spor Federasyonları İle TMPK'nin Mevcut İlişkilerinin Katılımcı Görüşlerine Göre Dağılımları
- Grafik 7 : Engelli Spor Federasyonları İle TMPK İlişkileri İçin Katılımcıların Beklenen Katkı İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımları

EKLER LİSTESİ

- EK 1 : Türkiye Milli Paralimpik Komitesi Ana Tüzüğü
EK 2 : IPC Paralimpik Yaz Spor Branşları ve Engel Grupları
EK 3 : IPC Paralimpik Kış Spor Branşları ve Engel Grupları

1. BÖLÜM

GİRİŞ

1.GİRİŞ

Dezavantajlı bir durum olan engellilik kavramını Birleşmiş Milletler “Kişisel ya da sosyal yaşantısında kendi kendisine yapması gereken işleri (bedensel ya da sonradan olma) herhangi bir noksanlık sonucu yapamayanlar” olarak tanımlamaktadır (Murat,2009).

Engelli bireyi içine kapalı olan dünyasından çıkartıp,diğer insanlar ile etkileşimini sağlayan spor,sosyal bir araç olması sebebiyle engelli bireyleri toplum ile bir araya getirip hayatla barışık olmalarını sağlar (Kızar,2012).Engelli bireyler spor aracılığı ile haz alma,başarma ve eğlenme gibi gereksinimlerini karşılar (Şirinkan vd,2010).Hareket halinde bulunmak engelli bireye engeli ile başa çıkmayı öğrettiği gibi fiziksel ve ruhsal gelişimini de destekler (Karagöz,2002) .

Engelli sporları,toplumun farklı engel gurubunda yer alan kişiler tarafından yapılan sporlardır. Bu spor dallarının çoğu, mevcut spor dallarının engelli kişiler tarafından daha rahat bir yapabilmeleri için uyarlamalarından oluşur. Ancak sadece engelliler için özel olarak düşünülmüş yeni spor dalları da vardır(Wikipedi,2019).

Dünyada engelliler için sayısı onu bulan uluslararası spor organizasyonu (CISS: Duymazlar Spor, ISMWSF: Uluslararası Stoke Mandeville Tekerlekli Sandalye Spor Federasyonu, IBSA: Uluslararası Görmezler Birliği, CP ISRA: Serebral palsi Uluslararası Spor ve Rekreasyon Birliği, INAS FMH: Uluslararası Zihinsel Engelliler Spor Federasyonu, IPC: Uluslararası Paraolimpik Komitesi, IWTF: Uluslararası Tekerlekli Sandalye Tenis Federasyonu, IWBF: Uluslararası Tekerlekli Sandalye Basketbol Federasyonu,

Special Olympics: Uluslararası Zihinsel Engelliler Özel Olimpiyat Organizasyonu, ISOD: Uluslararası Engelliler Spor Organizasyonu gibi) gerçekleştirilmektedir. 1992 yılından itibaren uluslararası olimpiyat komitesi tarafından kabul edilen tek federasyon paraolimpikler'dir (Brouwer,1995).

Paralimpik Hareketi'in özü sporculardır. Paralimpik hareket başlangıç seviyesinden elit düzeye kadar tüm engelli sporculara, tüm dünyaya eşit spor yapma fırsatı sunma isteği ortaya çıkmıştır.Paralimpik Hareketin Değeri: cesaret, kararlılık, ilham ve eşitliktir (IPC,2019).

Paralimpik hareketin sporcu odaklı olan ,benimsediği dört temel değerden biri olan cesaret ile;sporcuların zorluklara rağmen başarabildiklerini kanıtladığını,kararlılık ile;sınırlarını zorladıklarını gösterdiğini,ilham ile;başkalarını da motive ederek spora teşvik ettiğini ve eşitlik değeri ile dezavantajlı insanlara yapılan ayrımcılığı ortadan kaldırdığını ifade etmektedir (Özbey,2017).

1989 yılında kurulan IPC (Uluslararası Paraolimpik Komitesi),Uluslararası Spor Federasyonlarının ve Ulusal Organizasyonların birlikte çalıştığı bir kuruluştur. IPC, Uluslararası Olimpiyat Komitesi (IOC) ile sıkı bağlantı içerisinde dir.Uluslararası Olimpiyat Komitesi tarafından 1992 yılından itibaren paralimpik hareketin tek yetkili kuruluşu olarak tanınmaktadır. Diğer uluslararası federasyonlar da IPC ye bağlı olarak faaliyetlerini sürdürmektedir.27 Mayıs 2002 tarihinde İstanbul'da kurulan Türkiye Milli Paralimpik Komitesinin de aralarında bulunduğu 162 Ulusal Paralimpik Komitesi ile Uluslararası Serebral Palsi Spor ve Rekreasyon Federasyonu, (Cerebral Palsy International Sport and Recreation Association- CPISRA), Uluslararası Görme Engelliler Spor Federasyonu (International Blind Sports Federation - IBSA), Uluslararası Zihinsel Engelliler Spor Federasyonu (International Sports Federation for Persons with Intellectual Disability - INAS-FID) ve Uluslararası Tekerlekli Sandalye ve Ampute Spor Federasyonu (International Wheelchair and Amputee Sports Federation - IWAS) ndan oluşan dört Uluslararası Spor Federasyonu IPC (Uluslararası Paralimpik) üyesidir(Konar ve Pepe,2003).

1.1.Problem Cümlesi

Türkiye Milli Paralimpik Komitesi'nin işleyişi ve engelli sporlarına yaklaşımı nasıldır?

1.2.Araştırmanın Amacı

Türkiye Milli Paralimpik Komitesi'nin sorumlulukları,yapısı, görevleri,ve fonksiyonları ele alarak incelemektir.Ayrıca TMPK'nin Engelli Federasyonları ile ilişkileri yoluyla yaklaşımını tespit ederek ülkemizde ki engelli sporlarına sağladığı katkıyı ortaya koyarak alan yazına katkı sağlanması amaçlanmıştır.

1.3.Araştırmanın Önemi

Ülkemizdeki engelli sporlarının yönetimi ile ilgili alan yazın incelendiğinde yapılmış çalışmaların sınırlı olması sebebiyle bu araştırmanın alan yazına katkı sağlayacağı düşünülmüştür.

1.4.Sayıtlar

Araştırmada katılımcılara yöneltilen soruların araştırmanın amacını ortaya koymaya uygun olduğu ve katılımcıların verdiği cevapların katılımcı bilgi ve tecrübelerine göre cevapladığı varsayılmıştır.

1.5.Sınırlılıklar

Araştırmada elde edilen veriler;Uluslararası Paralimpik Komitesi'nin ulusal üyelerinden biri olan,Türkiye Milli Paralimpik Komitesi ve paydaşlarının çeşitli kademelerinde görev alan yöneticileri ile yapılan görüşmeyle sınırlıdır.

Engellilik kavramı paralimpik spor kapsamında değerlendirilip araştırmada engelli kavramı ile ilgili sınırlı bilgi sunulmuştur.

1.6.Tanımlar

TMPK:Türkiye Milli Paralimpik Komitesi'ni ifade eder.TMPK; IPC nin Türkiye temsilcisidir. TMPK'nin hedef kitlesi ülkemizde ki engelli bireylerdir.Gayesi engelli bireyleri spora teşvik etmek, engellilik kavramının ülke çapında yayılmasını sağlamak ve farkındalık yaratmaktır (TMPK,2019).

İşleyiş:İşleme işi (TDK,2019).

Engelli Sporları:Bedensel ve zihinsel engelli bireyler tarafından yapılan sporlardır (Wikipedia,2019).

Yaklaşım:Bir konuyu ele alış ve konuya bakış biçimini ifade eder (TDK,2019).

2. BÖLÜM

KAVRAMSAL TEMELLER VE LİTARATÜR TARAMASI

2.1.Engel

Dünya Sağlık Örgütü'ne göre engel doğuştan ya da sonradan olan bir özür sonucu kişinin sosyal aktivitelere katılımı sınırlayan sosyal rolde ki bozulmadır (Özdelikara, Arslan 2017). TDK özürü kusur, sakatlık, bozukluk, eksiklik veya elverişsizlik olarak tanımlamıştır (TDK, 2019).

Engelli

TDK'ya göre engelli "Vücudunda engeli olan manialı" anlamına gelmektedir (TDK, 2019). Birleşmiş Milletler engelli kavramını "Kişisel ya da sosyal yaşantısında kendi kendisine yapması gereken işleri (bedensel ya da sonradan olma) herhangi bir noksanlık sonucu yapamayanlar" olarak tanımlamaktadır (Murat, 2009).

Dünya sağlık örgütü'nün engelliliği sağlık açısından değerlendirerek sınıflandırmıştır.

- Yetersizlik (Impairment): Sağlık açısından Fizyolojik, psikolojik veya anatomik yapının, işlevin bozulmasını veya anormalliğini ifade eder.
- Özürlülük (Disability): Oluşan ya da var olan bir noksanlık sonucu bir işi yapabilme durumunun kısıtlanmasıdır.
- Maluliyet (Handicap): Yetersizlik nedeni ile oluşan özürlü olma durumunun sonucu olarak sosyal gereklilikleri yerine getirememe durumudur (Koca, 2010).

5378 sayılı engelliler kanunun tanımına göre engellilik "Engelli :Fiziksel, zihinsel, ruhsal ve duyuşal yetilerinde çeşitli düzeyde kayıplarından dolayı topluma diğer bireyler ile birlikte eşit koşullarda tam ve etkin katılımını kısıtlayan tutum ve çevre koşullarından etkilenen bireyi " Engellilik durumu ise "Bireyin engelliliğini ve engellilikten kaynaklanan özel gereksinimlerini, uluslararası yöntemleri temel olarak belirleyen derecelendirmeler, sınıflandırmalar ve tanılamaları" ifade eder (T.C. Resmi Gazete, 07.07.2005, sayı:25868).

2.2.ENGELLİLİK SEBEPLERİ

Bazı araştırmacılar,engelliliğin oluşumunun doğum öncesi, doğum sırası ve doğum sonrası nedenler olarak hayatın üç evresinde oluştuğunu söylemişlerdir (Özer,2013).

2.2.1. Doğum Öncesi Sebepler

Hamilelikte beslenme, alınan ilaçlar, alkol, geçirilen enfeksiyonlu hastalıklar, radyasyon, anne ve baba arasında kan uyuşmazlığı,kromozoma ve genlere bağlı faktörler ,endokrin bozuklukları doğum öncesi engel sebepleri arasında sayılmaktadır (Günaydın, 2016).

2.2.2. Doğum Süreci Sebepler

Annenin fazla kan kaybetmesi,annenin çatısının bebeğin başı ile uyumsuz olması,bebeğin doğum gerçekteşmesinden sonra özellikle başının darbe alması,basınca bağlı kafa tramvası,oksijen yetersizliği,vb.etmenler doğum sırasında engel sebepleri arasında sayılmaktadır engelliliğe etki eden nedenlerdir (Özer,2013).

2.2.3. Doğum Sonrası Sebepler

Kazalar,yaralanmalar,psikolojik ve zihinsel hastalıklar,alkol ve ilaç bağımlılıkları,kronik ve bulaşıcı hastalıklar,yaşlanmaya bağlı olan engeller vb. etkenler doğum sonrasında ki engel sebepleri arasında sayılmaktadır (Çınar,2010).

Kazalar, savaşlar ve doğal afetler sonucunda oluşan yaralanmalar, psikolojik ve zihinsel hastalıklar, kronik ve bulaşıcı hastalıklar; alkol ve ilaç bağımlılığı, yaşlanmaya bağlı oluşan engeller olarak sıralayabiliriz (Çınar, 2010).

2.3.ENGELLİLİK TÜRLERİ

2.3.1.Görme Engelli: Tek veya iki gözünde tam veya kısmi görme kaybı veya bozukluğu olan kişilerdir. Görme kaybı ile birlikte göz protezi kullananlar, renk körlüğu, gece körlüğu (tavuk karası) olanlar da bu gruba girmektedir(TUİK,2010).

2.3.2.İşitme Engelli: Tek veya iki kulağında tam veya kısmi işitme kaybı olan kişilerdir. İşitme cihazı kullananlar da bu gruba girmektedir(TUİK,2010).

2.3.3.Dil ve Konuşma Engelli: Herhangi bir nedenle konuşamayan veya konuşmanın hızında, akıcılığında, ifadesinde, sesinde bozukluk olan kişilerdir. İşittiği halde konuşamayanlar, gırtlığı alınanlar, konuşmak için alet kullananlar, kekemeler, afazi, dil-dudak-damak-çene yapısında bozukluk olanlar bu gruba girmektedir(TUİK,2010).

2.3.4.Ortopedik Engelli: Kas ve iskelet sisteminde yetersizlik, eksiklik ve fonksiyon kaybı olan kişilerdir. Kol, ayak, bacak, parmak ve omurgalarında kısalık, eksiklik, fazlalık, yokluk, hareket kısıtlılığı, şekil bozukluğu, kas güçsüzlüğü, kemik hastalığı olanlar, felçliler, serebral palsi, spastikler ve spina bifida olanlar bu gruba girmektedir(TUİK,2010).

2.3.5.Zihinsel Engelli: Çeşitli derecelerde zihinsel yetersizliği olan kişilerdir. Zekâ geriliği olanlar (mental retardasyon), Down Sendromu, Fenilketonüri (zekâ geriliğine yol açmışsa) bu gruba girmektedir(TUİK,2010).

2.3.6.Ruhsal ve Duygusal Engelli: Duygu, düşünce ve davranışlardaki normalden farklı örüntüler nedeni ile günlük yaşam aktivitelerine tamamlamada, kişiler arası ilişkilerini devam ettirmede güçlük yaşayan kişilerdir. Depresyon, şizofreni gibi hastalıklar bu gruba girmektedir(TUİK,2010).

2.3.7.Süreğen Hastalık: Kişinin çalışma kapasitesi ve fonksiyonlarının engellenmesine neden olan, sürekli bakım ve tedavi gerektiren hastalıklardır (kan hastalıkları, kalp-damar hastalıkları, solunum sistemi hastalıkları, sindirim sistemi hastalıkları, idrar yolları ve üreme yolları hastalıkları, cilt ve deri hastalıkları, kanserler, endokrin ve metabolik hastalıkları, sinir sistemi hastalıkları, HIV) (TUİK,2010).

2.3.8.Çoklu Engellilik: Birden fazla engel türüne sahip olan kişilerin oluşturduğu çoklu gruptur (TUİK,2010).

2.4.ENGELLİLİK VE SPOR

Spor bireyi içine kapalı olan dünyasından çıkartıp,diğer insanlar ile etkileşimini sağlayan sosyal bir araç olması sebebiyle engelli bireyleri toplum ile bir araya getirip hayatla barışık olmalarını sağlar (Kızar,2012).Spor engelli eğitimi için ve engelliler ile iletişim kurmakta ki en kolay yoldur (Duman,2011). Aynı zamanda spor engelliler ile sağlıklı kişileri kaynaştırıp olumlu davranışlar kazandıran önemli bir olgudur(Ergun,2011).Engelli bireyler spor aracılığı ile haz alma,başarma ve eğlenme gibi gereksinimlerini karşılar (Şirinkan vd,2010).Hareket halinde bulunmak

engelli bireye engeli ile başa çıkmayı öğrettiği gibi fiziksel ve ruhsal gelişimini destekler (Karagöz,2002) .

Sportif faaliyetlere katılmak engelli bireye haz verip motivasyonunu artırır, başarı ve başarısızlık duygularını tatmasını sağlar.Spor müsabakalarına katılan engelli birey kendisini bir engelli olarak değil sporcu olarak görür ve kendine güveni artar.(Kızar,2012) Engelliler için sporun amaçları;Hareket etme, sağlıklı yaşam,sosyalleşme,başarma,kendini gerçekleştirme gibi ihtiyaçların karşılanıp başarma ve topluma adapte olmalarını sağlamaktır (Yetim,2014).

2.4.1.Engelli Sporlarının Tarihsel Süreci

19. yüzyılın ortalarında, bir grup jimnastikçi, bowling oyuncusu ve satranç oyuncusu takım oluşturmak için bir araya geldi. 18 Ekim 1888'de Berlin Sağır Jimnastik Derneği kurulmasıyla, sağır sporcuların organizasyonu için temel atıldı. Grup 1896'da kadın ve çocuk bölümlerini ekledi (Wikipedia,2019). 10 Ağustos 1924 yılında Fransa Paris'te 9 ülke,128 sporcunun katılımı ile Olimpiyat Oyunlarının sağır bir versiyonu olan ilk Uluslararası Sessiz Oyunlar gerçekleştirildi (Deaflympics,2019).

Gaziler ile ilgili ilk spor kulüpleri 1914-1915 yıllarında 1.Dünya Savaşının sonucunda kurulmuştur.1928 yılında Almanya'da atletizm branşında görme engelliler yarışmaya başlamıştır.Nasyonel sosyalistler 1933'te zihinsel ve bedensel engelli bireyler için spor ile ilgili çalışmalara başlamış sonrasında aynı olanakları 2.Dünya Savaşı gazilerine de sunmuşlardır.(TESYEV,2019)

1 Şubat 1945 yılında Dr.Ludwing Guttman yılında İngiltere'de Aylesbury kentinde Stoke Mandeville Rehabilitasyon Merkezi'nde 2.Dünya Savaşı sırasında şarapnel parçaları ile omurilikleri yaralanan parapleji hastalarının rehabilitasyonu için spor faaliyetlerini kullanmıştır. (Kalyon, 1997; Rimmer, 2005).

İlk engelli oyunları 28 Temmuz 1948 tarihinde Nöroloji Cerrahisi İngiliz Sir Ludwig Guttman tarafından I. Stoke Mandeville Özürlüler Oyunları adıyla düzenlemiştir. Dr.Guttman engellilerde olumlu etkilerini gördüğü sporun daha büyük kitlelere ulaşması için 1949'da düzenlediği ikinci oyunların ödül dağıtım sırasında“Özürlülerin spor etkinliklerinin İngiltere sınırlarının dışına çıkartılıp, uluslararası düzeye getirilmesini”önerilmiştir. O dönemde çok ilgi görmeyen bu öneriden üç yıl sonra 1952'de Hollanda'dan küçük bir engelli sporcu kafesi gelmiş ve ilk uluslararası ilişki gerçekleşmiştir (Kalyon,1997).Dr.Guttman engelli sporunu

olimpiyat ruhu ile birleştirmiştir(Konar ve Pepe 2003).

Engelli spor branşlarından ilk olarak okçuluk, bowling, bilardo ve masa tenisi,daha sonra tekerlekli sandalye polo ve basketbol branşları dahil oldu. Kısa bir süre sonra eskrim, cirit, gülle, tekerlekli sandalye yarışı, tekerlekli sandalye ile slalom yarışı ve halter branşları eklenmiştir (Kızar, 2012).

2.4.2.Paralimpik Oyunların Doğuşu ve Gelişimi

Uluslararası Olimpiyat Komitesi ,1956 Melbourne Olimpiyat Oyunlarında, Stoke Mandeville Oyunları Organizasyon Komitesi'ne "Olimpik İdeale Hizmet" ödülü vermiştir.1957 yılında yapılan oyunlara İngiltere dışından 360 engelli sporcu katılmış olup sonrasında "Stoke Mandeville Oyunları Komitesi" kurulmuştur. Oyunlar üç yıl boyunca arka arkaya orada yapılmış ve daha sonra ise olimpiyatların yapıldığı şehirlerde yapılması düşünülp karar verilmiş ve Paralimpiyatlar yani Paralimpik Oyunlar doğmuştur (Kalyon,1997) .

Dünya Gaziler Federasyonu engelli bireylerin spor ile ilgili sorunlarını incelemek için 1960 yılında Uluslararası Engelliler için Spor Çalışma Grubu'nu kurmuştur.Sonrasında Uluslararası Stoke Mandeville Oyunlarına katılmayan görme engelliler, amputeler, cerebral palsy ve paraplejik hastaların da oyunlara katılması için 1964 yılında Uluslararası Engelliler Spor Örgütü (IOSD) kurulmuştur (TMPK,2019).

İlk zamanlar Uluslararası Engelliler Spor Örgütü (IOSD)'a sadece 16 ülke üye idi.IOSD kör,ampute ve cerebral palsy hastası olan sporcuların Paralimpik Oyunlarına katılabilmesi için çaba gösterdi.Amacı gelecekte tüm engel gurupları ile çalışmak ve bunun için Koordinasyon Komitesi olarak hareket etmekte (TMPK,2019).

1978 ve 1980 yıllarında Cerebral Palsy International Sports and Recreation Association (CPISRA) (Cerebral Palsy Uluslararası Spor ve Eğlence Birliği) ve International Blind Sports Federation (IBSA) (Uluslararası Görme Engelliler Spor Federasyonu) gibi uluslararası engellilere yönelik organizasyonlar kuruldu (TMPK,2019).

Zaman içinde tüm engelli spor örgütleri bir araya gelerek Paralimpik Oyunları düzenlemesi ve koordine etmesi için 1982 yılında ICC (Uluslararası Paralimpik Oyunlar Koordinasyon Komitesi)'ni kurdular (TMPK,2019).

22 Eylül 1989 günü Almanya'nın Düsseldorf şehrinde Uluslararası Paralimpik Komitesi (IPC) Paralimpik Hareketin küresel yönetim organı olarak görev yapmak üzere kar amacı gütmeyen uluslararası bir örgüt olarak kuruldu.

162 Ulusal Paralimpik Komitesi ve dört tane Uluslar arası Spor Federasyonu tarafından oluşmaktadır. Bu federasyonlar;

1-CPISRA: Cerebral Palsy International Sport and Recreation Association Serebral Palsi'li bireylerin spor ve rekreasyonel aktivitelerinin organizasyonundan sorumludur.

2-IBSA: International Blind Sports Federation Görme engellilerin uluslararası spor federasyonudur.

3-INAS-FID: International Sports Federation for Persons with Intellectual Disability Zihinsel engellilerin uluslararası spor federasyonudur.

4-IWAS: International Wheelchair and Amputee Sports Federation Uluslararası tekerlekli sandalye ve ampute spor federasyonudur.(TMPK,2019)

Günümüzde Paralimpik Oyunlar, IOC'nin ortaklarından IPC (Uluslararası Paralimpik Komite) denetiminde, Olimpik Oyunlar ile aynı yıl içinde, farklı engel gruplarından elit sporcular için düzenlenmektedir. Önemli olan sporcuların engelleri değil atletik edimleridir. Paralimpik Oyunlara katılım gittikçe artmaktadır. 1960 yılından 2004 yılına kadar Paralimpik Oyunlara katılan sporcu sayısı 400'den 3806'ya çıkmıştır. 2001 yılında imzalanan anlaşma uyarınca Paralimpik Oyunlar, 2008'den itibaren Olimpik Oyunlardan kısa bir süre sonra aynı tesislerde organize edilecektir ve OCOG hem Olimpik Oyunların hem de Paralimpik Oyunların organizasyonundan sorumlu olacaktır. Konaklama, yemek, ulaşım, tıbbi hizmetler, bilet satışı, vs, bazı uyarlamalar yapılması kaydıyla, Olimpik Oyunlar ile aynı olacaktır(Yurtucu,2019).

2.5.ULUSLARARASI PARALİMPİK KOMİTE (IPC)

Uluslararası Paralimpik Komitesi (IPC) Paralimpik Hareket'in küresel yönetim organıdır. Amacı yaz ve kış Paralimpik Oyunlarını düzenlemek , Dünya Şampiyonalarını ve diğer müsabakaları denetleyip koordine etmek ve on spor dalı için Uluslararası Federasyon olarak hareket etmektir.Vizyonunu, 'Para sporcularının sportif mükemmellik elde etmelerini sağlamak, dünyaya ilham vermek ve onları heyecanlandırmak.'olarak tanımlamaktadır.22 Eylül 1989'da kar amacı gütmeyen bir kuruluş olarak Almanya, Bonn merkezinde kurulmuştur ve başlangıç seviyesinden

elit seviyeye kadar her engelli insan için spor fırsatları geliştirmeyi amaçlamaktadır.20 ülkeden 70'den fazla çalışmanı vardır ve bir Genel Kurul (en yüksek karar organı), bir Yönetim Kurulu (yürütme organı), bir Yönetim Ekibi ve çeşitli Daimi Komiteler ve Konseylerden oluşur (IPC,2019).

Bu organizasyonel yapı sisteminin geliştirilmesi, insan kaynakları ve gerekli kaynaklara erişimin geliştirilmesini gerektirir.Bu sistemde Uluslararası Federasyonların, Uluslararası Paralimpik Komite'lerin ,Bölgelerin çalışmaları ve girişimlerinin birbirlerini tamamlamak ve tutarlı bir plan oluşturmak için senkronize edilmesi gerekir (IPC,2019).

Uluslararası Paralimpik Komite'nin misyonu;

- Paralimpik Oyunlarının organizasyonunun başarısını garantisini vermek ve denetlemesini yapmak.
- Bütün ülkelerdeki Ulusal Paralimpik Komitelerin gelişmesini,Paralimpik Hareketin büyümesini ve gücünü sağlamak ayrıca tüm IPC üyesi organizasyonların faaliyetlerine destek olmak
- Paralimpik sporunun temelini oluşturan Paralimpik sporcular için, başlangıçtan elit seviyeye kadar spor yarışmalarının geliştirilmesine katkıda bulunmak.Her düzeyde kadın sporcular ile ilgili fırsatlar geliştirmek.
- Paralimpik Hareketin geliştirilmesi ve tanıtımına katkıda bulunan eğitimsel, kültürel, araştırma ve bilimsel faaliyetleri desteklemek ve teşvik etmek.
- Sürekli olarak Paralimpik Hareket'in küresel tanıtımını yapmak.
- Her Paralimpik sporun kendini yönetmesini, ya güçlü vücutlu sporcular için uluslararası spor hareketinin bir parçası olarak ya da her zaman kendi kimliğini koruyarak ve koruyarak bağımsız bir spor organizasyonu olarak desteklemek.
- Paralimpik Hareket içinde uygulanan sporda, adil oyun ruhunun hüküm sürdüğü, şiddetin yasaklandığı, sporcuların sağlık risklerinin yönetildiğinden ve temel etik ilkelere uyulduğundan emin olunması.
- Dünya Anti-Doping Ajansı (WADA) ile birlikte tüm Paralimpik sporcular için ilaçsız bir spor ortamı oluşturulmasına katkıda bulunmak.
- Paralimpik sporu politik, dinsel, ekonomik, maluliyet, cinsiyet, cinsel tercih veya ırk nedenleriyle ayrımcılığa uğratmadan teşvik etmektir (IPC,2019).

Paralimpik Hareketi'in özü sporculardır. Paralimpik hareket başlangıç öseviyesinden elit düzeye kadar tüm engelli sporculara, tüm dünyaya eşit spor yapma fırsatı sunma isteği ortaya çıkmıştır.Paralimpik Hareketin Değeri: cesaret, kararlılık, ilham ve eşitliktir (IPC,2019).

Amblem olarak 1988'den önce, Uluslararası Stoke Mandeville Tekerlekli Sandalye Spor Federasyonu amblemi olan üç adet birbirine kenetlenen tekerlek kullanıldı. Kore Seul'deki 1988 Yaz Paralimpik Oyunlarında, Olimpiyat Halkalarına benzer şekilde düzenlenmiş beş renkten oluşan Tae-Geuk amblemi kullanılmaya başladı. Bu logo yerini 2003 yılında, Three Agitos olarak adlandırılan yeni logoya bırakmıştır. Bu sembol kırmızı, mavi ve yeşil renkten oluşan üç element'den ibarettir. Bu renkler tüm dünyada kullanılan ülke bayraklarını temsil etmektedir. Anlamı 'Hareketin Ruhu'dur (IPC,2019).

Tablo 1 :Uluslararası Paralimpik Komitesi (IPC) Organizasyon Şeması

IPC ORGANİZASYON ŞEMASI			
GENEL KURUL			
Uluslararası Spor Federasyonları	Ulusal Paralimpik Komiteler	Uluslararası Engelliler Spor Organizasyonları	Bölgesel Organizasyonlar
Uluslararası Engelliler Spor Dalları			IPC Bölgeler Konseyi
Uluslararası Paralimpik Komitenin Spor Dalları			
Konseylere	YÖNETİM KURULU	Daimi Komiteler	
	Yönetim Ekibi		
	Spor Teknik Komiteleri		

Kaynak:(Araştırmacı,2019)

2.5.1.GENEL KURUL

IPC bir Genel Kurul, Yönetim Kurulu , Yönetim Ekibi ve çeşitli Komiteler ve Konseylere oluşur .Genel Kurul, IPC'nin en üst yönetim organıdır. Her iki yılda bir toplanır ve şunlardan oluşur:

- Uluslararası Spor Federasyonları (IOSD Sports ve IPC Sports)
- Ulusal Paralimpik Komiteler (NPC'ler)

- Uluslararası Engelliler Spor Organizasyonları (IOSD'ler)
- Bölgesel Kuruluşlar (IPC Bölgeleri)

IPC Üyeleri Meclisi, IPC'nin en üst yetkisidir ve IPC'nin vizyonunu ve genel yönünü belirlemekten sorumludur (IPC,2019).

2.5.1.1.Uluslararası Spor Federasyonları (IOSD Sports ve IPC Sports)

Uluslararası Spor Federasyonları Uluslararası Paralimpik Komite tarafından Paralimpik Sporun tek temsilcisi olarak tanınan bağımsız spor federasyonlarıdır.Paralimpik oyunlarda spor dalının kendi kurallarını uygularlar.Uluslararası Paralimpik Komite şu anda 15 Uluslararası Federasyonu tanımaktadır (IPC,2019).

Tablo 2:Uluslararası Spor Federasyonları (IF)'ler

Boccia Uluslararası Spor Federasyonu (BISFed)
Badminton Dünya Federasyonu (BWF)
Uluslararası Binicilik Federasyonu (FEI)
Dünya Kürek Federasyonu (FISA)
Uluslararası Kano Federasyonu (ICF)
Uluslararası Tenis Federasyonu (ITF)
Uluslararası Masa Tenisi Federasyonu (ITTF)
Uluslararası Triatlon Birliği (ITU)
Uluslararası Tekerlekli Sandalye Basketbol Federasyonu (IWBF)
Uluslararası Tekerlekli Sandalye Ragbi Federasyonu (IWRf)
Uluslararası Bisiklet Federasyonu (UCI)
Dünya Okçuluk (WA)
Dünya Curling Federasyonu (WCF)
Dünya ParaVolley (WPV)
Dünya Tekvando (WT)

Kaynak:(Araştırmacı,2019)

Uluslararası Spor Federasyonu Olarak Paralimpik Komite

IPC on spor dalı için Uluslararası Federasyon görevini görür. Spor dallarının yönetiminden kendisi sorumludur ve kurallar, sıralama, kayıtlar ve atlet sınıflandırması gibi tüm teknik hususların yönetimi IPC 'nin sorumluluğundadır (IPC,2019).

Tablo 3: Uluslararası Spor Federasyonu Olarak Paralimpik Komite

Dünya Para Alpine Kayak
Dünya Para Atletizm
Dünya Para Biatlonu
Dünya Para Kros Kayağı
Dünya Para Dansı Sporu
Dünya Para Buz Hokeyi
Dünya Para Halter
Dünya Para Atış Sporu
Dünya Para Snowboard
Dünya Para Yüzme

Kaynak:(Araştırmacı,2019)

2.5.1.2.Ulusal Paralimpik Komiteler (NPC)

Uluslararası Paralimpik Komite tarafından kendi ülkelerinden zarar gören sporcuların tek temsilcileri olarak tanınan ulusal organizasyonlardır. Uluslararası Paralimpik Komite 'nin şu anda Paralimpik Oyunlara ve diğer Uluslararası Paralimpik Komite onaylı yarışmalara giriş, yönetim ve takım hazırlığından sorumlu 181 Ulusal Paralimpik Komite'si var (IPC,2019).

Tablo 4:Ulusal Paralimpik Komiteler (NPC)'ler

Afrika'da yer alan Paralimpik Komiteler
Amerika'da yer alan Paralimpik Komiteler
Asya'da yer alan Paralimpik Komiteler
Avrupa'da yer alan Paralimpik Komiteler
Okyanusya'da yer alan Paralimpik Komiteler

Kaynak:(Araştırmacı,2019)

2.5.1.3.Uluslararası Engelliler Spor Organizasyonları (IOSD)

Uluslararası Paralimpik Komite tarafından belirli bir engel grubunun tek temsilcileri olarak tanınan bağımsız kuruluşlardır. Uluslararası Engelliler Spor Organizasyonları, taban seviyesinden elit seviyeye kadar engelli sporcular için özel bir uzmanlık sağlamak üzere Uluslararası Paralimpik Komite ile birlikte çalışır. Paralimpik Oyunlar programının bir parçası olan bazı engellere özgü sporlar için idari organ olarak hareket ederler.

Uluslararası Paralimpik Komite şu anda dört Uluslararası Engelliler Spor Organizasyonu'nu tanımaktadır,Bu Organizasyonlar tablo 5'te yer almaktadır.

Tablo 5: Uluslararası Engelliler Spor Organizasyonları (IOSD)'ler

Serebral Palsi Uluslararası Spor ve Rekreasyon Derneği CIPIIRA
Uluslararası Kör Sporları Federasyonu IBSA
Uluslararası Zihinsel Engelliler Spor Federasyonu INAS
Uluslararası Tekerlekli Sandalye ve Amputee Spor Federasyonu IWAS

Kaynak:(Araştırmacı,2019)

Uluslararası Paralimpik Komite'nin kurucu üyesi olan Uluslararası Engelliler Spor Organizasyonları, sporcu topluluğu adına paralimpik harekette yönetici ve teknik düzeyde aktif bir rol üstlenmektedir(IPC,2019).

Serebral Palsi Uluslararası Spor ve Rekreasyon Derneği (CPIIRA):Serebral Palsi (CP) ve buna bağlı nörolojik durumlar için spor ve rekreasyonu düzenleyen ve destekleyen lider uluslararası spor organizasyonudur. CPIIRA, rekreasyonel spor ve aktivite, taban adaptif sporun gelişimi ve bölgesel ve uluslararası seçkin sporlar için platformlar geliştirip fırsatlar sunmayı ve geliştirmeyi amaçlamaktadır. CPIIRA, Paralimpiklerin kurucu bir kuruluştur ve Uluslararası Paralimpik Komitesi (IPC) tarafından engel gruplarını temsil ettiği için tanınan dört Uluslararası Engelliler Spor Organizasyonundan (IOSD) biridir(CPIIRA,2019).

Uluslararası Kör Sporları Federasyonu (IBSA): Görme engelli veya kısmi görme kaybı olan sporcular için geniş bir yelpazedeki spordan sorumludur. IBSA, 1981 yılının Nisan ayında, 30 ülkeden temsilcilerin Paris'in Paris kentindeki UNESCO merkezinde bir araya gelmesiyle bir araya gelmesiyle kuruldu. IBSA, Almanya'da kar amacı gütmeyen bir kuruluş olarak kayıtlıdır. Görme engelli sporcuların ve spor kadınlarının çıkarlarını temsil ettiği Uluslararası Paralimpik Komite'nin (IPC) kurucu üyeleridir. Ayrıca, beş kıtada da ulusal üye kuruluşlarına, özellikle de gelişmekte olan ülkelerdeki kör sporlar ile ilgili olanakları kısıtlı ülkelere, okullara ve spor programı bulunmayan kuruluşlara yardım sağlama taahhüdünde bulunmaktadır (IBSA,2019).

Uluslararası Zihinsel Yetersizliği Olan Sporcular Federasyonu (INAS):İsmi ilk olarak INAS-FMH, daha sonra INAS-FID ve şimdi INAS olarak değişmiştir. 1986 yılında Hollanda'da spora katılan sporcuların zihinsel olarak katılımcılığını teşvik etmek isteyen profesyoneller tarafından Otizm ve Down Sendromu olan sporcular için kurulmuştur.Otizm ve Down Sendromu olan sporcuları dünya çapında spora teşvik etmektedir.Uluslararası Paralimpik Komite tarafından belirlenen branşlardan Atletizm,Basketbol, Yüzme olmak üzere sadece üç spor dalında yarışabilmektedirler. (Wikipedia,2019)

Uluslararası Tekerlekli Sandalye ve Amputee Spor Federasyonu (IWAS):Yaratıcısı ve kurucusu Sir Ludwig Guttman'ın öncülüğünü yaptığı paralimpik oyunların ardından IWAS, 2004 yılında Uluslararası Stoke Mandeville Tekerlekli Sandalye Spor Federasyonu ve Uluslararası Engelliler Spor Örgütü'nün birleşmesini takiben kuruldu. IWAS, Paralimpik Tekerlekli Sandalye Eskrim sporunu yönetmektedir ve Powerchair Hockey için ev sahipliği yapmaktadır. IWAS ayrıca, dünya genelinde mevcut spor fırsatlarını geliştirmek için spor ve ulusların geliştirilmesine destek vermektedir (IWAS,2019).

2.5.1.4.Bölgesel Organizasyonlar (IPC Bölgeleri)

Bölgesel Kuruluşlar IPC'den bağımsızdır ve dünyanın belirli bir bölgesinde IPC üyelerinin tek temsilcileri olarak tanınır.IPC'nin irtibatları olarak hareket eder, bölgesel spor etkinlikleri düzenler, gelişim faaliyetlerini koordine eder ve ilgili bölgelerdeki Uluslararası Paralimpik Komitesi üyelik departmanına destek sağlar. Ayrıca Uluslararası Paralimpik Komitesi faaliyetlerine katılma hakları da vardır.

IPC şu anda dört Bölgesel Örgütü tanımakta ve bağımsız bir Bölgesel Örgütlenme kuruluncaya kadar kalacak olan Amerika'da beşinciyi kurmuştur (IPC,2019).

Tablo 6:Bölgesel Organizasyonlar

Afrika Paralimpik Komitesi
Amerika Paralimpik Komitesi
Asya Paralimpik Komitesi
Avrupa Paralimpik Komitesi
Okyanusya ParalimpikKomitesi

Kaynak:(Araştırmacı,2019)

2.6.1.YÖNETİM KURULU

Yönetim Kurulu, Genel Kurul tarafından belirlenen politika ve talimatların uygulanmasından sorumludur. Ek olarak, Yönetim Kurulu, Genel Kurula üyelik (üyelik şartları ve ücretleri) hakkında önerilerde bulunur. Bütçelerin ve denetlenmiş hesapların, IPC kural ve düzenlemelerinin, IPC Komitelerinin üyeliğinin ve Paralimpik Oyunların onaylanmasından da sorumludur . Yönetim Kurulu , IPC Genel Kurulunun temsilcisidir. Yönetim Kurulu politikaların belirlenmesinden ve üyeliğin Genel Kurul'da belirlediği talimatların uygulanmasını sağlamaktan sorumludur. Yılda en az üç defa toplanır ve toplantılara başkanlık eder(IPC,2019).

2.6.1.1.Yönetim Ekibi

Uluslararası Paralimpik Komitesi (IPC) Almanya'nın Bonn kentinde bulunmaktadır. IPC tarafından sunulan çeşitli hizmetlerin muazzam büyümesi ve artan karmaşıklığından dolayı, bir zamanlar tamamen gönüllü olarak yönetilen bir organizasyon ,profesyonelce yönetilen bir ofis kurmak zorunda kaldı. Almanya Federal Hükümeti'nin yanı sıra Bonn şehrinin finansmanı ile yer değiştirmesi ve genişlemesi mümkün oldu. Bina yenilendi ve tekerlekli sandalyeye uygun hale getirildi ve IPC Genel Merkezi resmi olarak 3 Eylül 1999'da açıldı. IPC Yönetim ekibi İcra Kurulu Başkanı (CEO) başkanlığında çalışan profesyonel kadrodan oluşmaktadır. Yönetim Kurulu tarafından yetkilendirilen otorite ile CEO, günlük iş işlerinde ve her türlü mahkeme ve otoriteye karşı her türlü işlem ve müzakerelerde Kurul ve Örgütü temsil eder. CEO, performansı doğrudan kullanma, denetleme, kontrol etme, gözden geçirme ve personeli sonlandırma yetkisi de dahil olmak üzere kuruluşun yönetiminden sorumludur. Tam ve yarı zamanlı üyelere ek olarak, IPC farklı alanlardan ve stajyerlerden birkaç uzmanın hizmetlerini kullanır (IPC,2019).

2.6.1.2.Uluslararası Paralimpik Komitesi Konseyleri

IPC Sporcular Konseyi : Mevcut ve emekli Paralimpik sporculardan oluşan, dünya genelindeki tüm paralimpik sporcuları Paralimpik Hareket'in en üst seviyelerinde temsil etmek, onları oyun sahasında ve dışında desteklemek amacıyla bir araya gelmiş üyelere oluşan bir gruptur. seçilmiş dokuz üyeden oluşur. Paralimpik Oyunlar her düzenlendiğinde seçimler yapılır; Paralimpik Oyunlar'da altı, Paralimpik Kış Oyunları'nda üç üye seçilir. Başkan, Konsey tarafından dört

yılığına seçilir; IPC Yönetim Kurulu'nda oy verme yetkisine sahip üye ve IOC Sporcu Komisyonu'nda üye sıfatıyla görev yapar. Seçilen üyelere ek olarak, IPC Sporcu Konseyi'nde cinsiyet, bölgeler, spor dalları ve engellilik grupları arasında denge sağlamak amacıyla ve iki yıl boyunca görev yapmak üzere en çok üç ek üye daha seçilebilir. Ayrıca, IOC Sporcu Komisyonu tarafından resmî olarak atanmış bir üye daha bulunmaktadır (IPC,2019).

Uluslararası Engelliler Spor Organizasyonları Konseyi :IOSD Konseyi, 2015 IPC Genel Kurulunda yapılan bir hareketi takiben feshedildi. Bağımsız bir IOSD Konseyi kurulacak (IPC,2019).

Bölgeler Konseyi : IPC Bölgeler Konseyi, 2015 IPC Genel Kurulunda yapılan bir hareketi takiben feshedildi. IPC ile Bölgeleri arasında etkin iletişimi sağlamak için yeni iletişim mekanizmaları kurulmuştur(IPC,2019).

Spor Konseyi: IPC Spor Konseyi, 2015 IPC Genel Kurulunda yapılan bir hareketi takiben feshedildi. Bağımsız bir Paralimpik Spor Organizasyonları Birliği (APSO) kurulacak.(IPC,2019)

2.6.1.3.Spor Teknik Komiteleri (STC)

Dünya Para Atletizm Komitesi

Dünya Para Yüzme Teknik Komitesi

Dünya Para Atış Sporü Teknik Komitesi

Dünya Para Halter Sporü Teknik Komitesi

Dünya Para Dans Sporü Teknik Komitesi

Dünya Para Alpine Kayak Ve Snowboard Sporü Teknik Komitesi

Dünya Para Nordic Kayak Sporü Teknik Komitesi

Dünya Para Buz Hokeyi Sporü Teknik Komitesi olmak üzere sekiz komiteden oluşmaktadır (IPC,2019).

2.6.1.4.Daimi Komiteler

Dopingle Mücadele Komitesi: Paralimpik Hareket boyunca dopingle mücadele ile ilgili konularda IPC'ye danışmak ve tavsiyelerde bulunmak üzere kurulmuştur.

Üyelik : Dopingle Mücadele Komitesi Başkan ve beş üye olmak üzere toplam altı üyeden oluşur. Komite yılda en az bir kez toplanır.

İşlevi : Dünya Dopingle Mücadele Yasası da dahil olmak üzere uluslararası kabul görmüş düzenlemelere uyum ve dopingle mücadeleyle ilgili politikaların, kılavuzların,prosedürlerin oluşturulmasına yardımcı olmak.

Durum : Anti-doping Komitesi 2004 yılında kurulmuştur ve daha önce Tıbbi Komite'nin bir Alt Komitesi idi (IPC,2019).

Denetim Finans Komitesi : Finans ile ilgili konularda IPC'ye uzman tavsiyesi ve danışmanlık vermek üzere kurulmuştur.

Üyelik : Denetim ve Finans Komitesi Başkan ve beş üye olmak üzere toplam altı üyeden oluşur. Komite yılda en az bir kez toplanır.

İşlev : Bütçenin gelişimi ve muhasebe faaliyetleri dahil olmak üzere finansal politikaların, kılavuzların ve prosedürlerin oluşturulmasına yardımcı olmak ve Yönetim Kuruluna mali konulardaki alanlarda tavsiyelerde bulunmaktan sorumludur . IPC Dayanışma ve Kalkınma Projeleri, IPC Üyelik Ücreti Politikası ve finansla ilgili diğer IPC politikaları için öneriler ve fikirler geliştirmektedir.

Durum : 2003 yılında kurulmuştur (IPC,2019).

Yüksek Destek İhtiyaç Komitesi olan Sporcular: Haziran 2014'teki toplantıda IPC Yönetim Kurulu , Yüksek Destek İhtiyaçları Komitesi ile Sporcuların çalışmalarına daha fazla önem verilmesi gerektiğini düşüncesiyle bir Çalışma Grubu kurmuştur (IPC,2019).

Sınıflandırma Komitesi : Paralimpik Hareketi'nde sporcuların sınıflandırılması ile ilgili konularda danışmanlık sağlamak üzere kurulmuştur.

Üyelik : Sınıflandırma Komitesi Başkan ve beş üye olmak üzere toplam altı üyeden

oluşur. Komite yılda en az bir kez toplanır.

İşlev : Paralimpik Hareket içindeki tüm sporların sınıflandırma sistemlerinin devam eden değerlendirmesi ve daha da geliştirilmesi ile ilgili stratejik öneriler (küresel, uzun vadeli) oluşturmak.

Durum : Sınıflandırma Komitesi 2004 yılında kuruldu ve daha önce Tıp Komitesinin bir Alt Komitesi idi (IPC,2019).

Kalkınma Komitesi : Kalkınma ile ilgili konularda IPC'ye danışmanlık sağlamak üzere kurulmuştur.

Üyelik : Kalkınma Komitesi Başkan ve beş üye olmak üzere toplam altı üyeden oluşur. Komite yılda en az bir defa toplanır.

İşlev : IPC'nin gelişim faaliyetleriyle ilgili strateji ve politikaları geliştirmek ve tavsiyelerde bulunmak. Kalkınma Komitesi, IPC geliştirme fonunun bölgelere, IOSD'lere ve sporlara tahsis edilmesi ile ilgili prosedürü tartışır, faaliyetleri hakkında raporlar yapar ve Üye kuruluşlar arasındaki örtüşen faaliyetleri koordine eder.

Durum : Kalkınma Komitesi 2006 yılında kurulmuştur (IPC,2019).

Eğitim Komitesi : Paralimpik eğitimi ile ilgili konularda IPC'ye danışmanlık sağlamak üzere kurulmuştur.

Üyelik : Eğitim Komitesi Başkan ve beş üye olmak üzere toplam altı üyeden oluşur. Komite yılda en az bir defa toplanır.

Fonksiyonu : IPC eğitim materyalinin sürekli gelişimi için öneriler sunmak ve uluslararası toplum için kalıcı bir eğitim programının uygulanmasını desteklemektir.

Ana Hedefleri :Küresel uygulama için yüksek kaliteli Paralimpik Eğitim kaynakları oluşturmak,Paralimpik Eğitim Programlarının dünya çapında uygulanmasını teşvik etmek,Paralimpik Eğitim faaliyetlerinin uygulanması için eğitimler vermek, Paralimpik Eğitim Programları ile ilgili bilimsel araştırma faaliyetlerini ve çalışmalarını teşvik etmektir.

Durum : Eğitim Komitesi 2006 yılında kurulmuştur (IPC,2019).

Hukuk ve Etik Kurulu : Üyeler, Başkanın, IPC'ye ortaya çıkan sorunlara bağlı olarak hukuki ve etik konularında danışmanlık sağlamak için başvurabilecekleri bir uzmanlar panelidir.

Üyelik : Hukuk ve Etik Komitesi, bir başkan ve dört üye olmak üzere beş uzmandan oluşur.Komite, yılda bir kez olmak üzere gerektiği şekilde toplanır.

İşlev : Hukuk ve Etik Komitesi, IPC Yönetim Kuruluna ve İcra Kurulu Başkanına üyelik onayı, etik ilkeler ile ilgili konular dahil olmak üzere gerekli olan tüm yasal ve etik konular hakkında tavsiyelerde bulunur. Talep üzerine IPC Daimi Komitelerine ve Konseylerine yasal danışmanlık sağlar ve IPC Anayasası, İçtüzükler, Daimi Emirler ve diğer IPC Kuralları ve Düzenlemelerini düzenli olarak gözden geçirir. Hukuk ve Etik Komitesi Yönetim Kurulunu sağlarIPC Genel Kuruluna sunulan tüm hareketlere ilişkin gözlemleriyle, seçim için adayları doğrular ve seçim prosedürlerini izler. Ayrıca, IPC Etik Kuralları da dahil olmak üzere bir etik ilkeler çerçevesi oluşturmak ve güncellemek, ilgili tüm Paralimpik taraflarca bu etik ilkelere uyumu izlemek, kendisine sunulan ihlallere ilişkin soruşturmalar yapmak ve tüm Paralimpik taraflara tavsiyelerde bulunmak; Etik ilke ve kuralların uygulanmasından sorumludur.Hukuk ve Etik Kurulunun yapısı ve bileşimi şu anda gözden geçirilmektedir.

Durum : 1989 yılında kurulmuştur (IPC,2019).

Paralimpik Oyunlar Komitesi : IPC Yönetim Kuruluna politika konularında ve Paralimpik Oyunlar spor programını içeren Paralimpik Oyunlarla ilgili özel konularda stratejik tavsiye ve önerilerde bulunmak üzere kurulmuştur .

Üyelik : Paralimpik Oyun Komitesi şu anda yedi üyeden oluşurken, en fazla 10 üyeden oluşur. Komite genellikle yılda iki kez toplanır.

İşlev : Komitenin belirli işlevleri şunlardır:İlgili genel kavramları ve stratejileri ile ilgili öneriler sağlar, IPC faaliyetlerini yönlendirmek ve daha da geliştirilmesi için parametreleri tanımlar, Paralimpik Oyunlar ile ilgili her konuda IOC ile işbirliği ve entegrasyon seviyesi hakkında tavsiyeler sunar,IPC Yönetim Kurulu tarafından belirlenen çerçevede farklı yerel organizasyon komitelerinin genel yönünü ve hazırlık sürecini takip eder.

Durum : Komite 2006 yılında kuruldu ve ilk toplantısını Nisan 2007'de gerçekleştirdi(IPC,2019).

Spor Bilimleri Komitesi : IPC Spor Bilim Komitesi için strateji ve üyelik durumu halen gözden geçirilmektedir (IPC,2019).

Tıbbi Komite : Terapötik kullanım için belirli ilaçları alması gereken olağanüstü durumlarda sporcularla ilgili konularda uzman tavsiyesi vermek üzere kurulmuştur.

Üyelik : Tıbbi Komite Başkan ve beş üyeden oluşur.En fazla sekiz üyeden oluşur. Komite yılda en az bir kez toplanır.

İşlev : Paralimpik sporcuların tıbbi bakımı ile ilgili tüm politikalar ve operasyonel konularda, TAKİ Başvurularının WADC ve TAKİ Uluslararası Standartına uygun olarak gözden geçirilmesi ve olaya ilişkin tıbbi bakım programlarının uygulanmasının izlenmesi dahil, önerilerde bulunmak.

Durum: Tıbbi Komite, 2004 yılında IPC Yönetim Kurulu tarafından 2009'da onaylandığı gibi kurulan eski Terapötik Kullanım Muafiyeti Komitesinin bir uzantısıdır (IPC,2019).

Spor Komitesinde Kadınlar : Paralimpik Spor'da cinsiyet eşitliği konularında IPC'ye danışmanlık sağlamak ve Paralimpik Harekete kadınların düşük katılımına ilişkin tekrarlayan kaygılarına cevap olarak kurulmuştur üzere kurulmuştur.

Üyelik : Spordaki Kadınlar Komitesi Başkan ve beş üye olmak üzere toplam altı üyeden oluşur. Komite yılda en az bir kez toplanır.

Fonksiyon : Kadın ve kızların tüm Paralimpik spor ve Paralimpik Hareket'e katılımını sağlamak için stratejileri ve politikaları savunmak ve tavsiyelerde bulunmak ve katılımı kısıtlayan engelleri belirlemek, katılımı artırmak için politika ve girişimleri önerir.Komite ayrıca araştırma ve veri toplama, evrensellik joker kart sistemi, yayınlar ve dayanışma fonu tahsisi gibi mevcut IPC girişimlerini ve politikalarını da gözden geçirir.2003 yılında IPC Genel Kurulu, toplumsal cinsiyet eşitliği politikasını kabul etmiştir.Durum : 2002 yılında aktif olmuş,Kasım 2004'te ismi Komisyon'dan Komiteye değişmiştir (IPC,2019).

2.7.1.PARALİMPİK SPORCULARIN SINIFLANDIRMASI

Paralimpik yarışmaların adil ve eşitlik ilkelerine göre yapılması için engel türüne göre yarışma düzenlenmeleri yapılmıştır. Bu ilkeler doğrultusunda IPC sınıflandırma sistemi ile cinsiyet, yaş, engel durumu göz önünde bulundurularak guruplandırılmalar yapılmıştır (IPC,2019).

Her spor dalının farklı beceriler gerektirmesi sebebi ile her engel gurubu her sporu yapamamaktadır.IPC, sınıflandırma sistemi ile sporcuların engel durumlarına göre hangi spor dalında yarışmaya uygun olduğunu belirler.Paralimpik sporlarda,sporcular engel durumlarına göre sınıflandırılırlar(IPC,2019).

Uluslararası Federasyon tarafından eğitilmiş ve sertifikalandırılan sınıflayıcılar bir sporcuyu değerlendirirken, sınıflandırma panelleri her zaman sporcu değerlendirme sürecinde üç soruyu dikkate alır:

1. Sporcunun engel durumu bu spor dalı için uygun mu?
2. Sporcunun engel durumu sporun asgari sakatlık kriterlerini karşılıyor mu?
3. Hangi spor sınıfı sporcunun aktivite sınırlamasını en doğru şekilde tanımlar?

Sporcunun Engel Durumu

•Bozulmuş kas gücü: Omurganın kasları ya da vücudun alt yarısının kas grupları veya kas gruplarının oluşturduğu engel (omurilik yaralanmaları, spina bifida veya çocuk felci gibi)durumunu ifade eder.

•Bozuk pasif hareket açıklığı: Bir veya daha fazla eklemdeki hareket açıklığı, örneğin artrogripoz nedeniyle kalıcı olarak azalır. Eklemlerin hipermobilitesi, eklem kararsızlığı ve artrit gibi akut durumlar engel olarak kabul edilmez.

•Ekstremitte eksikliği: Travma (örn. Araba kazası), hastalık (örn. Kemik kanseri) veya konjenital ekstremitte yetersizliği (örneğin, dismelia) sonucu olarak kemiklerin veya eklemlerin tamamen veya kısmen yokluğu.

•Bacak uzunluğu farkı: Konjenital eksiklik veya travma nedeniyle bir bacakta kemik kısalması.

- Kısa boy: Örneğin, akondroplazi veya büyüme hormonu disfonksiyonu nedeniyle üst ve alt ekstremiteler veya gövde kemiklerinin anormal boyutlarından dolayı boy kısalığını ifade eder.
- Hipertoni: Serebral palsi, beyin hasarı veya multipl skleroz gibi nörolojik bir durum nedeniyle kas gerginliğinde anormal artış ve kasın gerilme kabiliyetinin azalmasıdır.
- Ataksi: Beyin felci, beyin hasarı veya multipl skleroz gibi nörolojik bir durum nedeniyle kas hareketlerinin koordinasyonu eksikliğini ifade eder.
- Atetoz: Genel olarak, dengesiz, istemsiz hareketler ve beyin felci, beyin hasarı veya multipl skleroz gibi nörolojik bir durum nedeniyle simetrik bir duruş sürdürme zorluğu ile karakterize edilir.
- Görme bozukluğu: Görme, göz yapısının, optik sinirlerin veya optik yolların veya görsel korteksin bozulmasından etkilenme durumunu ifade eder.
- Zihinsel Bozukluk: Entelektüel işleyiş ve 18 yaşından önce ortaya çıkan kavramsal, sosyal ve pratik uyarılma becerilerinde ifade edilen uyarılma davranışında bir sınırlama.

Her Paralimpik spor, sınıflandırma kurallarında hangi engel gruplarına spor yapabilme imkanı sağladığını tanımlar. Bazı sporlar tüm engel tiplerindeki sporcuları (örneğin atletizm , yüzme) içerirken , diğer sporlar bir engel tipine (örn. Hedef topu) veya çeşitli engel tiplerine (örneğin binicilik , bisiklete binme) özgüdür (IPC,2019).

Dünya Sağlık Örgütü Uluslararası Sınıflandırması, Paralimpik Hareketin işleyişine uygun şekilde tanımlanan,engel sınıflamasını ve çeşitlerini kabul etmektedir (IPC,2019).

Asgari Sakatlık Kriterleri

Asgari sakatlık kriterleri ; Bir sporcunun bir spor dalını yapabilmesi,o dalda yarışabilmesi için, o spor dalının engellilik kriterlerini karşılayıp karşılamadığı ile ilgilidir.Bu kriterler engel durumunun spor faaliyeti üzerindeki etkisini inceleyen bilimsel araştırmalara dayanılarak tanımlanır. Asgari sakatlık kriterleri spora özgüdür, çünkü her spor faaliyeti farklılık gösterir. Bunun bir sonucu olarak, bir sporcu bir spor dalının kriterlerine uygun olabilir, ama başka spor dalı kriterlerine

uygun olmayabilir. Bir sporcu, bir spor dalında rekabet için uygun değilse, sporcuda hakiki bir bozulma olması söz konusu değildir. Bu bir Paralimpik spor yasasıdır (IPC,2019).

Spor Sınıflandırması

Sporcu spor dalı için uygunsa sınıflandırma paneli tarafından hangi engelli spor sınıfında yarışacağı değerlendirilir.Spor sınıfında eşitlik ve adillik ilkerine uygun olarak benzer kısıtlılıkları olan sporcular birbirleriyle rekabet ederler.

•Sporcuların Değerlendirilmesi : Bazı engel durumları ilerleyici olması nedeniyle sporcular bazen kariyerleri boyunca birkaç kez sınıflandırılırlar. Ayrıca, bir sporcunun tıbbi durumu değiştiğinde, sporcuların bilgilendirme yapması ve yeniden değerlendirmesi gerekir (IPC,2019).

2.7.2.IPC YAZ SPOR BRANŞLARI

Okçuluk,Boccia,Binicilik,Judo,Kürek,ParaYüzme,Triatlon,Rugby,Atletizm,Kano,5 Kişilik Futbol,Para Dansı Sporu,Para Atıcılık,Tekerlekli Sandalye Masa Tenisi,Tekerlekli Sandalye Basketbolu,Tekerlekli Sandalye Tenisi,Badminton,Bisiklet,Goalball,Halter,Oturarak Voleybol,Tekvando,Tekerlekli Sandalye Eskrim olmak üzere 23 spor branşından oluşmaktadır (IPC,2019).

Okçuluk

Okçuluk fiziksel engelli bireylere rehabilitasyon ve rekreasyon amaçlı yapılmıştır.Para okçuluk, tekerlekli sandalye sporcularına yarışma düzenlenen ilk spor dalıdır.1960 Roma Paralimpik oyunlarda paralimpik spor branşı olarak dünyaya ilan edildi.Sınıflandırma kuralları uyarınca izin verilen yardımcı cihazlarla atış yapabilen fiziksel engelli sporcuların yarıştığı bir spordur. Spor doğruluk, güç ve konsantrasyonu test eder. Belirli sınıflandırmalara sahip sporcular için özel yarışma kategorileri içerir.Yarışlar kategorisine göre farklılık göstermektedir .Dünya Okçuluk, Para okçuluğun küresel yönetim organıdır(IPC,2019).

Boccia

Önceleri boş zaman etkinliği olarak uygulanan boccia 1984 New York Paralimpik Oyunlarında yarışma sporu olarak tanınmıştır. Boccia Uluslararası Spor Federasyonu (BISFed) tarafından yönetilmektedir.serebral palsili kişilerce oynanmak üzere tasarlanmış bir strateji ve doğruluk oyunudur(IPC,2019).

Binicilik

Binicilik ilk kez, 1996 yılında Atlanta'da yapılan Paralimpik Oyunlarda paralimpik spor branşı olarak yer aldı.Görme ve fiziksel engeli olan sporcuların yarıştığı bir spor dalıdır.Yarışmalarengel durumlarına göre guruplanır.Sporcular belirli hareketlerin testinde,müzik eşliğinde serbest stil testinde ve engel atlama yarışlarında yarışabilirler.Üç ya da dört atletin katıldığı takım testide vardır.Her türlü fiziksel veya görme engelli sporcuya açıktır. Olaylar fonksiyonel profillerine göre karıştırılır ve gruplanır.Sporcular, terbiye etkinliklerinde, belirli hareketlerin şampiyonluk testinde ve müzikte serbest stil testinde yarışabilirler. Üç ila dört üyeden oluşan bir takım testi de var(IPC,2019).

Judo

Judo, Uluslararası Kör Spor Federasyonu(IBSA) tarafından yönetilmektedir . Paralimpik judo, olimpiyat judo ile aynı kuralları uygular.Sadece görme engelli sporcular yarışmaya hak kazanırlar, tüm görme sınıfları (B1, B2 ve B3) birlikte yarışır ve ağırlıklarına göre ayrılırlar.

B1:Sporcunun gözlerinden birinin ışığı hiç algılamaması ya da algılasa bile elin şeklini fark edememe durumudur.

B2:2/60 derecelik görme yetisi ya da beş dereceden da az görebilme yetisidir.

B3:2/60 dereceden 6/60 derece görsel derinlik ve 5 dereceden fazla,20 dereceden az görme yetisine sahip olan sporcuları kapsar.

Judo engelliler için kendine hâkim olma (oto kontrol), bağımsızlık ve kas yeteneklerini geliştirmek için aktivite olarak kullanıldı. Giderek yarışma niteliği olan bir spor dalı olarak gelişti. İlk Pan-European Görme Engelli Judo Şampiyonası ve 1.Uluslararası Turnuva 1987'de yapıldı (IPC,2019).

Kürek Çekme

Spor, Uluslararası Kürek Federasyonu (FISA) tarafından yönetilmektedir.Paralimpik spor olarak ilk çıkışını 2008 Pekin'de yaptı . Sporcular uzunluğu ve mürettebat büyüklüğüne göre değişen teknelerde düz su üzerinde 2.000 m'nin üzerinde yarışmaktadır.Spor, Uluslararası Kürek Federasyonu (FISA) tarafından yönetilmektedir(IPC,2019).

Yüzme

1960 yılında İtalya'nın Roma kentinde yapılan ilk Paralimpik Oyunlarında uygulanan sekiz spordan biriydi ve şimdi en popülerlerden biri haline gelmiştir.Erkek ve kadın yarışmacılar, serbest stil, sırtüstü, kelebek, kurbağalama ve karışık stillerde yarışır. Yüzme, IPC tarafından yönetilmekte ve IPC Yüzme Teknik Komitesi tarafından koordine edilmektedir. IPC Yüzme Teknik Komitesi Uluslararası Yüzme Federasyonunun (FINA) kurallarını birleştirir.Yüzücüler için kıyafet bir mayo giyer. Sporcuların yüzücülere hız, yüzdürme ve dayanıklılık kazanmalarına yardımcı olacak herhangi bir şey kullanmaları yasaktır.Bone ve koruyucu gözlüklere izin verilir. Gözlükler yüzücünün gözlerini korurken, sudaki görüşlerini de artırır(IPC,2019).

Triatlon

Para triatlon spor branşında Paralimpik Oyunlarda ilk kez Rio 2016'da yarışma yapılmıştır.Sporcular üç disiplinde yarışır,yarışma 750m yüzme , ardından 20km bisiklet ve 5km koşu parkurundan oluşur.Yarış kategorileri belirli fiziksel engellere dayanmaktadır. Sporcular bisiklet bölümünde el bisikleti, iki kişilik bisiklet veya bisiklet kullanabilirler ve parkurun koşu bölümünde tekerlekli sandalyelere izin verilir.Spor 37 farklı ülkede uygulanmaktadır ve 27 farklı ülke 2011 yılı sonuna kadar ulusal şampiyona etkinlikleri düzenleyecektir. Uluslararası Triatlon Birliği (ITU) tarafından yönetilmektedir(IPC,2019).

Tekerlekli Sandalye Rugby

Tekerlekli sandalye ragbi Atlanta 1996 Paralimpik Oyunlarda gösteri sporu olarak sunulduktan sonra , Sydney 2000 ParalimpikOyunlarda paralimpik bir spor branşı olarak tanıtıldı .Kadın,erkek karışık olarak oynanabilen bir spor dalıdır.Basketbol ve Hentbol spor branşlarının birleşiminden meydana

gelir.Sporcular özel tasarlanmış el kontrollü tekerlekli sandalyelerde yarışır. Tüm engel guruplarına açık bir spordur. Uluslararası Tekerlekli Sandalye Rugby Federasyonu (IWRWF), sporun küresel yönetim organıdır (IPC,2019).

Para Atletizm

Sporcular her müsabakadaki engel sınıflarına göre yarışır. Bazıları tekerlekli sandalyelerde, bazıları da protezlerle yarışırken, görme engelli olanlar görebilen bir yardım alır. IPC tarafından yönetilir ve Dünya Para Atletizm Spor Teknik Komitesi tarafından koordine edilir. Paralimpik programındaki etkinlikler şunlardır: sprint (100m, 200m, 400m); orta mesafe (800m, 1.500m); uzun mesafe (5.000m, 10.000m) ve röle yarışları (4x100m, 4x400m), Yol olayı: maraton
Alan etkinlikleri: yüksek atlama, uzun atlama, üçlü atlama, discus, gülle atma, cirit
Birleşik etkinlikler: pentatlon, En fazla erkek ve kadınsporcu sayısının yarıştığı spor dalıdır (IPC,2019).

Kano

ICF, 2009 yılında, büyük bir başarı olan ilk Para kano tanıtım etkinliği düzenledi. Bir yıl sonra Para kano ilk Dünya Şampiyonasını aldı ve Çin'in Guangzhou kentindeki IPC Yönetim Kurulu toplantısında Paralimpik programına dahil edildi. Uluslararası Kano Federasyonu (ICF) tarafından yönetilir. Para Kano ilk defa 2016 Rio Paralimpik Oyunlarında yer almıştır. Her yıl düzenlenen ICF Dünya şampiyonasında 40'tan fazla ülkenin katılımı ile hızlı bir yükselişe geçmiş ve popüler paralimpik branş olmuştur (IPC,2019).

5'li Taraf Futbolu

Kör futbolu olarak da bilinen 5'li futbol, futbolun görme engelli sporcular için uyarlanmasıdır. Spor, 1996'dan beri Uluslararası Kör Sporları Federasyonu (IBSA) tarafından yönetiliyor ve değiştirilmiş FIFA kuralları ile oynanıyor. 2004 yılında Atina'da ilk kez Paralimpik'te yer aldı ve o zamandan beri her Oyun'da mücadele edildi. Dünya Şampiyonası her dört yılda bir Paralimpik sporcular arasında gerçekleşmektedir. Bir futbol takımı, dört saha dışı oyuncu ve bir kaleciden oluşur. Dış saha oyuncuları tamamen kör (B1 kategorisi) olarak sınıflandırılmalıdır; bu, çok düşük görme keskinliğine sahip olduğu ve / veya ışık algısı bulunmadığı

anlamına gelir; oysa kaleci görebilir veya kısmen görebilir (B2 veya B3 kategorisi).Adil yarışmanın sağlanması için, tüm saha oyuncularının göz bantı takmaları gerekir. Takımlar ayrıca kendilerine yardımcı olacak saha dışı rehberlere sahip olabilir.Top, içeride bulunan ve oyuncuların kendilerini yönlendirmelerini sağlayan bir ses sistemi nedeniyle ses çıkarır. Sonuç olarak seyirciler bir gol atılana kadar oyunu izlerken sessiz kalmalıdır.Kör futbol 40 m uzunluğa ve 20 m genişliğe sahip dikdörtgen bir alanda oynanır.Maçın süresi, iki 25 dakikalık yarıya bölünmüş 50 dakikadır. Her takım, her iki yarıda bir dakikalık bir mola talep edebilir. Her iki yarının da son iki dakikası boyunca ve fazladan bir süre olması durumunda, hakem serbest vuruş, vuruş, kale vuruşu ve köşe vuruşu için saati durdurmalıdır (IPC,2019).

Para Dans

Alt ekstremitayı etkileyen fiziksel bir bozukluğu olan sporcuları içeren, son derece zarif ve şık bir spordur.Katılımcılardan biri ayakta durabilen partnerle dans edebilir.1998'den beri Para Dans sporu IPC tarafından yönetilmekte ve Dünya Dans Sporları Federasyonu (WDSF) kurallarını içeren Dünya Para Dansı Spor Teknik Komitesi tarafından koordine edilmektedir (IPC,2019).

Para Atış

Atıcılık : Spor, IPC tarafından yönetilir ve Dünya Atış Para Sporları Spor Teknik Komitesi ve Yönetim ekibi tarafından koordine edilir . Uluslararası Atıcılık Sporları Federasyonu (ISSF) kurallarını dikkate alınır, Para sporcuları için kendi Dünya Atış Para Spor Teknik Kural ve Yönetmelikleri ile birlikte uygular . Atıcılık sporunda amaç; nişan tahtasının merkez halkasına bir seri atışlar yapmaktır. Tüfek ve tabanca yarışmacıları 3 ana sınıfa bölünürler. SH1: Atış desteğine ihtiyaç duymayan sporcuları içerir.SH2: Kollarıyla ateşli silahın ağırlığını destekleyemeyecek durumdaki sporcuları içerir.SH3: Görme engelli sporcuları içerir (IPC,2019).

Masa Tenisi

Masa tenisi, 1960 yılında Roma'daki ilk Paralimpik Oyunlarına dahil edilmiştir ve şimdi 40 milyondan fazla yarışmacı sporcuya ve milyonlarca eğlence oyuncusuna sahip olduğu tahmin ediliyor.Para masa tenisi, sporcuyu sayıları

bakımından üçüncü büyük Paralimpik spordur ve 100'den fazla ülkede uygulanmaktadır. Spor, Uluslararası Para Masa Tenisi Komitesi (IPTTF) aracılığıyla Uluslararası Masa Tenisi Federasyonu tarafından yönetilmektedir. Görme engelliler dışında tüm fiziksel engelli gruplardan sporcuların ayakta durma veya oturma sınıflarında yarışmasına izin verilir. Zihinsel engelli sporcular da yarışabilir. Erkekler ve kadınlar bireysel, çiftler veya takım etkinliklerine katılabilir ve maçlar her biri 11 puanlık beş setten oluşur ve en iyi beş formatta oynanır (IPC,2019).

Tekerlekli Sandalye Basketbolu

Tekerlekli sandalye basketbolu ilk kez ABD'de 1946'larda ortaya çıktı, II. Dünya Savaşı'ndan yaralanan askerler tarafından geliştirildi. Çoğu, oyunu oynamaya devam etmek isteyen eski yetenekli oyunculardı. Uluslararası Tekerlekli Sandalye Basketbol Federasyonu (IWBF) sporun küresel yönetim organıdır. Spor Paralimpik ilk çıkışını Tokyo 2020'de yapacak .Tekerlekli Sandalye Basketbolu erkek ve kadın sporculara açıktır ve 5'er kişilik 2 takım tarafından oynanır. IWBF 1982'de Tekerlekli Sandalye Basketbolu tıbbi sınıflandırma sisteminden fonksiyonel sınıflandırma sistemine geçti. Bu sistemde oyuncular engel durumuna göre değil ,oyunu oynamada yapabilirliklerine göre test edildiler.Böylece sınıflandırmada sporcunun yetenek durumu,engel durumunun önüne geçmiş oldu (IPC,2019).

Tekerlekli Sandalye Tenisi

Tekerlekli sandalye tenisi, eski ABD serbest stil kayakçısı Brad Parks'ın çabaları ile 1976'da kuruldu.Spor 1980'lerde büyüyüp yayıldı ve ilk kez Barselona 1992 Paralimpiklik Oyunlarında ortaya çıktı.Günümüzde tekerlekli sandalye tenisi, dünyanın en hızlı büyüyen tekerlekli sandalye sporlarından biridir.Tekerlekli sandalye tenisi, Uluslararası Tenis Federasyonu (ITF) tarafından yönetilmektedir (IPC,2019).

Badminton

Para badminton 1990'lı yıllardan beri uluslararası olarak yarışma spor dalı olmuştur.İlk Dünya Şampiyonası 1998'de Hollanda'da Amersfoort, Hollanda'da gerçekleşti. Bugüne kadar 10 Dünya Şampiyonası oldu, sonuncusu 2015 yılında İngiltere'deki Stoke Mandeville'de gerçekleşti ve 35 madalya yarışmasında 35

ülkeden 232 sporcunun katılımı gerçekleşti. Sporcular altı farklı sınıfta yarışıyor, şu anda beş bölgede 63 ülke Para badminton spor branşını yapıyor.Spor Paralimpik ilk çıkışını Tokyo 2020'de yapacak . Badminton Dünya Federasyonu (BWF) tarafından yönetilmektedir (IPC,2019).

Bisiklet

Rio 2016 PaParalimpik Oyunları'n da bisiklet branşında , pistte 18 madalya müsabakası ve yolda 33 madalya müsabakasında yarışan 230 sporcu yarışmıştır. Atletizm ve yüzmeden sonra , en çok rağbet gören spordur.Yol Para bisikleti Paralimpik ilk çıkışını New York / Stoke Mandeville 1984'te yaptı ve o zamandan beri her Oyun'da yarıştı.Tandem bisiklet, üç tekerlekli bisiklet ve el bisikletinde yarışılır. Tandem bisiklet kullananlara, ön koltukta görebilen bir rehber eşlik eder. El bisikleti için beş, üç tekerlekli bisiklet için iki ve bisiklet için beş spor sınıfı varken, iki kişilik yarış için üç spor sınıfı bir etkinlikte yarışıyor.Sporcular yıl boyunca Dünya Kupalarına, Dünya ve bölgesel Şampiyonalara katılırlar.Uluslararası Bisiklet Birliği (UCI) tarafından yönetilmektedir (IPC,2019).

Goalball

Yalnızca kör veya görme engelli sporcular tarafından oynanır. İkinci Dünya Savaşı sırasında görüşlerini yitirmiş gazileri rehabilite etmek için 1946'da icat edildi.Oyuncular adil bir yarış sağlamak için her zaman opak göz bandı takmalıdır. Tüm uluslararası sporcular yasal olarak kör olmalı, yani yüzde 10'dan daha az görme yetisine sahip olmalıdır.B3, B2 veya B1 olarak tamamen kör olarak sınıflandırılır.Takımlar altı oyuncudan oluşur . Goalball, görme engelli erkek ve kadın sporcular tarafından ve 3'er kişilik iki takımla oynanır. Her takımda maksimum 3 yedek vardır. Oyun, 1976 yılında Toronto Paralimpik Oyunlarında dünyaya tanıtıldı. ve o günden beri tüm Paralimpik Oyunlarda oynanıyor.Uluslararası Kör Spor Federasyonu (IBSA) tarafından yönetilmektedir (IPC,2019).

Halter

Üst vücut direncinin nihai testidir ve bazen sporcuların vücut ağırlığının üç katından fazlasını kaldırdığını görebilir!Sekiz Fiziksel engel durumundan birine

sahip olan kadın ve erkek sporcular yarışabilir bu dalda yarışabilirler..Bu engeller;engelli kas gücü, bozulmuş pasif hareket açıklığı, ekstremitte eksikliği, bacak uzunluğu farkı, kısa boy, hipertoni, ataksi ve atetoz'dur.Tüm uygun sporcular bir spor sınıfında, ancak farklı ağırlık kategorilerinde yarışır.Bench press sporun tek disiplini ve vücut ağırlığına göre 10 farklı kategoridedir. Yarışmacılar çıtayı göğse indirmeli, göğsün üstünde hareketsiz tutmalı ve daha sonra kilitli dirseklerle kollarının uzunluğuna yukarı doğru bastırılmalıdır. Sporculara üç deneme yapılır ve kazanan en yüksek kilogramı kaldıran atlemdir.Her sporcunun üç denemesi vardır ve jürinin takdirine bağlı olarak dördüncü bir girişimin yeni bir dünya rekoru elde etmesine izin verilebilir, ancak bu girişimin final yarışması sonucuna sayılmaz.IPC Dünya Para Powerlifting Spor Teknik Komitesi tarafından yönetilir (IPC,2019).

Oturarak voleybol

Oturarak voleybol sürekli hareket, iletişim halinde olunan bir takım sporudur. Altı oyuncudan oluşan iki takım topu diğer tarafın sahasında topraklayarak puan almaya çalışır.Oturma voleybolunun normal voleybol ile pek çok benzerliği vardır, Normal Voleybol dalında takımlar yükseltilmiş bir ağ ile oynanırken, oturma voleybolu daha düşük bir ağda oynanır. Oturma voleybolunda oyun alanı daha küçüktür.İki versiyon arasındaki temel fark, oturma voleybolunun, adından da anlaşılacağı gibi, oturma pozisyonlarından oynanmasıdır. Dünya ParaVolley, oturma voleybolunun küresel yönetim organıdır(IPC,2019).

Tekvando

Tekvando 2015 yılında Uluslararası Paralimpik Komitesinin tam üyesi olarak tanıtıldı ve Paralimpik ilk çıkışını Tokyo 2020'de yapacak .Sporun yönetim organı olan Dünya Tekvando (WT) tarafından yönetilmektedir. 2013 yılından bu yana, poomse (dövüş sanatı formları), tüm engelli sporcular için yarışma formatı geliştiriliyor (IPC,2019).

Tekerlekli sandalye eskrim

Tekerlekli Sandalye Eskrim Sir Ludwig Guttman tarafından the Stoke Mandeville Hastanesi'nde geliştirilip 1960 Paralimpik Oyunları'nda Roma'da dünyaya tanıtımı yapılmıştır.Ampüte, spinal yaralanma veya serebral palsili kadın

ve erkekler Flöre, Epe(kadın ve erkekler) ve Kılıç Yarışma sırasında yere sabitlenmiş tekerlekli sandalyeler üzerinde yarışılır.Uluslararası Tekerlekli Sandalye ve Amputee Spor Federasyonu (IWAS) tarafından yönetilir (IPC,2019).

2.7.3.PARALİMPİK YAZ OYUNLARININ TARİHSEL SÜRECİ

- 1960 yılındaki Roma Olimpiyat Oyunlarından hemen sonra yapılan ilk Paralimpik Oyunlara 21 ülkeden 400 sporcu ve 300 idarecinin katılımıştır (IPC,2019).
- 1964 yılında Tokyo Olimpiyatları ardından yapılan ve Japon İmparatoru büyük destek vermiş olduğu II. Paralimpik Oyunlara 23 ülkeden, 335 sporcunun katılmış ve 100.000 kişi izlemiştir. Japonya’da bu oyunların hemen ardından engelli bireylerin eğitimleri için büyük merkezler kurulmaya başlanmıştır(IPC,2019).
- 1968 Meksiko Olimpiyatları sonrası engelli olimpiyatları Meksika’nın kalacak yer sağlamakta zorlanınca İsrail Tel Aviv’de 28 ülkeden, 750 sporcu ve 300 idarecinin katılımı ile gerçekleşmiştir(IPC,2019).
- 1968 yılında yine Dr.Guttman’nın girişimleri ile ilk engelliler stadyumu yapılmaya başlanmış, 2 Ağustos 1969’da 29 ülkeden, 450 sporcunun katılımı ile Uluslararası Oyunlar Kraliçe Elizabeth tarafından açılmıştır(IPC,2019).
- 1972’de paralimpiyatlar Heidelberg’de Münih Olimpiyatları’ndan önce 44 ülkeden, 1000 sporcu ve 400 idarecinin katılımı ile gerçekleşmiştir (IPC,2019).
- 1976 paralimpiyatları Montreal Olimpiyatları sırasında 42 ülkeden, 2700 sporcu ve idarecinin katılımı ile Kanada’nın Toronto kentinde gerçekleşmiştir(IPC,2019).
- 1980’de paralimpiyatlar Moskova Olimpiyatları yapılırken, Hollanda’nın Arnhem kentinde 42 ülkeden 2560 sporcu ve idarecinin katılımı ile yapılmıştır(IPC,2019).
- 1984 yılındaki Los Angeles Olimpiyatları sonrasında paralimpiyatlar New York’ta 45 ülkeden 2500 kişinin katılımı ile ve Stoke Mandeville’de 41 ülkeden 1500 sporcunun katılımı ile yapılmıştır.(Kalyon,1997)
- 1988 yılında Kore Seul’de gerçekleşen Paralimpik Olimpiyatların açılış töreni 75.000 kişilik bir kalabalık ile Olimpiyat Stadı’nda gerçekleşti. Sporcu geçit töreninde 61 ülkeden toplam 3,057 yarışmacı katılmıştır(IPC,2019).
- 1992 Barcelona İspanya’da gerçekleşen 12 günden fazla süren yarışmada, 1,5 milyondan fazla seyirci spor etkinliklerine katıldı ve milyonlarca kişi günlük olarak televizyondaki yarışmaları izledi. Paralimpik Oyunlarına 83 ülkeden 2301’i erkek ve 700’ü kadın olmak üzere toplam 2999 sporcu katılmıştır(IPC,2019).

- 1996 Atlanta Oyunlarında ev sahibi ülke olan ABD, 47 altın, 46 gümüş ve 65 bronz olmak üzere toplam 158 madalya aldı. Amerikalıları sırasıyla Avustralya, Almanya, Büyük Britanya ve İspanya izlemektedir. Paralimpik Oyunlarına 104 ülkeden 2469'u erkek ve 790'ı kadın olmak üzere toplam 3259 sporcu katılmıştır(IPC,2019).
- 2000 yılında yapılan Sydney Oyunları süresince Paralimpik Köyü, 3.881 sporcu, 2.315 takım görevlisi ve 804 teknik görevli dahil olmak üzere 6.943 kişiye ev sahipliği yaptı. Sydney Paralimpik Oyunlarına 123 ülkeden 2891'i erkek ve 990'ı kadın olmak üzere toplam 3879 sporcu katılmıştır (IPC,2019).
- 2004 yılında Atina'gerçekleşen oyunlarda toplam 705 meşale, Yunanistan'ın 45 belediyesine taşıdı. 3.103 medya temsilcisi ile 25 ülkede toplam 617 saat yayın yapıldı. Atina Paralimpik Oyunlarına 135 ülkeden 2643'ü erkek ve 1165'i kadın olmak üzere toplam 3808 sporcu katılmıştır(IPC,2019).
- 2008 Pekin oyunlarında 90.000 kişilik Bird's Nest Stadı'nda , 4.813 göstericinin katkısı ile muhteşem bir Açılış Töreni'ni düzenledi . Pekin Paralimpik Oyunlarına 146 ülkeden 2568'i erkek ve 1383'ü kadın olmak üzere toplam 3951 sporcu katılmıştır(IPC,2019).
- 2012 Londra Paralimpik Oyunlarına 164 ülkeden 2736'sı erkek ve 1501'i kadın olmak üzere toplam 4237 sporcu katılmıştır(IPC,2019).
- 2016 tarihinde gerçekleşen Rio Paralimpik Oyunlarına 159 ülkeden 2657'si erkek ve 1671'i kadın olmak üzere toplam 4328 sporcu katılmıştır.(IPC,2019).

2.7.4.IPC PARALİMPİK KIŞ SPOR BRANŞLARI

Para Dağ Kayağı,Para Buz Hokeyi,Para Biatlon,Para Snowboard,Para Kros Kayağı,Tekerlekli Sandalye Curlingi olmak üzere 6 spor branşından oluşmaktadır(IPC,2019).

Para Alpin Kayak

Dünya çapında uygulanmaktadır ve altı disipline sahiptir: yokuş aşağı, slalom, dev slalom, süper G, süper kombine ve takım etkinlikleri. Sporcular hız ve çevikliği birleştirirken, yaklaşık 100km / s hızla yokuşlarda yarışıyor.Yarışma, spinal yaralanma, beyin felci, amputasyon, les otres koşulları ve körlük / görme bozukluğu gibi fiziksel bir bozulma ile erkek ve kadın sporcuları barındırır.Sporcular, fonksiyonel yeteneklerine göre üç kategoride yarışır ve bir sonuç hesaplama

sistemi, farklı engelli sporcuların birbirlerine karşı yarışmasını sağlar.Körlüğü / görme bozukluğu olan kayakçılar, parkurun ilerleyişini belirtmek için sinyalleri kullanan görme kılavuzları ile parkur boyunca yönlendirilir. Bazı sporcular, tek kayak, sit-ski veya ortopedik yardımcıları dahil, kendi gereksinimlerine uyarlanmış ekipman kullanırlar.Eskiden IPC Alp Disiplini olarak bilinen Dünya Para Alp Disiplini, Dünya Para Alp Disiplini Teknik Komitesi tarafından koordine edilen spor için Uluslararası Federasyon görevi görür(IPC,2019).

Para Buz Hokeyi

Lillehammer 1994 Kış Oyunları'ndaki çıkışından bu yana, Buz Hokeyi'nin Paralimpik versiyonu hızla seyircilerin en büyük cazibe merkezlerinden biri haline geldi.Vücudun alt kısmı fiziksel engelli olan erkek ve kadın sporcular tarafından oynanır. Spor, Dünya Para Buz Hokeyi Teknik Komitesi tarafından koordine edilip IPC tarafından yönetilmektedir.Uluslararası Buz Hokeyi Federasyonu (IIHF) kurallarını takip eder. Patenler yerine, oyuncular diskin altından geçmesine izin veren çift bıçaklı kızaklar kullanır. Oyuncular itme için sivri uçlu ve atış için bıçak ucu olan iki çubuk kullanır.Buz hokeyinde olduğu gibi, her takım rakibini buz üzerinde ve rakip takımın golüne vurup rakip takımın gol atmasını engelleyerek vurmaya çalışır. Her takımda altı oyuncu (kaleci dahil)yer alır. Buz kızak hokeyi oyunları üç 15 dakikalık süreden oluşmaktadır(IPC,2019).

Biatlon

Spor ilk Kır Kayağı olarak İsveç'in Örnköldsvik kentinde yapılan 1976 açılış Paralimpik Kış Oyunlarında ortaya çıktı.1988'de Innsbruck'ta fiziksel engelli sporcular için tanıtıldı ve 1992'de görme engelli sporcular da yarışmaya dahil edildi.Yarışmalar serbest teknikte 6-15 km arasında yapılan toplam yarış mesafesi için üç veya beş kez kayak yapılan 2 veya 2.5 km'lik bir parkurdan oluşmaktadır. İki etap arasında sporcular 10 m mesafedeki iki hedefi vurmalıdır. Görme bozukluğu olan sporculara, sinyal yoğunluğuna bağlı olarak sporcunun hedefte olduğunu gösteren akustik sinyaller yardımcı olur. Spor, Uluslararası Biatlon Birliği'nin (IBU) değiştirilmiş kurallarını takip eden Dünya Para Nordic Kayak Teknik Komitesi tarafından koordine edilip IPC tarafından yönetilmektedir (IPC,2019).

Para Snowboard

Dünya çapında uygulanmaktadır ve üç disipline sahiptir: snowboard, çapraz, banklanmış slalom ve dev slalom. Sporcular süratle çevikliği birleştirirken, pistte mümkün olduğu kadar çabuk yarışırlar. Yarışma, spinal yaralanma, serebral palsi ve amputasyon gibi fiziksel bozukluğu olan erkek ve kadın sporcuları içerir. Sporcular fonksiyonel yeteneklerine göre üç kategoride yarışırlar - alt ekstremitte engelli sürücüler için SB-LL1 ve SB-LL2 ve üst ekstremitte engelli sporcular için SB-UL. Sporcular ortopedik yardımcılar dahil olmak üzere kendi gereksinimlerine uyarlanmış ekipman kullanır. Dünya Para Snowboard (2016 yılına kadar: IPC Snowboard), Dünya Para Snowboard Spor Teknik Komitesi tarafından koordine edilip Uluslararası Federasyon olarak görev yapmaktadır (IPC,2019).

Kros Kayağı

Spor ilk Kır Kayağı olarak İsveç'in Örnköldsvik kentinde yapılan 1976 açılış Paralimpik Kış Oyunlarında ortaya çıktı. 1988'de Innsbruck'ta fiziksel engelli sporcular için tanıtıldı ve 1992'de görme engelli sporcular da yarışmaya dahil edildi. Yarışmalar serbest teknikte 6-15 km arasında yapılan toplam yarış mesafesi için üç veya beş kez kayak yapılan 2 veya 2.5 km'lik bir parkurdan oluşmaktadır. İki etap arasında sporcular 10 m mesafedeki iki hedefi vurmalıdır. Görme bozukluğu olan sporculara, sinyal yoğunluğuna bağlı olarak sporcunun hedefte olduğunu gösteren akustik sinyaller yardımcı olur. Spor, Uluslararası Biatlon Birliği'nin (IBU) değiştirilmiş kurallarını takip eden Dünya Para Nordic Kayak Teknik Komitesi tarafından koordine edilip IPC tarafından yönetilmektedir (IPC,2019).

Tekerlekli Sandalye Curlingi

Paralimpik spor dalı olarak 2006 yılında Torino'da tanıtıldı. Spor, spinal kord yaralanmaları, serebral palsi, multipl skleroz ve çift bacak amputasyonu dahil, vücudunun alt yarısında fiziksel bir bozukluğu olan erkek ve kadın sporculara açıktır. Takımlar hem kadınlardan hem de erkeklerden oluşur ve spor 24 farklı ülkede uygulanmaktadır (IPC,2019).

2.7.5.PARALİMPİK KIŞ OYUNLARININ TARİHSEL SÜRECİ

- 1976 yılında İsveç 'te yapılan ilk Ornskoldsvik Paralimpik Kış Oyunlarına 16 ülkeden toplam 53 sporcu katıldı. Para dağ kayağı ve Para kros kayağı branşlarında yarışılmıştır (IPC,2019).
- 1980 yılında Norveç 'te yapılan Geilo Paralimpik Kış Oyunlarına 18 ülkeden toplam 229 sporcu katıldı. Para dağ kayağı, Para kros kayağı ,Buz Kızağı branşlarında yarışılmıştır(IPC,2019).
- 1984 yılında Avusturya 'da yapılan İnnbruck Paralimpik Kış Oyunlarına 22 ülkeden toplam 419 sporcu katıldı. Para dağ kayağı, Para kros kayağı ,Para Buz Hokeyi branşlarında yarışılmıştır(IPC,2019).
- 1988 yılında Avusturya 'da yapılan İnnbruck Paralimpik Kış Oyunlarına 22 ülkeden toplam 377 sporcu katıldı. Para dağ kayağı, Para kros kayağı ,Para Buz Hokeyi ,Para Biatlonu branşlarında yarışılmıştır(IPC,2019).
- 1992 yılında Fransa 'da yapılan Tignes-Albertville Paralimpik Kış Oyunlarına 24 ülkeden toplam 365 sporcu katıldı. Para dağ kayağı, Para kros kayağı ,Para Buz Hokeyi ,Para Biatlonu branşlarında yarışılmıştır(IPC,2019).
- 1994 yılında Norveç 'te yapılan Lillehammer Paralimpik Kış Oyunlarına 31 ülkeden toplam 471 sporcu katıldı. Para Alp kayağı, Para kros kayağı ,Para Buz Hokeyi ,Para Biatlonu,Buz Kızağı branşlarında yarışılmıştır(IPC,2019).
- 1998 yılında Japonya'da yapılan Nagano Paralimpik Kış Oyunlarına 31 ülkeden toplam 562 sporcu katıldı. Para Alp kayağı, Para kros kayağı ,Para Buz Hokeyi ,Para Biatlonu,Buz Kızağı branşlarında yarışılmıştır(IPC,2019).
- 2002 yılında USA'da yapılan Salt Lake City Paralimpik Kış Oyunlarına 36 ülkeden toplam 416 sporcu katıldı. Para dağ kayağı, Para kros kayağı ,Para Buz Hokeyi ,Para Biatlonu branşlarında yarışılmıştır(IPC,2019).
- 2006 yılında İtalya'da yapılan Torino Paralimpik Kış Oyunlarına 38 ülkeden toplam 474 sporcu katıldı. Para Alp kayağı, Para kros kayağı ,Para Buz Hokeyi ,Para Biatlonu,Tekerlekli Sandalye Curling branşlarında yarışılmıştır(IPC,2019).
- 2010 yılında Kanada'da yapılan Vancouver Paralimpik Kış Oyunlarına 44 ülkeden toplam 502 sporcu katıldı. Para Alp kayağı, Para kros kayağı ,Para Buz Hokeyi ,Para Biatlonu,Tekerlekli Sandalye Curling branşlarında yarışılmıştır(IPC,2019).

- 2014 yılında Rusya’da yapılan Soçi Paralimpik Kış Oyunlarına 45 ülkeden toplam 547 sporcu katıldı. Para Alp kayağı, Para kros kayağı ,Para Buz Hokeyi ,Para Biatlonu,Tekerlekli Sandalye Curling branşlarında yarışıldı.Ayrıca Snowboard, Paralimpik Kış Oyunları'nı IPC Alp Disiplini'ne yeni bir branş olarak eklendi.(IPC,2019)

2.8.TÜRKİYE MİLLİ PARALİMPİK KOMİTESİ (TMPK)

2.8.1.TÜRKİYE’DE ENGELLİ SPORLARININ TARİHSEL SÜRECİ

Ülkemizde engelli sporlarının gelişimi 1990 yılında “Özrürlüer Spor Federasyonu”nun kurulmasından itibaren olmuştur.1991 yılında federasyon faaliyetlerine başlamıştır.1997 yılında “özrürlüer” kelimesi , “Engelliler Spor Federasyonu” olarak değiştirilmiştir.Ancak uluslararası uygulamalar göz önünde bulundurularak fırsat eşitsizliğinin önüne geçmesi için 2000 yılının Mart ayında 4 ayrı federasyon kurulmuştur.

1. İşitme Engelliler Spor Federasyonu
2. Bedensel Engelliler Spor Federasyonu
3. Görme Engelliler Spor Federasyonu
4. Zihinsel Engelliler Spor Federasyonu (Polat, 2015).

1990 senesinde kurulan Özürlüer Spor Federasyonunun 2000 senesinde dörde bölünmesi sonucunda Türkiye Bedensel Engelliler Spor Federasyonu kurulmuş ve 31 Mayıs 2006 tarih, 26184 sayılı Resmi Gazetede İdari ve Mali açıdan Özerklik yapısı kazandığı ilan edilmiştir (TBESF,2019).

Avrupa ülkelerindeki yapılanmaya uygun hale getirmek için Bakanlık Makamının 12 Temmuz 2000 tarih ve 05812 sayılı onayları ile Türkiye Görme Engelliler Spor Federasyonu kurularak faaliyetlerine başlamıştır. Federasyonumuz Uluslararası Görme Engelliler Federasyonu (IBSA) ile, Uluslararası Görme Engelliler Satranç Birliği (IBCA) üyesidir (TGESF,2019).

22/12/2000 tarihli ve MDK-333 sayılı bakanlık oluru ile kurulan; Türkiye Zihinsel Engelliler Spor Federasyonuna, 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri hakkında kanunun ek-9 uncu maddesi hükmü gereğince Başbakanlık Makamının 22/05/2006 tarihli ve 182 sayılı olurları ile idari ve mali yönden özerklik verilmiştir. Türkiye Zihinsel Engelliler Spor Federasyonu’nun ismi 10.02.2009 tarih ve 27137 sayılı Resmi Gazete’de

yayınlanarak Türkiye Özel Sporcular Spor Federasyonu olarak değiştirilmiştir (TOSSFED,2019).

2000 yılında kurulan Türkiye İşitme Engelliler Spor Federasyonu, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü çatısı altında çalışmalarını sürdürmektedir. Federasyon; Avrupa İşitme Engelliler Spor Organizasyonu (EDSO), Dünya Spor Sağırlar Birliği (CISS) ve Uluslar arası İşitme Engelliler Spor Komitesi (ICSD)'nin üyesidir.İşitme Engelli Sporcular için; 4 yılda bir Deaflympics Olimpiyat Oyunları yapılmaktadır. Paralympic Olimpiyat Oyunları,işitme engelli bireyleri kapsamamaktadır (TİESF,2019).

“Paralimpik” sözcüğü Yunancada “para” (yanında) ve “Olimpik” kelimelerinden türetilmiştir. Anlamı Paralimpik Oyunların Olimpiyatların paralel oyunları olduğu ve ikisinin yan yana var olduğudur. Türkiye’de Ulusal Paralimpik Komitesi 2002 yılında kurulmuş ve aynı yıl IPC’nin üyesi olmuştur (TMPK,2019).

2.8.2.TÜRKİYE MİLLİ PARALİMPİK KOMİTESİ’NİN (TMPK) İŞLEYİŞİ

Türkiye Milli Paralimpik Komitesi İstanbul ilinde 2002 yılında dernek olarak kurulmuştur,şubesi bulunmamaktadır.Bakanlar kurulunun 12.02.2009 tarih ve 5067sayılı kararı ile “kamu yararına çalışan dernek” statüsü almıştır.Aynı yıl IPC’nin üyesi olmuş ve üyeliği 2003 yılında IPC genel kurulunca onaylanmıştır (TMPK,2019).

TMPK tüzüğü gereği IPC nin Türkiye temsilcisidir ve IPC tüzüğüne uyum sağlayacağı kendi tüzüğünde belirlenmiştir.Ülkemizde engelli sporları ile ilgili tüm faaliyetler yasa gereği ilgili engelli spor federasyonlarınca yürütölmektedir.IPC tüzüğüne göre bir ölkedeki engelli sporlarında son karar mercii Ulusal Paralimpik komiteleridir.TMPK uluslararası alanda IPC faaliyetlerinde ölkemizi temsil eden tek kuruluştur (TMPK,2019).

TMPK’nin hedef kitleleri ölkemizde ki engelli bireylerdir.Gayesi engelli bireyleri spora teşvik etmek, engellilik kavramının ölkede yayılmasını sağlamak ve farkındalık yaratmaktır (TMPK,2019).

TMPK IPC’nin Türkiye ayağıdır ve ölkemizde ki engelli spor federasyonlarının IPC’de yer alan spor branşlarında ki lisanslama işlemlerini yapmaktadır.Ayrıca IPC tarafından organize edilen Avrupa ve Dünya Şampiyonlarının akreditasyon işlemlerini yürötmektedir (TMPK,2019).

TMPK,IPC ve üye olduğu diğer kuruluşların (EPC, IWAS) genel kurul, seminer vb. toplantılarına katılır (TMPK,2019).

Engellilik kavramının bilinmesi amacıyla TMPK eğitim komisyonu tarafından geliştirilen “Paralimpik Okul Günleri” Milli Eğitim Bakanlığınca onaylanmış, yapılan protokoller çerçevesinde şu ana kadar İstanbul da yaklaşık 600 okulda uygulanmış ve 620.000 öğrenciye ulaşılmıştır (TMPK,2019).

2008 Pekin Paralimpik Oyunlarının sloganı olan “one World one dream” sözlerinden esinlenilerek TMPK Başkanı Yavuz Kocaömer tarafından “ bizim dünyamız bazılarının rüyasıdır” sloganı ile “uluslararası gençlik kampları” projesi hazırlanmış ve bu proje bir çok Ulusal Paralimpik Komite başkanlarına verdiği yemekli davette anlatılmıştır (TMPK,2019).

Katılımcı ülkelerden USA, Almanya, Güney Kore, Hollanda ve Yunanistan projeye katılıma anında karar vermişler ve bu ülkelerle 2008 Kasım ayında İstanbul’da Spor Bakanının katılımlarıyla bir protokol imzalanmıştır. Projenin özü, her ülkeden 15-20 engelli gencin katılımıyla bir yaz kampı düzenlemek ve bu kamp esnasında Paralimpik sporlarının tanıtımının yanı sıra ülke kültürlerini tanıtip, bu gençlerin ileride dostluklar kurmasını sağlamaktır (TMPK,2019).

Her yıl farklı ülkelerde yapılması planlanan yazlık kampları projesine IPC ‘de ismini vererek dahil olmuştur. Böylece birinci uluslararası IPC Gençlik Kampları ülkemizde Marmaris’te gerçekleşmiştir (TMPK,2019).

Sınıflandırma engelli sporunun temelini oluşturur. Her engelli sporcunun yaptığı spor engeline uygun olmalı ve engelli sporcu engelliden dolayı dezavantajlı durum gelmemelidir. Bu nedenle her branş için bir sınıflandırma modeli oluşturulmuştur. IPC nin önderliğinde yapılan çalışmalar sonucu IPC sınıflandırma modelleri oluşturulmuştur. Bu modeller vb. TMPK sınıflandırma komisyonu tarafından Türkçeleştirilmiş ve TMPK web sayfasında yayımlanmıştır (TMPK,2019).

Engelli spor branşlarının “Paralimpik” branş olması IPC tarafından onaylanmaktadır. Başlangıçta tüm Paralimpik branşlar IPC tarafından yönetilirken Paralimpik branşlardaki olağanüstü gelişmeler,tüm branşların tek elden yönetilmesinde zorlukları beraberinde getirmiştir.Böylece bazı branşlarının uluslararası spor federasyonlarına, engelli sporcuları da dahil edilmesine karar verilmiştir. Uluslararası federasyonlar ile IPC uzun süren çalışmalar sonrasında birçok “para branş” yönetimi, ilgili uluslararası federasyonlara devir edilmiştir (TMPK,2019).Örneğin “Para Masa Tenisi” branşı 2010 yılından itibaren uluslararası

masa tenisi federasyonu ITTF bünyesine dahil edilmiştir. Yönetimi Uluslararası federasyonlara devir edilen “para branşlar” tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7: Yönetimi Uluslararası Federasyonlara Devir Edilen Para Branşlar

Boccia Uluslararası Spor Federasyonu (BISFed)
Badminton Dünya Federasyonu (BWF)
Uluslararası Binicilik Federasyonu (FEI)
Dünya Kürek Federasyonu (FISA)
Uluslararası Kano Federasyonu (ICF)
Uluslararası Tenis Federasyonu (ITF)
Uluslararası Masa Tenisi Federasyonu (ITTF)
Uluslararası Triatlon Birliği (ITU)
Uluslararası Tekerlekli Sandalye Basketbol Federasyonu (IWBF)
Uluslararası Tekerlekli Sandalye Ragbi Federasyonu (IWRf)
Uluslararası Bisiklet Federasyonu (UCI)
Dünya Okçuluk (WA)
Dünya Curling Federasyonu (WCF)
Dünya ParaVolley (WPV)
Dünya Tekvando (WT)

Kaynak:(Araştırmacı,2019)

2.8.2.1.TMPK'nin Amaçları

“ TMPK her türlü siyasi,din ve ekonomik etkinliklerin dışında kalarak Uluslararası Paralimpik Komitesi' nin etkinliklerinin ülkemizde uygulanması için gerekli çalışmaları yapmak ,Ulusal Spor Teşkilatı ile Uluslararası Paralimpik Komitesi arasında iletişim ve işbirliğini sağlamak,Türkiye Milli Olimpiyat Komitesiyle işbirliği yaparak ülkemizde Paralimpik Oyunlarının düzenlenmesini sağlamak, ülkemizin herhangi bir kentinin Paralimpik Oyunlarını düzenleme başvurusu yapması halinde bu başvuruyu inceleyip görüş bildirmek,düzenlenecek Paralimpik Oyunlarına ülkemizin katılımını sağlamak için gereken iş ve işlemleri yapmak,ülkemizin Uluslararası Paralimpik Komitesinde temsilini sağlamak ,paralimpik oyunların ülkemizde düzenlenmesini ve ülkemizde engelliler sporuna ,Uluslararası Paralimpik Komitesi'nin (IPC) tüzüğüne uygun olarak katkıda bulunmaktır” (TMPK,2019).

2.8.2.2.TMPK'nin Yöntemi

‘Toplumda ve engelli bireylerde spor bilincini geliştirmek, toplumun ilgisini paralimpik oyunlarına çekmek ve kuruluş amaçlarını gerçekleştirmek için her türlü iletişim aracını kullanarak; radyo-televizyon programları, basın toplantısı film gösterisi gibi etkinliklerde bulunur,Spor ve engellilerle ilgili konularda panel, konferans, sempozyumlar, toplantılar düzenler ve düzenlenen toplantılara katılır.Konuyla ilgili her türlü araştırmayı yapar.Kitap, gazete, dergi, broşür vb. her türlü süreli veya süresiz yayınları çıkartır ve dağıtır.Derneğin ihtiyaçlarını karşılamak,derneğe gelir sağlamak amacıyla çay toplantısı, yemekli toplantı, piyango çekilişi, konser, balo, sergi, spor turnuvaları gibi sosyal etkinlikler düzenler ve elde edeceği gelirleri dernek amacı doğrultusunda kullanmak üzere iktisadi işletme kurabilir’(TMPK,2019).

2.8.2.3.TMPK'ne Üyelik

‘Sporun ilkelerine ve paralimpik amaçlarına uygun hareket eden, spor alanında çalışmaları bulunan ve Türk Medeni Kanunu ile Dernekler Kanunu hükümlerine göre derneklere üyeliğinde bir sakınca bulunmayan her gerçek ya da tüzel kişi, TMPK'ne üye olabilir. Derneğe üye olmak isteyen gerçek ya da tüzel kişi, yazılı olarak yönetim kuruluna başvurur. Yönetim Kurulu, Sicil ve Disiplin Kurulu'nun görüşünü alarak başvuruyu inceler ve sonucu 30 gün içinde başvuru sahibine yazılı olarak bildirir.Federasyon Başkanları ile Federasyon temsilcisi olarak seçilenlerin üyelik işlemleri ilgili yasaların bu konuda öngördüğu esaslara uyularak tamamlanır’(TMPK,2019).

Onursal Üyeler

‘Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı, Türkiye Milli Paralimpik Komitesi'nin Onursal Başkanıdır.T.C. Gençlik ve Spor Bakanı,T.C.Gençlik ve Spor Bakanlığı Spor Genel Müdürü,Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Başkanı,Paralimpik Oyunları ile ilgili Engelli Spor Federasyon Başkanları TMPK'nin doğal üyeleridirler. Spor ve Paralimpik alanında başarılı çalışmaları olan ya da TMPK'ne maddi ya da manevi katkıda bulunanlar, Yönetim Kurulu kararıyla onursal üye olarak kabul edilirler.Onursal üyelerin Genel Kurula katılma, dernek organlarına seçilme ve oy kullanma hakları yoktur’(TMPK,2019).

2.8.2.4.TMPK'nin Yönetim Organları

1.Genel Kurul : *‘Genel Kurul, derneğin üye ödentisini ödemiş asıl üyelerinin tamamından oluşur ve derneğin en yetkili karar organıdır.Genel Kurul toplantıları, olağan ve olağanüstü olmak üzere iki şekilde yapılır.Olağan Genel Kurul toplantıları, iki yılda bir Kasım ayında yapılır.Olağanüstü Genel Kurul toplantıları, Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu ya da en son yapılan Genel Kurul toplantısına katılma hakkına sahip üyelerin beşte birinin yazılı başvurusu üzerine Yönetim Kurulu'nun çağrısıyla yapılır’*”(TMPK,2019).

‘Olağan ve Olağanüstü toplantı çağrıları Yönetim Kurulu tarafından yapılır. Yönetim Kurulu, toplantıya katılma hakkına sahip üyelerin bir listesini hazırlar. Genel Kurul Toplantısının tarihi, yeri, saati, gündemi, birinci toplantıda çoğunluk sağlanamaması durumunda ikinci toplantının tarihi, yeri ve saati, toplantı tarihinden en az 15 gün önce üyelere yazı ya da elektronik posta ile bildirilir. Birinci toplantı ile ikinci toplantı arasındaki süre yedi günden az, atmış günden fazla olamaz’”(TMPK,2019).

‘Genel Kurul toplantısı, çoğunluk sağlanamaması dışında başka bir nedenle ertelenirse, ikinci toplantının tarihi, yeri, saati, erteleme nedenleri yine üyelere yazı ya da elektronik posta ile bildirilir. Ertelenen toplantının altı ay içinde yapılması zorunludur’”(TMPK,2019).

‘Genel Kurul, Genel Kurul toplantısına katılma hakkına sahip üyelerin tam sayısının yarısından bir fazlasının katılımıyla toplanır. Birinci toplantıda çoğunluk sağlanamazsa, ikinci toplantıda çoğunluk aranmaz. Ancak, toplantıya katılan üyelerin sayısı, Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu üye tamsayısının iki katından az olamaz’”(TMPK,2019).

‘Genel Kurul toplantısı, daha önce üyelere bildirilen yer, tarih ve saatte yapılır. Toplantıya katılma hakkına sahip üyeler, kimliklerini göstererek ve üye listesinde adlarının karşısını imzalayarak toplantı yerine girerler. Toplantı yeter sayısı varsa durum bir tutanakla saptanır. Toplantı, Yönetim Kurulu Başkanı ya da Başkan tarafından görevlendirilen bir Yönetim Kurulu Üyesi tarafından açılır. Açılıştan sonra, toplantıyı yönetmek üzere bir başkan, bir başkan yardımcısı ve iki yazmandan oluşan divan kurulu seçilir. Divan kurulu üyelerinin TMPK üyesi olmaları zorunlu değildir. Seçimden sonra toplantı divan kurulu tarafından yönetilir’”(TMPK,2019).

“ Toplantı düzeninden ve toplantı yerinin güvenliğinden Divan Başkanı sorumludur. Divan Kurulu, gündeme göre toplantıyı yönetir ve toplantıda görüşülen konular ve alınan kararlar tutanak altına alınır. Düzenlenen tutanak, Divan Kurulu üyeleri tarafından imzalanır. Toplantı sonunda, tüm tutanak ve belgeler Yönetim Kurulu Başkanı'na teslim edilir. Belgelerin saklanması Yönetim Kurulu Başkanı sorumludur. Yönetim Kurulu Başkanı, toplantı tarihini izleyen yedi gün içinde dernekle ilgili tüm bilgi ve belgeleri yeni seçilen Yönetim Kurulu'na teslim eder”(TMPK,2019).

“ Genel Kurul toplantısında daha önce üyelere bildirilen gündem konuları görüşülür. Ancak, toplantıya katılan üyelerin en az onda birinin yazılı olarak verecekleri önerge ile görüşülmesini istedikleri konuların gündeme alınması zorunludur”(TMPK,2019).

“Genel Kurul kararları, toplantıya katılan üyelerin oy çoğunluğu ve açık oyla alınır. Ancak, Genel Kurul’ da aksine bir karar alınmamışsa dernek organlarının seçimi gizli oyla yapılır. Tüzük değişikliği ve derneğin dağılması kararları, toplantıya katılan üyelerin üçte ikisinin oylarıyla alınır. Genel Kurulda her üyenin bir oy hakkı vardır ve üye bu oy hakkını bizzat kullanmak zorundadır”(TMPK,2019).

“ Dernek organlarının seçiminde, seçimlerin yönetilmesi, oyların sayım ve dökümü Divan Kurulu ya da Genel Kurul tarafından seçilecek sandık kurulunca yapılır. Divan Başkanı, gündeme göre seçimlere geçileceğini ilan eder ve TMPK organlarına adaylık başvurusu için bir süre belirler. Bu süre içinde, organlara aday olmak isteyenlerin isimleri liste halinde divana bildirilir. Seçimler sırasında oyların eşit çıkması üzerine uygulanacak yöntem, Genel Kurulca belirlenir”(TMPK,2019).Genel Kurulun görev ve yetkileri tablo 13 ‘te verilmiştir.

2.Yönetim Kurulu

“Yönetim Kurulu, 15 asıl ve 6 yedek üyeden oluşur. Yönetim Kurulu'nun 14 asıl ve 6 yedek üyesi, Genel Kurulca seçilir. T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı Spor Genel Müdürü Yönetim Kurulu'nun doğal üyesidir. Ayrılmalar nedeniyle asıl üyeliklerde boşalma meydana geldiğinde, yedek üyeler sırayla göreve çağrılır. Yedek üyelerin çağrılmasına rağmen Yönetim Kurulu üye sayısı salt çoğunluğun altına düşerse, Genel Kurul otuz gün içinde toplanmak üzere toplantıya çağrılır.

TMPK'ni Yönetim Kurulu temsil eder. Temsil yetkisi Yönetim Kurulu üyelerinden birine ya da üçüncü şahıslara verilebilir.

Yönetim Kurulu, görevi devraldığı tarihten itibaren bir hafta içinde ilk toplantısını yapar. Toplantıya en yaşlı üye başkanlık eder. Toplantıda, bir Başkan, üç Başkan Yardımcısı, bir Genel Sekreter, iki Genel Sekreter Yardımcısı ve bir Sayman Üye seçer. Diğer üyelerin de görevlerini saptar. Başkan Yardımcılarından birisi finansmandan, birisi yönetimden, birisi de pazarlama ve sponsorluktan sorumlu olur''(TMPK,2019).Yönetim kurulu organlarının görev yetkileri tablo 15'te verilmiştir.

''Yönetim Kurulu, olağan toplantılarını ayda bir yapar. Gerek görülen hallerde Başkan tarafından Olağanüstü toplantıya çağrılır. Toplantıyı Başkan, Başkan'ın bulunmaması halinde Başkan tarafından görevlendirilen Başkan Yardımcısı yönetir. Toplantı gündemini Genel Sekreter hazırlar. Ayrıca, toplantıda üyelerin görüşülmesini istediği konular da gündeme eklenir. Toplantıda görüşülen konular Genel Sekreter tarafından tutanak altına alınır. Kararlar, üyelerin salt çoğunluğuyla alınır. Oyların eşit olması halinde, Başkanın bulunduğu tarafın görüşü kabul edilmiş sayılır. Alınan kararlar toplantı sonunda karar defterine yazılır bir yıllık çalışma dönemi içerisinde üç toplantıya mazeretsiz olarak katılmayan Yönetim Kurulu üyesi istifa etmiş sayılır ve yerine ilk yedek üye davet edilir.'''(TMPK,2019).Yönetim Kurulu'nun görevleri tablo 14'te verilmiştir.

3.Denetleme Kurulu

''Denetleme Kurulu, Genel Kurul'ca seçilen 3 asıl ve 3 yedek üyeden oluşur. Derneğin iç denetimini yapar. Seçildiği tarihten itibaren en geç bir hafta içinde en yaşlı üye başkanlığında ilk toplantısını yapar ve bir başkan seçer. Altı ayda bir olağan ve gerekli hallerde olağanüstü olmak üzere iki çeşit denetim yapar. Denetim sırasında istenecek bilgi ve belgelerin Yönetim Kurulu tarafından Denetim Kurulu'na verilmesi zorunludur. Denetim Kurulu'nun çalışma şekli ve denetim usulü, Genel Kurul'ca çıkarılacak iç denetim yönetmeliği ile düzenlenir''(TMPK,2019).Denetleme Kurulu'nun görev ve yetkileri tablo 16'da verilmiştir.

''Sicil ve Disiplin Kurulu, Genel Kurul'ca seçilen 3 asıl ve 3 yedek üyeden oluşur. Seçildiği tarihi izleyen bir hafta içinde en yaşlı üyenin başkanlığında ilk toplantısını yapar. Bu toplantıda başkanını seçer. Gerekli hallerde başkanın çağrısı

üzerine toplanır. Çalışma şekli, Genel Kurul'ca çıkarılacak dernek üyeleri Sicil ve Disiplin Yönetmeliği ile düzenlenir''(TMPK,2019).Sicil ve Disiplin Kurulu'nun görev ve yetkileri tablo 17'de verilmiştir.

TMPK'nin gelirleri şunlardır: Üye ödentileri, üyelerin yapacağı bağışlar, her türlü kişi ve kurumlardan gelen mevzuata uygun bağış ve yardımlar, çay toplantısı, yemek, konser, balo, sergi, kermes, film , tiyatro vb. gösterileri, gibi yardım toplama etkinliklerinden elde edilecek gelirler, turnuva, her türlü yarışma, sportif temaslar ve her türlü spor etkinliklerinden sağlanacak gelirler, süreli ve süresiz yayınlardan elde edilecek gelirler, derneğin taşınır ve taşınmaz mallarından elde edilecek gelirler, TMPK yararına işletilecek otopark, büfe vb. işletmelerden elde edilecek gelirler, derneğin amacını gerçekleştirmek üzere kurulacak iktisadi işletmelerden elde edilecek gelirler, devlet bütçesinden yapılacak yardımlar, spor federasyonlarından alınacak temsil ödentileri, mevzuata uygun diğer gelirler, Gelirler, alındı belgesiyle tahsil edilir ve bu belgeler alındı belgesi kayıt defterine işlenir''(TMPK,2019).

TMPK'nin giderleri şunlardır: Dernek faaliyetleri ile ilgili olarak; kira, aydınlatma, ısıtma, döşeme giderleri, basılı evrak ve defterler, makbuzlar, posta, telefon giderleri, personel ücretleri, yayın ve büro giderleri gibi daimi giderler, paralimpik ve benzeri oyunlar gibi faaliyetlere ve bunlarla ilgili her türlü toplantılara katılmak için yapılacak her türlü gider, paralimpik ve benzeri oyunları gibi faaliyetlere katılacak sporcu, antrenör ve diğer görevlilere yapılacak ödemeler, dernek organlarının toplantıları için yapılacak giderler, kendisine verildiği takdirde paralimpik ve benzeri oyunlar ile her türlü toplantıların organizasyonunu yapmak için gerekecek her türlü gider, temsil için yapılacak giderler, TMPK tarafından davet edilen konuklar için yapılması gereken tüm giderler, derneğin faaliyetlerini sürdürebilmesi için gereken giderler, TMPK'nin gereksinimleri için satın alınacak veya inşa ettirilecek taşınmazların gerekli kıldığı harcamalar, sporun geliştirilmesi için yapılacak eğitim, kurs ve seminerlerin gerektirdiği giderler, aidat ve abone giderleri, yıl içinde elde edilen gelirlerin en az üçte ikisinin dernek amacı doğrultusunda harcanması zorunludur''(TMPK,2019).

TMPK defterleri şunlardır:

- a- Karar defteri*
- b- Gelen-Giden evrak kayıt defteri*
- c- Üye kayıt defteri*
- d- Bütçe kesin hesap ve bilanço defteri*
- e- Alındı belgesi kayıt defteri*
- f- Yevmiye defteri*
- g- Büyük defter*
- h- Envanter defteri''(TMPK,2019).*

'' Dernek defterleri Noter ya da Dernekler İl Müdürlüğü'ne onaylatılır. Bu defterlerin tutulma usulü ile kayıt şekli Vergi Usul Kanunu ile bu kanunun Maliye Bakanlığı'na verdiği yetkiye istinaden yayımlanan Muhasebe Sistemi Genel Tebliği esasına göre yapılır''(TMPK,2019).

''Dernek amacını gerçekleştirmesi ve faaliyetlerini yürütebilmesi için, ihtiyaç duyulması halinde , Yönetim Kurulu kararı ile borçlanma yapabilir. Bu borçlanma bütçenin gelir kaynakları ile karşılanamayacak tutarlarda ve Derneği ödeme güçlüğüne düşürecek nitelikte olamaz''(TMPK,2019).

'' TMPK Tüzüğünü değiştirmeye yalnız Genel Kurul yetkilidir. Mevcut Tüzük'te belirlenen esaslar dairesinde Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan tüzük değişikliği tasarıları Genel Kurul'a sunulur. Tüzük değişikliği Genel Kurul'da hazır bulunan üyelerin 2/3 çoğunluğunun kararı ile yapılır''(TMPK,2019).

''TMPK'nin dağılmasına Genel Kurul karar verir. Dağılma kararı, Genel Kurul'a katılma hakkına sahip üyelerin üçte ikisinin oylarıyla alınır. Birinci toplantıda bu çoğunluk sağlanamazsa, ikinci toplantı çoğunluk aranmaksızın yapılır. Dağılma kararı, ikinci toplantıya katılan üyelerin üçte ikisinin oylarıyla alınır. Dağılmaya karar verilmesi halinde TMPK'nin malları, Paralimpik Sporları ile ilgili Engelli Spor Federasyonlarına eşit olarak dağıtılır''(TMPK,2019).

''Derneğin dağılma kararı Yönetim Kurulu tarafından beş gün içinde yörenin en büyük Mülki Amirliği'ne yazı ile bildirilir.''

''Dağılmaya karar verilen Genel Kurul toplantısında üç kişilik tasfiye kurulu seçilir. Tasfiye kurulu, kayıtlarını inceleyerek TMPK'nin mallarını, alacak ve borçlarını belirler. Alacaklar tahsil edilip borçlar ödendikten sonra kalan malları Paralimpik Sporları ile ilgili Engelli Spor Federasyonlarına eşit şekilde

dağıtır''(TMPK,2019).

''Bu tüzükte açıklık bulunmayan hallerde, Dernekler Mevzuatı ve Uluslar arası Paralimpik Komitesi (IPC) tüzüğü uygulanır.Türkiye Milli Paralimpik Komite (TMPK) ülkemizde engelli sporunun uluslararası temsilciliğini yapmaktadır''(TMPK,2019).

Alt Kurulların Oluşturulması

''TMPK tüzüğündeki amaç ve çalışma konularının çeşitliliği ve özelliklerini göz önünde bulunduran Yönetim Kurulu, yapılacak işlerin planlanması ve düzenlenmesinde, kendi alanlarında uzmanlardan oluşan ve Yönetim Kurulu'nu destekleyecek şekilde çalışan alt kurullar oluşturulmasının önemli olacağını değerlendirmiş; bu amaçla, alanlarında uzman kişilerin bir araya getirildiği, hukuk, eğitim, sağlık, spor ve iletişim alt kurulları oluşturmuştur.'''(TMPK,2019).

''Oluşturulan bu alt kurul üyeleriyle,05.05.2017 tarihinde bir tanışma toplantısı yapılmıştır.Toplantıda ortaya çıkan görüşlerden hareketle, TMPK alt kurullar çalışma talimatı hazırlanarak Yönetim Kurulu'nca yürürlüğe konulmuştur''(TMPK,2019).

Alt Kurullar;

''Sağlık ve Sınıflandırma Kurulu

Eğitim Kurulu

Spor Kurulu

Hukuk Kurulu

İletişim Kurullarından oluşmaktadır''(TMPK,2019).

2.8.2.5.TMPK'nin Spor Branşları

Okçuluk,Boccia,Binicilik,Judo,Kürek,Yüzme,Triatlon,Ragbi,Atletizm,Kano,5 ve7KişilikFutbol,Dans,Atıcılık,MasaTenisi,Basketbol,Tenis,Bisiklet,Goalball,Halter, Voleybol,Tekvando,Eskrim ve kış sporlarından Kayak olmak üzere toplam 24 Paralimpik branşta faaliyet göstermektedir.TMPK'dan alınan verilere göre IPC'de olup TMPK'yer almayan spor branşları aşağıda ki tablo 8'de yer almaktadır.

Tablo 8: IPC'de Olup TMPK'yer Almayan Spor Branşları

FEDERASYONLAR	IPC	TMPK
IPC Dünya Atış Para Sporları Spor Teknik Komitesi ve Yönetim ekibi	Atıcılık	Atıcılık
IPC Dünya Para Atletizm Spor Teknik Komitesi	Atletizm	Atletizm
Badminton Dünya Federasyonu (BWF)	Badminton	
IPC Dünya Para Nordic Kayak Teknik Komitesi	Biatlon	
Fédération Equestre Uluslararası (FEI)	binicilik	Binicilik
Union Cycliste Uluslararası (UCI)	Bisiklet	Bisiklet
Boccia Uluslararası Spor Federasyonu (BISFed)	boccia	boccia
IPC Dünya Para Buz Hokeyi Teknik Komitesi	Buz Hokeyi	
IPC Dünya Para Dansı Spor Teknik Komitesi	Dans	Dans
Uluslararası Kör Sporları Federasyonu (IBSA)	Futbol (5Kişilik)	Futbol (5Kişilik)
Uluslararası Kör Sporları Federasyonu (IBSA)	Goalball	Goalball
IPC Dünya Para Powerlifting Spor Teknik Komitesi	Halter	Halter
Uluslararası Kör Sporları Federasyonu (IBSA)	Judo	Judo
Uluslararası Kano Federasyonu (ICF)	Kano	Kano
IPC Dünya Para Alp Disiplini Teknik Komitesi	Dağ Kayağı	Kayak
IPC Dünya Para Nordic Kayak Teknik Komitesi	Kros Kayağı	
Dünya Kürek Federasyonu (FISA)	Kürek	Kürek
Uluslararası Masa Tenisi Federasyonu (ITTF)	Masa Tenisi	T.S Masa Tenisi
Dünya Okçuluk (WA)	Okçuluk	Okçuluk
IPC Dünya Para Snowboard Spor Teknik Komitesi	Snowboard	
Uluslararası Tekerlekli Sandalye Basketbol Federasyonu (IWBF)	T.S Basketbolu	T.S Basketbolu
Dünya Curling Federasyonu (WCF)	T.S Curling	
Uluslararası Tekerlekli Sandalye ve Ampute Spor Federasyonu (IWAS)	T.S Eskrim	T.S Eskrim
Uluslararası Tekerlekli Sandalye Ragbi Federasyonu (IWRf)	T.S.Rugby	T.S Ragbi
Uluslararası Tenis Federasyonu (ITF)	T.S.Tenis	T.S Tenisi
Dünya Tekvando (WT)	Taekwondo	Tekvando
Uluslararası Triatlon Birliği (ITU)	Triatlon	Triatlon
Dünya ParaVolley (WPV)	Voleybol	Voleybol
IPC Dünya Para Yüzme Teknik Komitesi	Yüzme	Yüzme

Kaynak:(Araştırmacı,2019)

2.8.3.TÜRKİYE’DE Kİ ENGELLİ SPORCULARIN KATILDIĞI PARALİMPİK OYUNLAR

Türkiye’de ki Engelli Sporcuların Katıldığı Paralimpik Yaz Oyunları

- 04-15 Eylül 1992 tarihleri arasında İspanya'nın Barselona kentinde yapılan. İlk olarak 1992 Barcelona Yaz Paralimpik Oyunları'na yüzme branşında davet usulüyle Mehmet Gürkan ile katılmıştır(TMPK,2019).
- 22-31 Ekim 2000 tarihleri arasında Avustralya'nın Sidney kentinde yapılan Sydney Paralimpik Oyunlarına ülkemizden yüzme branşında Ali Uzun ile katılım sağlanmıştır(TMPK,2019).
- 22 Eylül - 3 Ekim 2004 tarihleri arasında Yunanistan'ın başkenti Atina'da yapılan Athens 2004 Paralimpik Oyunlara ülkemizden 8 sporcu ile katılım sağlanmıştır.Bu sporculardan Neslihan Kavas,Muharrem Korhan Yamaç,Ali Uzun,Turan Mutlu,İsmet Ayık.Muhiddin Cemiloğlu,Murat Ceylan, Ömer Cantay bizi uluslararası arena da temsil etmişlerdir. Tarihimizin ilk altın madalyasını aldığımız paralimpik oyunlarda Muharrem Korhan Yamaç ülkemize altın madalyanın yanında bir de gümüş madalya kazandırmıştır.Ülkemiz paralimpik oyunlarını 53. Sırada tamamlamıştır
- Beijing Paralimpik Oyunları 06-17 Eylül 2008 tarihleri arasında Çin'in başkenti Pekin` de yapılmıştır. Oyunlara Ülkemizden 16 sporcu katılmıştır.Okçuluk branşında kadın sporcularımızdan Gizem Girişmen altın madalya ve masa tenisi branşında bronz madalya alarak ülkemiz Paralimpik Oyunları 58.sırada tamamlamıştır(TMPK,2019).
- 29 Ağustos 09 Eylül 2012 tarihleri arasında İngiltere'nin başkenti Londra`da yapılan Paralimpik Oyunlara Ülkemizden 67 sporcu katılmıştır.Paralimpik Oyunlardan ülkemiz, 1 altın, 6 gümüş ve 3 bronz madalya olmak üzere toplamda 10 madalya kazanmış oyunları 43. sırada bitirmiştir (TMPK,2019).
- 07 - 18 Eylül 2016 tarihleri arasında Brezilya'nın ikinci en büyük kenti olan Rio de Janeiro şehrinde düzenlenen Rio 2016 Paralimpik Oyunları'na 79 sporcu ile katılarak tarihimizin en yüksek katılımı sağlanmıştır. Takım sporların da goalball kadın takımımızın ilk altın madalyasını kazanmıştır.Türkiye Oyunları 34.sırada tamamlamıştır(TMPK,2019).

Türkiye’de ki Engelli Sporcuların Katıldığı Paralimpik Kış Oyunları

- 2014 Sochi’de ülkemizi temsil eden sporcumuz Esat Hilmi Bayındırlı, erkekler Alp disiplini oturarak büyük slalom branşında 18. sırayı alırken, ayakta büyük slalom disiplininde mücadele eden Mehmet Çekiç ise 28. olmuştur(TMPK,2019).
- 9- 18 Mart 2018 tarihleri arasında Güney Kore’de düzenlenen PyeongChang 12. Paralimpik Kış Oyunlarında Milli Sporcumuz Mehmet Çekiç Büyük Slalom ve Slalom dallarında yarışarak bayrağımızı ikinci kez dalgalandırmıştır(TMPK,2019).

Aşağıda yer alan tablo 9,10 ve 11’de ülkemize Paralimpik Oyunlarda kazanılan altın,gümüş ve bronz madalya kazandıran sporcuların isimleri,branşları ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

Tablo 9 : Paralimpik Oyunlarda Altın Madalya Kazanan Sporcular

	ADI SOYADI	YIL	ŞEHİR	BRANŞ	STİLİ
1	KORHAN YAMAÇ	2004	ATİNA	ATICILIK	25 M. SPOR TABANCA
2	GİZEM GİRİŞMEN	2008	PEKİN	OKÇULUK	
3	NAZMİYE MUSLU	2012	LONDRA	HALTER	40 KG
4	NAZMİYE MUSLU	2016	RIO DE JANERIO	HALTER	40 KG
5	GOALBALL BAYAN MİLLİ TAKIMI	2016	RIO DE JANERIO	GOALBALL	
6	ABDULLAH ÖZTÜRK	2016	RIO DE JANERIO	MASA TENİSİ	

Kaynak : (T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı,2019).

Tablo 10 : Paralimpik Oyunlarda Gümüş Madalya Kazanan Sporcular

	ADI SOYADI	YIL	ŞEHİR	BRANŞ	STİLİ
1	ÇİĞDEM DEDE	2012	LONDRA	HALTER	44 KG
2	KORHAN YAMAÇ	2012	LONDRA	ATICILIK	10 M HAVALI TABANCA
3	NAZAN AKIN	2012	LONDRA	JUDO	70 KG
4	NESLİHAN KAVAS	2012	LONDRA	M. TENİSİ	
5	KADIN MİLLİ TAKIM	2012	LONDRA	M. TENİSİ	
6	KÜBRA KORKUT	2016	RIO DE JANERIO	M. TENİSİ	

Kaynak : (T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı,2019).

Tablo 11 : Paralimpik Oyunlarda Bronz Madalya Kazanan Sporcular

ADI SOYADI	YIL	ŞEHİR	BRANŞ	STİLİ	
1	KORHAN YAMAÇ	2004	ATİNA	ATICILIK	50 M SERBEST
2	NESLİHAN KAVAS	2008	PEKİN	M. TENİSİ	
3	DUYGU ÇETE	2012	LONDRA	JUDO	57KG
4	ÖZLEM BECERİKLİ	2012	LONDRA	HALTER	56 KG
5	DOĞAN HANCI	2012	LONDRA	OKÇULUK	
6	MİLLİ TAKIM	2012	LONDRA	GOALBALL	
7	SEMİH DENİZ	2016	RIO DE JANERIO	ATLETİZM	1500M.
8	ERKEK MİLLİ TAKIM	2016	RIO DE JANERIO	MASA TENİSİ	
9	ECEM TAŞIN	2016	RIO DE JANERIO	JUDO	48 Kg.
10	MESME TAŞBAĞ	2016	RIO DE JANERIO	JUDO	70 Kg.
11	AYŞEGÜL PEHLİVANLAR	2016	RIO DE JANERIO	ATICILIK	10 M. HAVALI TABANCA

Kaynak : (T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı,2019).

3.BÖLÜM

YÖNTEM

3.1 ARAŞTIRMANIN METODOLOJİSİ

Bu bölümde; araştırmanın amacı, yöntemi, aşamaları, sınırlılıkları, grubu, veri toplama yöntemi, araştırmanın uygulama aşaması, verilerin analizi ile araştırmacının rolü hakkında bilgiler yer almaktadır.

3.1.1.Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Türkiye Milli Paralimpik Komitesi'nin yapısı, amacı, görevlerini, kanun ve yönetmeliklerini inceleyerek Türkiye Milli Paralimpik Komitesinin işleyişi ile ilgili genel bir durum tespiti yapmaktır. Bununla birlikte, Türkiye Milli Paralimpik Komitesi'nin ve ülkemizde ki engelli spor federasyonları ile ilişkilerinin incelenip ülkemizde engelli sporlarına sağladığı katkıyı ortaya koymaktır.

3.1.2. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmanın deseni geniş perspektiften bakıldığında, kişilerin kurumlarındaki deneyim ve algıları ile ilgili olduğundan fenomenolojik (olgubilim) çalışmadır. Fenomolojik (olgubilim) çalışma farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır. Olgular yaşadığımız dünyada olaylar, deneyimler, algılar, yönelimler, kavramlar ve durumlar gibi çeşitli biçimlerde karşımıza çıkabilmektedir (Yıldırım,2013). Başka bir deyişle fenomenolojik çalışma birkaç kişinin bir fenomen veya kavram ile ilgili yaşanmış deneyimlerinin ortak anlamını tanımlar (Creswell ve John W,2015).

Nitel Araştırmada doküman incelemesi ve görüşme yöntemi kullanılmıştır.Görüşme yöntemi türlerinden yarı yapılandırılmış görüşme formu tercih edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinin araştırmacıya sunduğu en önemli kolaylık görüşmenin önceden hazırlanmış görüşme protokolüne bağlı olarak sürdürülmesi nedeniyle daha sistematik ve karşılaştırılabilir bilgi sunmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 1999: 283).

Araştırma özel olarak yöneticilerin engelli sporlarına yaklaşımına odaklandığından bir durum çalışmasıdır. Nitel durum çalışmasının en önemli özelliği

bir ya da birkaç durumun derinliğine araştırılmasıdır. Duruma ilişkin etkenler (ortam, bireyler, olaylar, süreçler, vb.) bütüncül bir yaklaşımla araştırılır. İlgili durumu nasıl etkiledikleri ve ilgili durumdan nasıl etkilendikleri üzerine odaklanır (Yıldırım,2013).Gerçek yaşamın, güncel bağlam ya da ortam içindeki bir durumun araştırılmasını gerektirmektedir (Yin,2009).

3.1.3.Araştırma Aşamaları

Araştırma ile ilgili alan yazındaki;engel,engelli,paralimpik spor kavramları incelenmiştir.Engelliliğin sebepleri,türleri ve engellilerde sporun tarihsel süreçleri araştırılmıştır.Ayrıca Uluslararası Paralimpik Komite ile Türkiye Milli Paralimpik Komitesi'nin rolü, sorumlulukları, yapısı ve görevlerine ve ülkemiz'in temsil edildiği Paralimpik Oyunlar ile ilgili bilgilere nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi metodu kullanılarak ulaşılmıştır.

Ayrıca Türkiye Milli Paralimpik Komitesi'nin engelli sporlarına yaklaşımını tespit etmek için, amaçlı örneklem yoluyla seçilen engelli sporlarının çeşitli kademelerinde görev yapan yöneticiler ile nitel araştırma yöntemlerinden yüz yüze görüşme yöntemi ile görüşmeler yapılmıştır.

3.1.4.Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmada elde edilen veriler;Uluslararası Paralimpik Komitesi'nin ulusal üyelerinden biri olan,Türkiye Milli Paralimpik Komitesi ve paydaşlarının 2018,2019 yılı,çeşitli kademelerinde görev alan yöneticileri ile yapılan görüşmeyle sınırlıdır.

Eng ellilik kavramı paralimpik spor kapsamında değerlendirilip araştırmada engelli kavramı ile ilgili sınırlı bilgi sunulmuştur.

3.1.5.Araştırmanın Grubu

Araştırmanın grubu Uluslararası Paralimpik Komitesi'nin (IPC) üyesi olan Türkiye Milli Paralimpik Komitesi'nin (TMPK) işleyişi ve ülkemizde ki engelli sporlarına yaklaşımıdır.

Katılımcıların demografik özelliklerini tespit etmeye yönelik kişisel formundan elde edilen bilgiler tablo 12'de verilmiştir.

Tablo 12 :Katılımcıların Demografik Özellikleri

Sıra	Kod	Cinsiyet	Yaş	Unvan	Mesleki Deneyim Yılı
1	K1	Erkek	39	Birim Başkanı	15 Yıl
2	K2	Erkek	30	Antrenör	6 Yıl
3	K3	Erkek	52	Birim Başkanı	21 Yıl
4	K4	Erkek	51	Başkan Vekili	21 Yıl
5	K5	Erkek	47	Başkan Vekili	20 Yıl
6	K6	Erkek	71	Başkan	20 Yıl üzeri
7	K7	Erkek	67	Başkan	20 Yıl üzeri
8	K8	Erkek	46	Başkan Vekili	19 Yıl
9	K9	Erkek	36	Antrenör	6 Yıl
10	K10	Erkek	58	Başkan	5 Yıl
11	K11	Kadın	37	IPC Üyesi	12 Yıl

Kaynak:(Araştırmacı,2019)

3.1.6.Veri Toplama Yöntemi

Araştırmanın bu aşamasında veri toplama yöntemi olarak Nitel Araştırmada doküman incelemesi ve yarı yapılandırılmış görüşme formu tercih edilmiştir.

Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinin araştırmacıya sunduğu en önemli kolaylık görüşmenin önceden hazırlanmış görüşme protokolüne bağlı olarak sürdürülmesi nedeniyle daha sistematik ve karşılaştırılabilir bilgi sunmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 1999).

Döküman analizi araştırılan olgular ile ilgili bilgi yazılı kaynakların analizini kapsar.nitel araştırmalarda tek başına bir yöntem olabildiği gibi diğer nitel çalışma yöntemlerine ek bir yöntem olarak kullanılabilir(Yıldırım ve Şimşek, 1999).

Gönüllü katılım formu ile katılımcılar önceden görüşme ile ilgili bilgilendirilmiş ve görüşmecilerden kişisel bilgi formunu doldurmaları istenmiştir.Oluşturulan kişisel bilgi formunda demografik değişkenler (yaş, cinsiyet,unvan, mesleki deneyim) yer almıştır. Sorular :

1. Sizce TMPK'nin ülkemizde engelli sporlarına sağladığı katkı nedir?
2. Sizce bazı paralimpik spor branşlarına katılmayışımızın sebebi nedir ?
3. Sizce engelli spor Federasyonları ile TMPK ilişkileri nasıldır?

3.1.7.Araştırmanın Uygulama Aşaması

Araştırmanın uygulama aşamasında TMPK'nin işleyişinin tespit edilmesi için doküman incelemesi yapılmış ve engelli sporlarına yaklaşımının tespiti için araştırma grubunda yer alan Türkiye Milli Paralimpik Komitesi ve komitenin paydaşları olan

engelli spor federasyonlarında çeşitli kademelerde görev yapan yöneticiler ve antrenörler ile Uluslararası Paralimpik Komite üyesi ile farklı gün ve saatlerde yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Görüşme sırasında veri toplama aracı olarak ses kayıt cihazı kullanılmıştır.

Gönüllü katılım formu verilerek katılımcılar önceden görüşme ile ilgili bilgilendirilmiş ve görüşmecilerden kişisel bilgi formunu doldurmaları istenmiştir. Görüşme sırasında alınacak ses kaydı ile ilgili görüşmecilerden önceden izin alınmış, alınan bilgilerin gizli kalacağı özellikle belirtilmiştir.

3.1.8. Verilerin Analizi

Araştırma da görüşmecilerden elde edilen veriler betimsel ve sistematik analiz yöntemi ile içerik analizi yöntemi kullanılarak yorumlanıp alan yazına katkı sağlanması amaçlanmıştır.

Betimsel analizde farklı kişilerin aynı soru hakkında farklı düşüncelerinin görüşülenlerden elde edildiği tarzda aktarılır. Betimsel ve sistematik analizde ise elde edilecek sonuçları daha sistematik belirlemek üzere; konuşma metinlerinin yazıya dökülmesi, alınan cevapların sınıflandırılması gibi yöntemlerin belirlenmesidir. Karmaşık ve zor bir yöntem olmasına rağmen ulaşılması oldukça zor veriler elde edilmiş olur (Altunışık vd.,2010).

İçerik analizi, metinden çıkarılan geçerli yorumların bir dizi işlem sonucu ortaya konulduğu bir araştırma tekniğidir. Bu yorumlar, mesajın göndereni, mesajın kendisi ve mesajın alıcısı hakkındadır (Weber,1989).

Araştırmacı tarafından yapılan görüşmelerin ses kayıtları bilgisayar ortamında yazılmış ve elde edilen veriler tablo haline getirilmiştir. Araştırma soruları araştırma konusunun çerçevesinde değerlendirilip tema ve kodlara göre tablolaştırılmıştır.

Katılımcıların demografik özelliklerini tespit etmeye yönelik kişisel formundan elde edilen bilgiler Tablo 12’de verilmiştir.

3.1.9.Araştırmacının Rolü

Aydınalp, Esra. (2015)'in ‘‘Nitel Araştırmada Araştırmacı Rol ve Sorumlulukları’’ adlı çalışmasında araştırmacının rolü ile ilgili ,araştırmacının toplumun bir ferdi olarak kişisel tarihi,değerleri,algısı,duruğu gibi kendine has özellikleri ile bir aktör olduğunu, Bu nedenle nitel araştırmanın ışığı altında araştırmacının rolünün değerlendirilmesi ve sosyal sorumluluğu belirlenmesi gerektiğini söylemiştir.

Araştırmacı Antrenörlük lisans öğreniminden itibaren çeşitli engelli sporcular ile rehabilitasyon ve şampiyonalara hazırlamak amacı ile çalışmıştır.Türkiye Özel Sporcular Spor Federasyonu'nda teknik komite olarak,yurt içi ve yurt dışı çeşitli görevlerde bulunmuştur.Bu süreçte araştırmacı Engelli Spor Yarışmaları Organizasyonlarında farklı görevlerde yer almıştır.Ayrıca engelli sporları ile ilgili Kongre,Seminer,Panel'lere katılıp bilimsel çalışmalar yapmıştır.Böylece engelli sporları konusu ile ilgili edindiği bilgi ve deneyimi araştırma sürecine ışık tutmuştur.

Ayrıca araştırmacının yüksek lisans öğrenimi süresince almış olduğu Spor Yönetimi ve Organizasyonu ile ilgili derslerde edindiği bilgiler,araştırma konusunun incelenmesine yardım ederek katkıda bulunmuştur.

3.1.10.Geçerlilik

Geçerlilik güvenilirliği belirleyen bir etkidir.Toplanan verilerin rapor edilip araştırmacının sonuçlara nasıl ulaştığını açıklaması geçerliliği önemli ölçütleri arasındadır.Araştırma konusu ile ilgili belirli bilgiye sahip,nitel çalışmalarda uzmanlaşmış olan kişilerin yapılan çalışmayı incelemesi inandırıcılık açısından önemlidir (Yıldırım ve şimşek, 1999).

Araştırmada katılımcılardan toplanan verilere doğrudan yer verilip,burdan çıkarılan sonuçlara göre araştırma konusuna açıklama getirme yoluna gidilmiştir.Araştırmacı dışında elde edilen veriler iki farklı uzman tarafından incelenip kodlar çıkarılmıştır.çıkartılan ortak kodlar belirlenen temalar altında toplanmıştır.

3.1.11.Güvenilirlik

Güvenilirlik araştırmanın farklı zamanlarda aynı sonucu vermesidir.Sonuçların inandırıcılığı açısından önemlidir (Yıldırım ve Şimşek, 1999).

Araştırmada veri elde ettiğimiz katılımcılar araştırmanın konusunda belirli tecrübeye sahip bilir kişilerden oluşmaktadır.Katılımcıların demografik özellikleri araştırmanın içerisinde ayrıntılı olarak yer almaktadır.Araştırmada katılımcılardan toplanan veriler birbirleri ile benzeşmektedir.

4.BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölümde öncelikli olarak TMPK'nin rolü, sorumlulukları, fonksiyonları ve görevleri incenmiş ve işleyişi ilgili genel durum tespiti yer almaktadır. İkinci bölümde Engelli Sporları ve Federasyonlarına yönelik yaklaşımları ve ilişkileri yönetici görüşleri ile elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

4.1.TMPK'NİN İŞLEYİŞİ İLE İLGİLİ BULGULAR

Türkiye Milli Paralimpik Komitesi 2002 yılında kurulmuş ve aynı yıl IPC'nin üyesi olmuştur.TMPK Kamu yararına çalışan dernek statüsündedir.TMPK tüzüğü IPC tüzüğü ile uyumlu olduğu kendi tüzüğünde belirtilmiştir. Tüzükte açıklık bulunmayan hallerde, Dernekler Mevzuatı ve Uluslar arası Paralimpik Komitesi (IPC) tüzüğü uygulanır.Türkiye Milli Paralimpik Komite'si ülkemizde engelli sporunun uluslararası temsilciliğini yapmaktadır.IPC'de yer alan spor branşlarında ki lisanslama işlemlerini yapmaktadır.Ayrıca IPC tarafından organize edilen Avrupa ve Dünya Şampiyonlarının akreditasyon işlemlerini yürütmektedir.TMPK,IPC ve üye olduğu diğer kuruluşların (EPC, IWAS) genel kurul, seminer vb. toplantılarına katılır.TMPK'nin hedef kitlesi ülkemizde ki engelli bireylerdir.Gayesi engelli bireyleri spora teşvik etmek, engellilik kavramının ülke çapında yayılmasını sağlamak ve farkındalık yaratmaktır.Ülkemizde engelli sporları ile ilgili tüm faaliyetler yasa gereği ilgili engelli spor federasyonlarınca yürütülmektedir.IPC tüzüğüne göre bir ülkedeki engelli sporlarında son karar mercii Ulusal Paralimpik komiteleridir.TMPK uluslararası alanda IPC faaliyetlerinde ülkemizi temsil eden tek kuruluştur(TMPK,2019).

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı, Türkiye Milli Paralimpik Komitesi'nin Onursal Başkanıdır.T.C. Gençlik ve Spor Bakanı,T.C.Gençlik ve Spor Bakanlığı Spor Genel Müdürü,Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Başkanı,Paralimpik Oyunları ile ilgili Engelli Spor Federasyon Başkanları TMPK'nin doğal üyeleridirler. Spor ve Paralimpik alanında başarılı çalışmaları olan ya da TMPK'ne maddi ya da manevi katkıda bulunanlar, Yönetim Kurulu kararıyla onursal üye olarak kabul edilirler.Onursal üyelerin Genel Kurula katılma, dernek organlarına seçilme ve oy kullanma hakları yoktur(TMPK,2019).

TMPK her türlü siyasi,din ve ekonomik etkinliklerin dışında kalarak Uluslararası Paralimpik Komitesi' nin etkinliklerinin ülkemizde uygulanması için gerekli çalışmaları yapmak ,Ulusal Spor Teşkilatı ile Uluslararası Paralimpik Komitesi arasında iletişim ve işbirliğini sağlamak,Türkiye Milli Olimpiyat Komitesiyle işbirliği yaparak ülkemizde Paralimpik Oyunlarının düzenlenmesini sağlamak, ülkemizin herhangi bir kentinin Paralimpik Oyunlarını düzenleme başvurusu yapması halinde bu başvuruyu inceleyip görüş bildirmek,düzenlenecek Paralimpik Oyunlarına ülkemizin katılımını sağlamak için gereken iş ve işlemleri yapmak,ülkemizin Uluslararası Paralimpik Komitesinde temsilini sağlamak ,paralimpik oyunların ülkemizde düzenlenmesini ve ülkemizde engelliler sporuna ,Uluslararası Paralimpik Komitesi'nin (IPC) tüzüğüne uygun olarak katkıda bulunmaktır(TMPK,2019).

TMPK Engellilik kavramının bilinmesi amacıyla TMPK eğitim komisyonu tarafından geliştirilen “Paralimpik Okul Günleri” Milli eğitim Bakanlığınca onaylanmış, yapılan protokoller çerçevesinde şu ana kadar İstanbul da yaklaşık 600 okulda uygulanmış ve 620.000 öğrenciye ulaşılmıştır(TMPK,2019).

TMPK Başkanı Yavuz Kocaömer tarafından “ bizim dünyamız bazılarının rüyasıdır” sloganı ile “uluslararası gençlik kampları” projesi hazırlanmış bu projeyeIPC 'de ismini vererek dahil olmuştur. Böylece birinci uluslararası IPC Gençlik Kampları ülkemizde Marmaris'te gerçekleşmiştir. Proje ile Paralimpik sporlarının tanıtımının yanı sıra ülke kültürlerini tanıtıp, bu gençlerin ileride dostluklar kurmasını sağlamaktır(TMPK,2019).

TMPK Genel Kurul,Yönetim Kurulu,Denetleme Kurulu,Sicil ve Disiplin Kurulları tarafından yönetilmektedir.Genel kurul asil üyelerin tamamını kapsamaktadır.TMPK'nin yönetim organlarının görev ve yetkileri ayrıntılı olarak 13,14,15,16,17.tablolarda sunulmuştur(TMPK,2019).

Tablo 13:TMPK Genel Kurulun Görev ve Yetkileri

Genel Kurulun Görev ve Yetkileri
Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu raporları ile, gelir-gider raporlarını görüşmek, raporları kabul etmek ya da sorumlular hakkında işlem yapılmasına karar vermek.
Derneğin iki yıllık bütçesini ve çalışma raporunu görüşmek ve karara bağlamak.
Dernek organlarını seçmek.
Yurt içi ve yurt dışında bulunan dernek amacına uygun kuruluşlara üye olmaya, üyelikten ayrılmaya karar vermek, bu kuruluşlarda derneği temsil edecek kişileri belirlemek ya da, bu konularda Yönetim Kurulu'na yetki vermek.
Taşınır ya da taşınmaz mal edinmeye, edinilmiş mallar üzerinde satım, bağış VB. tasarruflarda bulunmaya karar vermek ya da bu konularda Yönetim Kurulu'na yetki vermek.
Derneğin borçlanmasına karar vermek ya da koşullarını belirlemek suretiyle bu konuda Yönetim Kurulu'na yetki vermek.
Derneğin iktisadi işletme kurmasına, işletmesine ya da işlettirilmesine karar vermek ya da bu konularda yönetim kuruluna yetki vermek.
Tüzüğü değiştirmek.
Derneğin dağılmasına karar vermek.
Tüzükte belirtilen konularda yönetmelik VB. düzenlemeleri yapmak.
Derneğin diğer organlarının kararlarına yönelik itirazları inceleyip kesin karara bağlamak.
Mevzuatın ve dernek tüzüğünün verdiği diğer görevleri yapmak.

Kaynak:(Araştırmacı,2019)

Tablo 14:TMPK Yönetim Kurulunun Görev ve Yetkileri

Yönetim Kurulunun Görevleri
Derneği her türlü kişi ve kurum önünde temsil etmek.
Dernek işlerinin yürütülmesi için gerekli kararları almak.
Dernek adına sözleşme imzalamak, borç taahhüt VB. işlemleri yapmak. Sicil ve Disiplin Kurulu'nun görüşünü de alarak TMPK'ne üyeliğe kabul ve üyelikten çıkarma başvurularını en geç otuz gün içinde karara bağlamak.
Genel Kurul kararlarına uygun olarak taşınır ve taşınmaz mal edinmek, edinilmiş mallar üzerinde kullanma, satma, bağışlama VB. işlemleri yapmak, bağışları kabul etmek.
Genel Kurul kararı doğrultusunda iktisadi işletme kuruluşu için gereken çalışma esaslarını hazırlamak, tescil, ilan, vs. kuruluş işlemlerini yapmak, iktisadi işletmeyi kurmak, işletmek ya da işlettirmek.
Derneğin ihtiyaç duyduğu alanlarda ücretli veya ücretsiz olarak çalışacak kişileri görevlendirmek
Genel Kurul gündemini hazırlamak, çalışma raporlarını gelir-gider raporlarını ve bütçeyi hazırlayıp Genel Kurul ' a sunmak.
Sürelili ve süresiz yayınlar çıkarmak
Defter ve kayıtların mevzuata uygun olarak tutulmasını sağlamak.
Dernekler mevzuatı, tüzük ve Genel Kurul kararlarıyla verilen diğer iş ve işlemleri yapmak.

Kaynak:(Araştırmacı,2019)

Tablo 15:TMPK Yönetim Kurulu Organlarının Görev ve Yetkileri

Başkan
Yönetim Kurulu'na başkanlık eder.
TMPK'ni temsil eder.
Yönetim Kurulu Üyelerinin, diğer dernek organlarının ve birimlerinin düzenli ve uyumlu çalışmasını sağlar.
Mevzuat, Tüzük ve Yönetim Kurulu kararlarıyla kendisine verilen işleri yapar.
Finansman Başkan Yardımcısı
TMPK'nin tüm fonlarını yönlendirir. Tüm demirbaşların, malların, faturaların, borçların ve harcamaların hesaplarını tutar, bu konudaki görevleri denetler ve işlemlerine onay verir. Her toplantıda finansman işlerinin hesabını üyelere bildirir ve istenildiği zaman ilgili belgeleri Yönetim Kurulu'na sunar.
Başkan ile birlikte TMPK'nin bütçesini hazırlar, kontrol eder. Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı TMPK'nin tüm üye, kurul ve komite toplantılarının ayrıntılarını takip eder veya takip ettirerek Yönetim Kurulu'na bilgi verir. Her türlü idari işin yönetilmesinden ve denetlenmesinden sorumludur. Paralimpik Milli Takımlar ile ilgili uygulamaları onaylar ve denetler. Oyun görevlilerinin yönetiminin, komite ile uyumlu çalışmasını sağlar. Basınla ilişkileri yönetir.
Pazarlama ve Sponsorluk Başkan Yardımcısı
TMPK programlarını tanıtmak için pazarlama stratejileri geliştirir.
Bu konulardaki faaliyetleri yönlendirir ve denetler.
Oyuncular Başkan Yardımcısı
Paralimpik takımların kurulmasını, gelişmesini sağlar.
Spor dallarının belirlenmesini yapar.
Oyunlarda görev alacakların organizasyonunu ve eğitimlerini sağlar.
Genel Sekreter
Yönetim Kurulu toplantı gündemini hazırlar.
Toplantı tutanağı ve karar defterini tutar.
Derneğin diğer defter ve kayıtlarının düzenli ve mevzuata uygun olarak tutulmasını sağlar.
Genel Kurul'a sunulacak çalışma raporlarını başkanla birlikte hazırlar.
Derneğin yazışmalarını yapar.
Sayman
Dernek gelirlerini tahsil eder, alındı belgesi bastırır, düzenler, deftere kaydeder ve bu belgelerle ilgili diğer işlemleri yapar.
Dernek harcamalarına nezaret eder.
Derneğin günlük nakit akışını düzenler ve denetler .
Mevzuat, Tüzük ve Yönetim Kurulu kararlarıyla kendisine verilen işleri yapar.

Kaynak:(Araştırmacı,2019)

Tablo 16:TMPK Denetleme Kurulun Görev ve Yetkileri

Denetleme Kurulu'nun Görevleri
Dernek çalışmalarının mevzuata, tüzüğe ve Genel Kurul kararlarına uygun yapılıp yapılmadığını incelemek.
Dernek defter ve kayıtlarının mevzuata uygun tutulup tutulmadığını incelemek.
Belirlediği eksiklikleri bir rapor halinde Yönetim Kurulu'na bildirmek.
Genel Kurul'a sunulacak denetim raporunu hazırlamak.
Gerekli hallerde Genel Kurulu Olağanüstü toplantıya çağırarak.
İç Denetim Yönetmeliğindeki değişiklik tekliflerini hazırlayıp Genel Kurul'a sunmak.

Kaynak:(Araştırmacı,2019)

Tablo 17:TMPK Sicil ve Disiplin Kurulunun Görev ve Yetkileri

Sicil ve Disiplin Kurulu'nun Görevleri
Her türlü üyelik başvuruları ile ilgili form, belge ve kayıtların biçim ve esaslarını saptamak,
Üye adayları başvurularının yasalara ve tüzük kurallarına uygunluğunu saptamak, bu konuda gerekli inceleme ve araştırmaları yapmak,
Üye adaylarının başvuruları hakkında karar vermek ve bunları Yönetim Kurulu'nun onayına sunmak,
Üyelerin sicillerini tutmak, yasalar uyarınca gerekli belgeleri sağlamak ve siciller doğrultusunda yapılması gereken yasal işlemler için yönetim kuruluna bilgi vermek
Üyeler hakkında disiplin cezasını gerektiren hallerde Yönetim Kurulu' nun talebi üzerine uyarı, kınama ya da üyelikten çıkarma cezası ile ilgili görüşünü gerekli inceleme ve soruşturmasını , kişilerin savunmasını da alarak rapor halinde Yönetim Kuruluna bildirmek.
Genel Kurul'a bir çalışma dönemine ilişkin, çalışma ve önerilerini belirten bir rapor sunmak,
Tüzük ve Genel Kurul kararlarıyla verilen diğer işleri yapmak.
Sicil ve Disiplin Yönetmeliğindeki değişiklik tekliflerini hazırlayıp,Genel Kurul'a sunmak.

Kaynak:(Araştırmacı,2019)

TMPK tüzüğündeki amaç ve çalışma konularının çeşitliliği ve özelliklerini göz önünde bulunduran Yönetim Kurulu, yapılacak işlerin planlanması ve düzenlenmesinde, kendi alanlarında uzmanlardan oluşan ve Yönetim Kurulu'nu destekleyecek şekilde çalışan alt kurullar oluşturulmasının önemli olacağını değerlendirmiş; bu amaçla, alanlarında uzman kişilerin bir araya getirildiği, hukuk, eğitim, sağlık, spor ve iletişim alt kurulları oluşturmuştur.

Alt Kurullar;

Sağlık ve Sınıflandırma Kurulu

Eğitim Kurulu

Spor Kurulu

Hukuk Kurulu

İletişim Kurullarından oluşmaktadır.

Sınıflandırma engelli sporunun temelini oluşturur. Her engelli sporunun yaptığı spor, engeline uygun olmalı ve engelli sporcu engelliden dolayı dezavantajlı duruma düşmemelidir. Bu nedenle her branş için bir sınıflandırma modeli oluşturulmuştur. TMPK’da yer alan paralimpik branşlar :

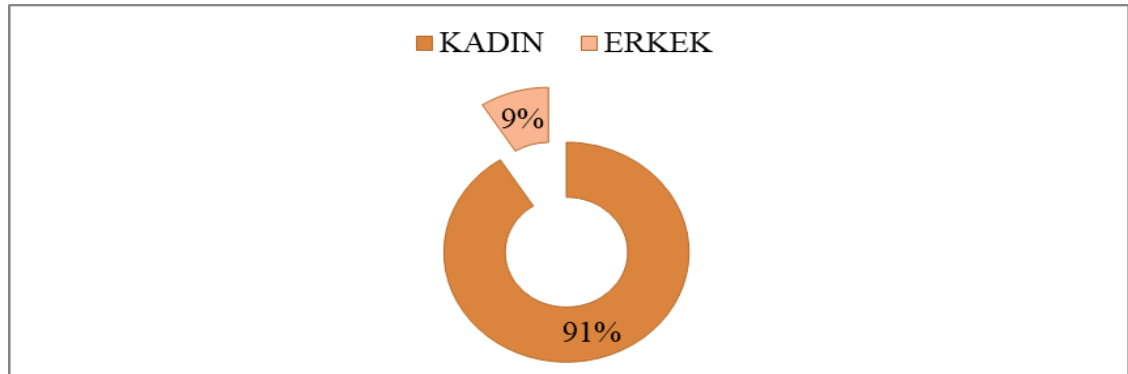
Okçuluk, Boccia, Binicilik, Judo, Kürek, Yüzme, Triatlon, Ragbi, Atletizm, Kano, 5 ve 7 Kişilik Futbol, Dans, Atıcılık, Masa Tenisi, Basketbol, Tenis, Bisiklet, Goalball, Halter, Voleybol, Tekvando, Eskrim ve kış sporlarından Kayak olmak üzere toplam 24 Paralimpik branşta faaliyet göstermektedir.

4.2. TMPK ‘NIN ENGELLİ SPORLARINA YAKLAŞIMI İLE İLGİLİ BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde katılımcıların demografik özellikleri ile ilgili bilgiler ile araştırma sorularına yönelik görüşme yönteminden elde edilen bulgulara yer almaktadır.

4.2.1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bilgiler

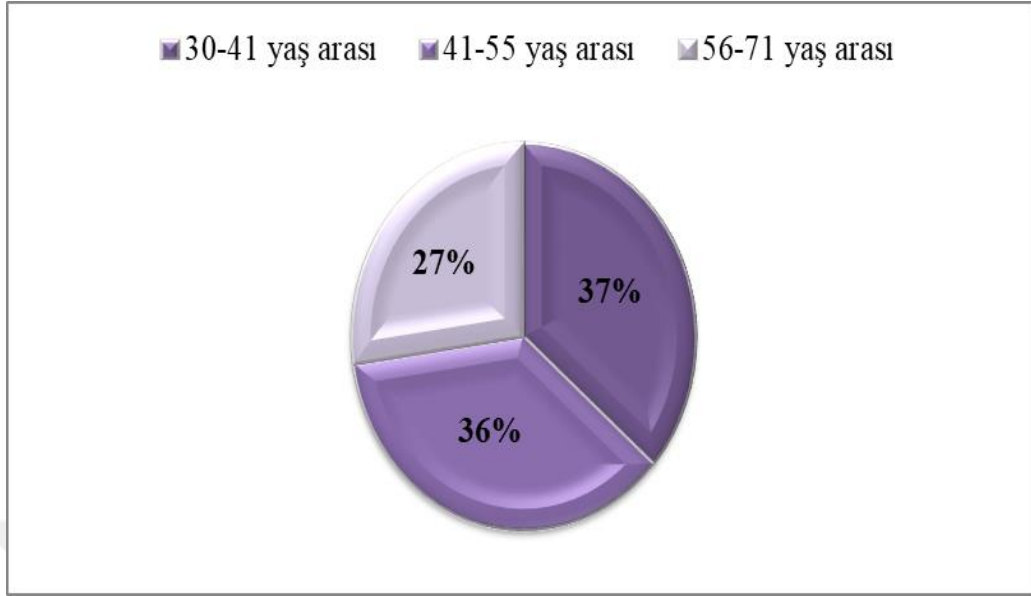
Tablo 12’de yer alan katılımcıların demografik özelliklerini tespit etmeye yönelik kişisel bilgi formundan elde edilen bilgiler grafikler ile detaylandırılmıştır. Katılımcıların cinsiyete göre dağılımları Grafik 1’de sunulmuştur.

Grafik 1: Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Dağılımları

Grafik 1’e göre katılımcıların cinsiyetlerinin %91’i erkek %9’u kadın’dır.

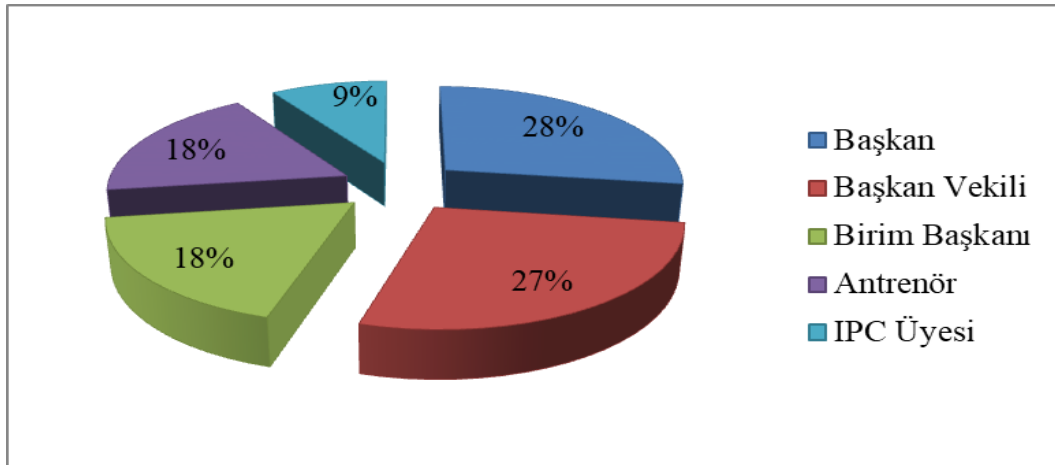
Katılımcıların yaşlarına göre dağılımları Grafik 2’de sunulmuştur.

Grafik 2 : Katılımcıların Yaşlarına Göre Dağılımları

Buna göre araştırmada yer alan katılımcılar 30-71 yaş aralığındadır. Katılımcıların yaş aralığı oranı 30-41 yaş aralığında olanlar %36 , 41-55 yaş aralığında olanlar %37 , 56-71 yaş aralığında olanlar ise % 27 olarak bulunmuştur.

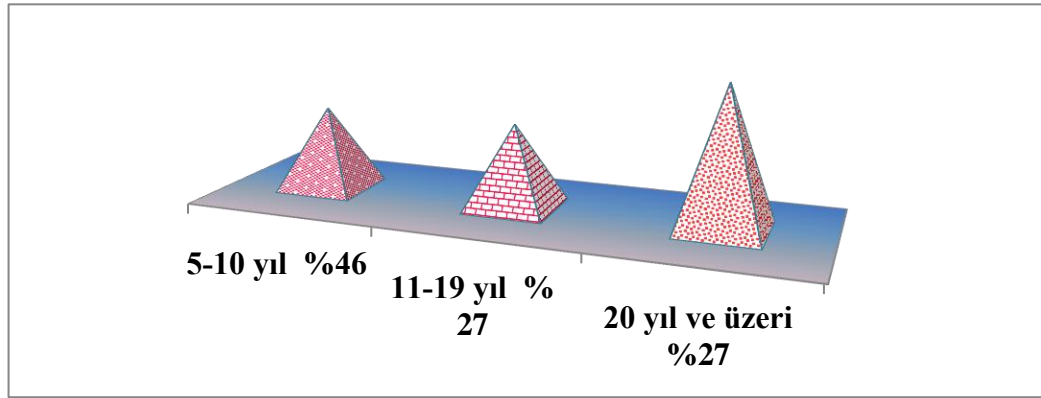
Katılımcıların ünvanlarına göre dağılımları Grafik 3’te sunulmuştur.

Grafik 3 :Katılımcıların Ünvanlarına Göre Dağılımı

Bu araştırmada yer alan 11 katılımcının %28’i Komite ve çeşitli engelli spor federasyonların da Başkan,% 27’si Başkan Vekili,%18’i Birim Başkanı,%18’Antrenör,%9’u IPC üyesidir.

Katılımcıların mesleki deneyim yıllarına göre dağılımları Grafik 4’de sunulmuştur.

Grafik 4: Katılımcıların Mesleki Deneyim Yıllarına Göre Dağılımları

Katılımcıların mesleki deneyimleri 5 yıl ile 20 yılın üzerinde olarak tespit edilmiştir. Verilere göre 5-10 yıl arası mesleki deneyime sahip olan katılımcılar %46, 11-19 yıl arası mesleki deneyime sahip olan katılımcıların %27’si, 20 yıl ve üzerinde mesleki deneyime sahip olan katılımcılar ise %27’sini oluşturmaktadır.

4.2.2. Katılımcıların Görüşlerine Göre, Türkiye Milli Paralimpik Komitesi’nin Ülkemizde Engelli Sporlarına Katkılarına İlişkin Bulgular

Araştırma konusu ile ilgili sorulan 1. sorunun cevabı olarak katılımcılardan elde edilen yanıtlar doğrultusunda, sorunun cevabına yönelik olarak Türkiye Milli Paralimpik Komite’sinin engelli spor federasyonlarına, engelli sporculara, engelli sporlarına ve Spor Genel Müdürlüğüne yaptığı katkıları ile ilgili bulgular elde edilmiştir. Elde edilen bulgular Tablo 18’de sunulmuştur.

Tablo 18: TMPK’nin Ülkemizde Engelli Sporlarına Sağladığı Katkıları

Soru 1 .TMPK’nin ülkemizde engelli sporlarına sağladığı katkı nedir?				
TEMA	KODLAR	KATILIMCILAR	KATILAN KİŞİ SAYISI	YÜZDELİK
TMPK	Engelli Spor Federasyonları	K5,K7,K8,K10,K11	5	30%
	Engelli Sporları	K1,K2,K4,K5,K6,K11	4	35%
	Engelli Sporcular	K1,K2,K3,K7,K9	5	29%
	Spor Genel Müdürlüğü	K1	1	6%

Kaynak:(Araştırmacı,2019)

Tablo 18’de TMPK’nin Ülkemizde Engelli Sporlarına Sağladığı Katkıları ile ilgili, katılımcı görüşlerinden elde edilen tema ve kodlar yer almaktadır. Bu verilere göre; TMPK %30 Engelli Spor Federasyonlarına, %35 engelli sporlarına, %29 engelli sporculara ve % 6 Spor Genel Müdürlüğü’ne katkı sağladığı bulunmuştur.

4.2.2.1. Türkiye Milli Paralimpik Komitesi'nin Ülkemizde Engelli Sporlarına Sağladığı Katkı ile ilgili Katılımcıların Görüşleri

Engelli Spor Federasyonları

Araştıma da katılımcılardan elde edilen veriler sonucunda Engelli Spor Federasyonları ile ilgili görüşler (K5,K7,K8,K10,K11) tespit edilmiştir. Bunlar :

K5 : “ ...En azından federasyonların oradaki şampiyonalara katılması sağlıyor...”

K7 : “... TMPK . özellikle Özel Sporcular Spor Federasyonuna katkı sağlamaktadır... ”

K8 : “...Paralimpik Komitesi federasyonumuzun paydaşlarından biridir sadece... ”

K10 : “...Uluslararası Faaliyetleri organize etmek, federasyonlar arasındaki koordineyi sağlamak... ”

K11 : “ ...Elbette spor federasyonlarının da bu ivmelenmede payı var. Zira, Türkiye’de engelli bireylere spor olanakları sağlamak ve bu olanakları denetlemekle ilgili yetkili kurumlar paralimpik spor federasyonlarıdır. Ancak paralimpik hareket dediğimizde, Türkiye’nin uymakla yükümlü olduğu IPC tüzüğü, WADA talimatı, IPC sınıflandırma talimatı vb. tüm anlaşmaların kurala uygun bir şekilde yürütüldüğüne ilişkin IPC’ye karşı birinci elden sorumlu kuruluş TMPK’dır, dolayısıyla ülkemizdeki spor paydaşlarını bilgilendirme görevi gibi çok önemli bir sorumluluğu bulunmaktadır. Ek olarak, her ne kadar spor faaliyetleri paralimpik spor federasyonlarının yetki alanında kalsa da, IPC ile federasyonlar arasındaki tüm ki ve IPC’nin uluslararası spor federasyonu görevini üstlendiği branşlardaki katılım başvurularını da yine TMPK üstlenmektedir... ”

Engelli Sporları

Araştıma da katılımcılardan elde edilen veriler sonucunda Engelli Sporları ile ilgili görüşler (K1,K2,K4,K5,K6,K11) tespit edilmiştir. Bunlar :

K1: “... Komitenin kurulmasıyla birlikte engelli sporlarının değeri, önemi ,toplumumuzda ki yeri çok artmıştır. Paralimpik komitenin engelli sporları üzerindeki yeri çok büyüktür özellikle onu söylemek istiyorum. Göz ardı edilemeyecek kadar önemli yani ...”

K2: ‘...Öncelikle özel sporcular federasyonunda bulunmamın sebebiyle burdan yola çıkarak özellikle bizim paralimpik branşlarımızda masa tenisi,yüzme ve atletizm üzerine yoğunlaştığımız masa tenisine çok ciddi katkıları var...’

K4 : ‘...TMPK Uluslararası statülere göre kurulmuş .Bilindiği gibi milli paralimpik komiteden onay almadan hiçbir olimpiyat yapılamaz çok önemli bir koruluş.Ama Türkiye’de daha yeni yeni bu kuruluşun önemi anlaşılmaktadır.Kuruluş son derece profesyonel olarak görevini yapmakta olup engelli sporlarının gelişmesi için uluslararası verileri uluslararası deneyimleri ülkemize aktaran son derece yararlı bir kuruluş olarak görüyorum.. ‘

K5 : ‘... Yani bir çok branşın uluslararası müsabakalarda var olmasını,orada kendini ifade etmesini sağlıyor... ‘

K6 : ‘... Özetle Milli Paralimpik Komiteleri IPC nin ülkelerde tek yetkili organlarıdır. IPC nin 2005 yılındaki genel kurulunda onaylandığı yasa ya göre ülkelerde engelli sporlarında son karar mercii ulusal Paralimpik komiteleridir, ülke Paralimpik komitelerinin isimlerinde mutlaka “milli” ve “Paralimpik” kelimeleri bulunmalıdır. Başka isim altında hiçbir kuruluş IPC nezdinde işlem yaptıramaz.Bu açıklamalar doğrultusunda TMPK ülkemiz engelli sporlarını uluslararası platform olan IPC de temsil ederek en önemli katkıyı sağlamaktadır. Engelli sporuna başka başlıklar altında (hazırlık kamplarına engelli spor federasyonlarına maddi destek sağlamak, seminerler düzenlemek, engellilik kavramını kamuoyunun dikkatine çekmek üzere kampanyalar vb. düzenlemek vb.) faaliyetlerimizle katkı sağlanmaktadır... ‘

K11 : ‘... TMPK’nin Türkiye’deki paralimpik hareketin/sporun gelişimde çok önemli rolü bulunmaktadır. Türkiye Milli Paralimpik Komitesi, Uluslararası Paralimpik Komitesi’nin (IPC) üyesi ve Türkiye’deki temsilcisi olması sebebiyle çok önemli bir role sahip. Engelli spor branşlarındaki gelişimin de 2002 yılında TMPK’nin kuruluşu ile ivme kazanmış olduğunu görüyoruz ... ’

Engelli Sporcular

Araştıma da katılımcılardan elde edilen veriler sonucunda Engelli Sporcular ile ilgili görüşler (K1,K2,K3,K7,K9) tespit edilmiştir.Bunlar :

K1: ‘...Bu durumda bu bütün engelli federasyonlarının bütçeleri bu anlamda çoğaltılmıştır.Bütçenin yanı sıra farkındalık çok fazla oluşmuştur.Farkındalık oluşuncada bedensel engelli olsun,görme engelli olsun,zihinsel engelli olsun

sporcular sokağa çıkıp toplum içerisine karışıp,sporla ilgilenip,kendi özel yeteneklerinin farkına varmışlardır...’’

K2 : ‘... bireysel anlamda sporcuların gelişimlerini takip eden bir yapı.Hem bizim federasyonumuz nezninde hem kendi kurumları nezninde bireysel olarak hem sporcularımızın performanslarını hem sosyal yaşamlarını sürekli takip eden bir kurum.Bu anlamda sürekli takibide yapıldığı için özellikle ekonemik anlamda da çok ciddi şekilde yardımları var.Sosyal yardımları var.Hem bizim federasyonumuza hem sporcularımıza.Bu da sporcunun bu maddi anlamda da destek verildiği için sporcunun bu branşa devam etmesini sağlayan en önemli faktörlerden bir tanesi.Taktir edersinizki bir sporcunun bu yaptığı branşta profesyonel anlamda bi kazançta sağladığı zaman hem motive oluyor hemde bunun üzerine daha fazla çalışmaları oluyor.Bu anlamda TMPK'nın çok ciddi şekilde yararları var diyebiliriz... ’’

K3 : ‘... Paralimpik Komite,ulaşılması mümkün olmayan,özellikle dezavantajlı guruplara sporun etki gücünü ve dünya noktasındaki etkileşim gücünü sağlamayaçalışıyor.Bununla ilgili faaliyetleri yürütüyor.Onlara fırsat eşitliği vererek onlarında başarıları ortaya çıkartmaya çalışıyor diye düşünüyorum... ’’

K7 : ‘...Kulüplerimize ya da bireysel olarak sporcularımıza katkı verdiğini duyuyoruz... ’’

K9 : ‘...Dezavantajlı bireylerin toplumsal farkındalığı arttırarak gerekli koşul ve imkanların sağlanması ile dezavantajlı bireylerin neler başarabileceğini göstermesini sağladı. Dezavantajlı olmanın spor yapmaya engel olmadığını kanıtladı... ’’

Spor Genel Müdürlüğü

Araştıma da katılımcılardan elde edilen veriler sonucunda Spor Genel Müdürlüğü ile ilgili görüşler (K1) tespit edilmiştir.Bunlar :

K1: ‘... Son yıllarda ki gelen başarılar tamamıyla komitenin çalışmaları yüzündendir.Tabi bu otomatikman genel müdür spor genel müdürlüğüne de yansıyor.Komitenin yapmış olduğu çalışmalar,çalıştaylar,komitenin çizmiş olduğu vizyon genel müdürlüğünde ufkunu açmıştır... ’’

4.2.3.Katılımcıların Görüşlerine Göre TMPK'nın Bazı Paralimpik Spor Branşlarına Katılamaması İle İlgili Bulgular

Araştırma konusu ile ilgili sorulan 2.sorunun cevabı olarak katılımcılardan elde edilen yanıtlar doğrultusunda ülkemizin bazı paralimpik branşlara katılamama sebebi olarak dış ve iç sebepler ile ilgili görüşler tespit edilmiştir.Dış sebep olarak ‘‘Yasa ve yapılanma,kotalar,engel durumu’’ ,iç sebep olarak ‘‘Engelli Spor Federasyonları,bütçe,alt yapı,sporcu yetiştirme’’ branşlara katılamama nedeni olarak gösterilmiştir.Ayrıca sorunun cevabının içinde Olimpiyat ile Paralimpik Oyunlar ile ilgili bulgular elde edilmiştir.Elde edilen bulgular tablo 19’de sunulmuştur.

Tablo 19 : TMPK'nin Bazı Paralimpik Spor Branşlarına Katılamama Sebepleri

Soru 2. Sizce bazı paralimpik spor branşlarına katılamayışımızın sebebi nedir ?				
TEMA	KODLAR	KATILIMCILAR	KATILAN KİŞİ SAYISI	YÜZDELİK
Dış Sebepler	Engel Durumu	K2,K3	2	38%
	Kotalar	K4	1	
	Yasa ve Yapılanma	K6,K11	2	
İç Sebepler	Spor Kültürü	K1	1	62%
	Sporcu Yetiştirme	K2,K5,K8,K10	4	
	Engelli Spor Federasyonları	K3	1	
	Spor Gelişimi	K4	1	
	Alt Yapı	K7,K8,K11	3	
	Bütçe	K9,K11	2	

Kaynak:(Araştırmacı,2019)

Tablo 19’da TMPK’nin bazı spor branşlarına katılamama sebepleri ile ilgili , katılımcı görüşlerinden elde edilen tema ve kodlar yer almaktadır.Bu verilere göre; bazı paralimpik branşlara katılamamasının %38’i dış sebepler olan engel durumu,kotalar,yasa ve yapılanmadan kaynaklandığı bulunmuştur.bazı paralimpik branşlara katılamamasının %62’si spor kültürü,sporcu yetiştirme,Engelli Spor Federasyonları,spor gelişimi,altyapı,bütçe olarak bulunmuştur.

4.2.3.1.Bazı Paralimpik Spor Branşlarına Katılmayışımız İle İlgili Katılımcıların Görüşleri

DIŞ SEBEPLER

Araştırma da katılımcılardan elde edilen veriler sonucunda dış sebepler ile ilgili görüşler (K6,K11,K4,K2,K3) tespit edilmiştir.Bunlar : “Yasa ve yapılanma,kotalar,engel durumudur.”

Yasa ve Yapılanma

K6 :’... Birinci bölümdeki açıklamalarda görüleceği gibi IPC ve paydaşları ülke milli Paralimpik komiteleri engelli sporlarından birinci derece sorumlu kuruluşlardır. Ancak ülkemizde de olduğu gibi bazı ülkelerde engelli sporlarını yürütme görevleri değişik kanallara tevdi edilmişlerdir. Bunlara örnek olarak ülke engelli spor federasyonlarını gösterebiliriz.

Ülkemizde engelli spor çalışmaları yasa gereği sadece ilgili engelli spor federasyonlarınca (Bedensel-, Görme- ve Zihinsel Engelliler Spor Federasyonları) yürütülmektedir. Bazı Paralimpik spor branşlarına katılmayışımın nedeni ise bu spor branşlarının yukarıda belirtilen federasyonlarımızın faaliyet programlarında bulunmayışıdır.

Örneklerle belirtecek olursak; Para Taekwondo branşı yaklaşık 5 yıldır Türkiye Taekwondo federasyonunca yürütülmekte olup, önemli sayıda engelli sporcu yetiştirmiş ve 2020 Tokyo Paralimpik oyunlarında kürsüye çıkacak seviyeye gelmişlerdir. Ancak yasa gereği bu çalışmaların Türkiye Bedensel Engelliler Spor Federasyonu tarafından yürütülmesi gerekliliğine vurgu yapılmakta ve yeni bir branşın açılması sadece engelli spor federasyonu inisiyatifine bırakılmaktadır. Bu durum da mevcut branşları gerek maddi gerekse teknik personel açısından yönetmekte oldukça zorlanan federasyonların yeni branş açma konusunda isteksiz olmalarına neden olmaktadır.

Aynı durumu IPC de düşünerekten 2010 yılına kadar kendi bünyesinde bulunan branşları sırasıyla ilgili uluslararası federasyonlara devir etme kararı almıştır.

Ülkemizde de aynı durumun yasalarda yapılacak küçük bir değişiklikle uygulanması engelli sporuna önemli katkılar sağlayacaktır...’’

K11 :''... Öncelikle Türkiye'deki engelli sporunun yapılanmasına değinmek istiyorum çünkü sorunun cevabının bu yapılanma ile doğrudan ilgili olduğunu düşünüyorum. Türkiye'de paralimpik spor doğrudan engellilere yönelik çalışan spor federasyonlarının görev ve yetki alanına girmekte, organizasyonel yapı ise spor temelli olmaktan çok "engel" temelinde kurulmaktadır. Bu engel temelinde kurulan idari yapı; sporcu kariyerini, yeteneğin tanınmasını, engele özel kariyer yollarını, yarışma olanaklarını, antrenörlerin yetkinliklerini etkilemektedir. Engelsiz spor federasyonları bünyesinde yer alan bazı paralimpik sporlarda engelsiz spor deneyim ve birikiminden yararlanılabilecek pek çok alan varken, sözü edilen ayrık yapılanma ile tesislerden, yarışma olanaklarından ve antrenörlük deneyimlerinden yararlanmak oldukça zorlaşmaktadır...''

Kotalar

K4 :''... Paralimpik branşta uluslararası kotalar çok düşük.Mesela zihinsel engelliler ile ilgili olimpiyat kotası sekiz.Yani bir paralimpik branşta olimpiyatlara katılabilmen için dünya da sekizinci sıralamada olman gerek maksimum.Onun üzerine çıktığın zaman katılma şansın çok düşük.Ama diğer branşlara baktığımız zaman ilk elliye alıyolar,ilk altmışı alıyolar.Biraz bence uluslararası paralimpik komitenin kotaları yükseltmesi gerekir.Şimdi bizim TOSSFED Down sendromlu,mental ve otistik bireylere spor yaptıran bir federasyon .Bizim paralimpik branşımız üç tane.Masa tenisi,atletizm ve yüzme.Bu her üç branşta da kotalar çok düşük sekiz.Uluslararası kotalar sekiz.Ama mesela bedensel engellilerde kotalar daha yüksek.Kırlar,ellileri bulan katogoriler var.Yani özel sporcularında kotalarının yükseltilmesi lazım.Hem ülke kotaları,hem kıta kotaları dolayısıyla bizim dünyada işte iki yüz ülke içerisinde ilk sekize giren sporcu yetiştirmemiz lazım.O da şu an da zor gözüküyor...''

Engel Durumu

K2 :''... Uluslararası anlamda bunun kabul gören paralimpik branşı sadece 3 branşta var bizde.Yani bu anlamda da kalıplaşmış uluslararası kalıplaşmış yani nasıl söyleyebilirim tabular var.bunları belirleyen kişiler bizler değiliz.Uluslararası anlamda hangi ülke hangi kişiler ön ayak oluyorsa bunlar belirliyorlar.Şöyle söyleyebilirim.Biz özel sporcular olarak yani çok ciddi şekilde emek vererekten paralimpik branşlarda sporcuları katmaya çalışıyoruz.Ama şöyle bir durum var

engel durumları çok farklılaşıyor. Yani nasıl söyleyeyim engel durumu yüzdelik olarak veriliyor. Mesela bizde yüzde yetmiş, yüzde altmış bu gibi zihin engeli olarak konuşuyorum. Bunu belirleyen bir makine yok yani nedir insan belirliyor bunu, pedegog belirliyor, pdr'ci belirliyor. Bu anlamda uluslararası arenada uyum sorunu yaşayan, nasıl söyleyeyim okuma yazmada dil problemi yaşayan herkeze bir rapor veriliyor. Bu anlamda normal bir birey olarak gördüğünüz bir kişi aslında paralimpik branşta spor yapabiliyor. Bize döndüğümüz zaman bizde gerçekten ondan sonra akademik başarısızlığı olan uyum problemi diyebileceğimiz şekilde değilde daha çok davranış problemi olabilen, biraz daha yurtdışında uluslararası alanda daha ağır diyebileceğimiz sporcularımız mevcut biz gerçekten zihinsel engeli olan bir bireyin spor yapmasını sağlıyoruz. Ama uluslararası camiada bu bu şekilde değil. Normal bir bireye bir rapor veriliyor. Normal bir branşta faaliyet göstererekten paralimpik spor branş dallarında yarışabiliyorlar. Bizim en büyük handikaplarımızdan biri bu oluyor. Bizde her önüne gelene rapor verme durumu yok. Bunun şöyle söyleyeyim uluslararası bir standart halide yok. O ülkede ne verilirse o kabul ediliyor ve bu şekilde yarışları yapılıyor. Baktığımız zaman sorunun temeli burdan kaynaklanıyor olabilir. Biz gerçekten zihin engeli olan ve uluslararası arenada ki sporcudan daha ağır bir bireye spor yaptırıyoruz. Yani bu şekilde özetliyebiliriz bunu. Bu aslında bir geriliğimiz yok ama çalışmalarımız uluslararası alana göre daha geri değil ama hani böyle bir durum var maalesef, böyle özetliyebiliriz...’’

K3 :’’... Engel denildiği zaman hep böyle bedensel engelden fiziki bir engelden yola çıkılıyor. Biz kendi federasyonumuz adına konuşacak olursak zihinsel engelli çocukların hiçbir şey yapamayacağı gibi bir düşünce vardı ama son yıllarda özellikle son altı yedi senedir yapılan faaliyetlerle bunun böyle olmadığı gösterildi. Bundan sonraki sürecin çok daha iyi olacağına inanıyorum...’’

İÇ SEBEPLER

Araştıma da katılımcılardan elde edilen veriler sonucunda iç sebepler ile ilgili görüşler (K1,K3,K4,K7,K8,K9,K10,K11) tespit edilmiştir.Bunlar : “Engelli Spor Federasyonları,bütçe,alt yapı,sporcu yetiştirme,Spor Kültürü ve Spor Gelişimidir.”

Engelli Spor Federasyonları

K3 : ‘‘... Öncelikle ben bu sporcuların tespiti noktasında federasyonlar anlamında malumunuz bedensel,görme,işitme ve zihinsel engellilere yönelik bu dört engel gurubunda ki federasyonların bu işteki işleyişteki bakış açılarından kaynaklandığını düşünüyorum.Temelde bu sporcuların tespit edilmesinden sonra paralimpik komite harekete geçecektir.Performans sporcularının mevcutta ki durumlarını bir üst kademeye götürecek olan bu komitedir.Bununla ilgili federasyonların işleyişi ile ilgili basınada yansıyan bir çok şey var.Çok handikaplı şeyler işte adam kayırmacılık,sporculara gerekli önemin verilmemesi,onlara fırsatların tanınmaması olarak gözüküyor.Bu hepsi için geçerli değil ama bazen bunları duymak tabi çok hoş olmuyor.Ben şuna inanıyorum;silisile usulüyle bu performans sporcularını gerçekten tespit edilmesi,bunların ortaya çıkarılması ile ilgili federasyonlar üzerine düşeni yaparsa ,paralimpik komite nezaretindedede bu sporcuların etkileşimi arttırılırsa çok daha başarılı olunacağını düşünüyorum.İlk başta diyorumya bence federasyonların bu işteki işlevlerini tam olarak yerine getirmeleri gerekiyor.Bu iş gönüllülük esasıyla olması gerekir diye düşünüyorum.Genel anlamda paralimpik olimpiyatlarındaki özellikle spor branşlarına baktığımızda engel gurubu olarak genellikle şey düşünülüyor...’’

K11 :’’... Paralimpik spor federasyonlarının hem teknik, hem de finansal durumlarına bakıldığında tek bir kuruluş çatısı altında bu denli çok sayıda spor dalının barındırılmasının ve bu spor dallarının başarı elde edilecek biçimde stratejik olarak yönetilebilmesinin çok da olanaklı olmadığı görülmektedir...’’

Bütçe

K9 : ‘‘... Branşların kendi federasyonu içinde bütçelenmesi yerine Türkiye Engelli Spor Federasyonları altında bütçelenmesi yarışmaların yapılması için ekstra maliyet ve bilgi birikimi gerektirmektedir. Bu sebeple bazı branşlar bütçesel, zamansal ve bilgisel yetersizlikten dolayı yapılamamaktadır...’’

K11 :''... Bir de bütçe sorunları olan federasyonların bünyesinde bulunan birçok branşa ek olarak teknik olarak çok da yeterli olmadıkları yeni branşlara yatırım yapmadıkları ve gelişim göstermedikleri de ortada ne yazık ki...''

Alt Yapı

K7 : ''... Yeterli altyapı ve talebin olmayışı en büyük nedendir...''

K8 : ''... Yeterli teknik eleman,yeterli alt yapı hazır olmadığından,yeteli sporcuda yetiştiremediğimiz için bazı spor branşlarına ülkemiz katılmamaktadır...''

K11 :''... Kısaca maddi, teknik ve yönetsel yetersizliklerin ana sebep olduğunu düşünüyorum...''

Sporcu Yetiştirme

K2 : ''... Yani biz profesyonel engelli sporcu yetiştirmekte zorlandığımız için yeterli sayıda katılamıyoruz...''

K5 : ''... Özel sporcular da biz gelene kadar zaten belli bir sistem yoktu.Bu sistemi biz oturttuk.Milli takımlar bazında şimdi yutdışındaki paralimpik dereceler Atletizm,Masa Tenisi ve Yüzmede,hadi masa tenisini bir tarafa bırakalım diğerlerindeki dereceler neredeyse normallere yakın.Dolayısıyla böyle bir ortamda bizim paralimpik sporcularımızın o derecelere yetişmesi çok kolay değil.Ama bu makası kapattık,şu anda sporcularımız yavaş yavaş o düzeye geliyor.İnşallah bundan sonra biraz daha iyi durumda olucuz...''

K8 : ''... Yeterli teknik eleman,yeterli alt yapı hazır olmadığından,yeteli sporcuda yetiştiremediğimiz için bazı spor branşlarına ülkemiz katılmamaktadır...''

K10 : ''... Bu konuda yeteri kadar sporcumuzun olmayışı...''

Spor Kültürü

K1 :''... Şunun bir kere altını çizmek istiyorum.Paralimpik spor branşlarında normal branşlara göre ,normal olimpiyatlara göre çok daha başarılıyız biz bir kere.Bu önemli mesela .Bu Türkiye'de spor kültürüyle alakalı bir durum esasında açıkçası yani herşeyi normal kolu bacağı olan zihinsel engeli olmayan kişilerin sporda geldiği nokta ülkemizde belli bir yerde .Yetmiş milyon ülkede ,üç iklimin yaşandığı yedi coğrafi bölgenin olduğu bi ülkede bütün sporların yapılması için uygun şartların oluştuğu bir ülkede biz olimpiyatlara sadece yirmi,yirmi beş sporcuyla

gidiyoruz.Ama paralimpiğe döndüğümüz zaman bu rakam seksenli yüzlü rakamlara çıkıyor.Yetmiyor orda çok ciddi anlamda başarılar elde edip altın madalyalarla geliyoruz buraya.Bazı branşlara gitmeyişimizin sebebi de temelde yine spor kültürümüzün çok fazla oluşmamasından kaynaklanıyor açıkçası.Ülkenin olanaklarına göre,ülkede spora bakış açısına göre yine bencede iyi sayıda paralimpik sporcuyla biz temsil ediliyoruz.Normal olimpiyatlara göre baktığın zaman çünkü başarılı olan paralimpik ülkelerde ki olimpiyatta ki paralimpik oyunlarda başarılı olan ülkelerin normal sporcularıda çok başarılı.2016 da yapılan olimpiyatlarda en başarılı ülke Ukrayna'dır.Aynı şekil Olimpiyatlarda da en başarılı ülkelerden bir tanesi Ukrayna'dır.İlk onda derece aldılar.Ya bu bi kıstastır.Amerika gine aynı şekil,yine aynı şekil Rusya .Branşlara göre mesela masa tenisinde Avrupa ülkeleri çok iyidir.İtalya,Fransa paralimpiktede aynı şekil İtalya,Fransa ,Belçika iyidir mesela bunun gibi veya Çinliler çok iyidir masa tenisinde,paralimpiğin çinlileride çok iyi.Ama çok ilginçtir ki dünyada klas2,klas3,klas4,klas5 bedensel engellilerin söylediğim bunu Türkiye birinci.Ampute futbol takımında Türkiye Avrupa şampiyonu oldu,işitme engellilerde olimpiyat şampiyonu oldu.Bu önemli bir kıstas.Aynı şekilde özel sporcular için benim branşım için konuşayım Atletizm de bizim herhengi bi kökeni Türk olan burası çok önemli kökeni Türk olan,altın madalya alan,uzun mesafe ve kısa mesafe özel sporculardan çıkmıştır,dünya şampiyonalarında.O yüzden bazı eksikliklerin olmasının sebebi yaklaşık 15,16,17 senedir paralimpik branşlarda biz iyiyiz.Bunu söylemeden geçemiycem çünkü etkisi çok büyük.Engelli halkına sahip çıkan,engellilerin dışarı çıkması sağlayan devlet başkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın bu konudaki eğilimleri yüzünden bu sporcular ortaya çıktı açıkçası.Yine aynı şekil genel müdürlüğümüzün ve Komitenin Paralimpik Komitenin ısrarları üzerine bu şekilde çıktı.Ama açıkçası ben işin içinde bir insan olarak paralimpik branşlarda ben başarılı olduğumuzu düşünüyorum.Eksikliğin nedenide ülkedeki spor kültürünün çok fazla gelişmemesinden kaynaklanan bir durum.Paralimpik branşlar Özel sporcular için söylüyorum bizde masa tenisi,atletizm,yüzme paralimpik branşlar Bedensellerde yüzme,atletizm,okçuluk,tekvando,halter,çok hakim değilim ama bildiklerim bunlar.Yine görme engelliler için Goalboll var oturarak voleybol var yine bedenseller için aynı şekil.İşitmeler paralimpik oyunlar değil onların ayrı olimpiyatları oluyor onların farklı.Benim bildiklerim hakim olduklarım bunlar açıkçası...''

Spor Gelişimi

K4:’’... Şimdi paralimpik branşlar uluslararası statülere göre ,uluslararası derecelere göre faaliyet yapan bir alan olması sebebiyle Türkiye’de henüz sporun alanları istenilen düzeyde gelişmemişken,engelli sporlarda da ülkemizin uluslararası dereceleri yakalayamayışından kaynaklanan katılamama sebepleri var...’’

4.2.4.Katılımcıların Görüşlerine Göre Engelli Spor Federasyonları İle TMPK İlişkileri İle İlgili Bulgular

Araştırma konusu ile ilgili sorulan 3.sorunun cevabı olarak katılımcıların yanıtları doğrultusunda engelli spor federasyonları ile Türkiye Milli Paralimpik Komitesi’nin mevcut ilişkileri ile ilgili olumlu ve olumsuz görüşler ve beklenen katkı ile ilgili bulgular elde edilmiştir.Elde edilen bulgular tablo 20’de sunulmuştur.

Tablo 20: Engelli Spor Federasyonları İle TMPK İlişkileri

Soru 3 . Sizce engelli spor Federasyonları ile TMPK ilişkileri nasıldır?				
TEMA	KODLAR	KATILIMCILAR	KATILAN KİŞİ SAYISI	YÜZDELİK
MEVCUT İLİŞKİLER ve BEKLENTİLER	Beklenen Katkı	K1,K2,K4,K5	4	25%
	Olumlu Görüşler	K1,K2,K4,K5,K6,K7	6	38%
	Olumsuz Görüşler	K1,K3,K8,K9,K10,K11	6	37%

Kaynak:(Araştırmacı,2019)

Tablo 20’de TMPK’nin Engelli Spor Federasyonları ile ilişkileriyle ilgili katılımcı görüşlerinden elde edilen tema ve kodlar yer almaktadır.Bu verilere göre;katılımcılardan %38 olumlu görüş,%37 olumsuz görüş ve %25 beklenen katkı ile ilgili sonuca ulaşılmıştır.

4.2.4.1.Engelli Spor Federasyonları İle TMPK İlişkileri İle İlgili Katılımcıların Görüşleri

Araştıma da katılımcılardan elde edilen veriler sonucunda beklenen katkı ile ilgili görüşler (K1,K2,K4,K5) tespit edilmiştir.Bunlar : ‘’Entegre olunması,güven ortamının oluşturulması,kuvvetli bağların kurulması,bütçe tahsis edilmesi,kotaların arttırılmasıdır.’’

Beklenen Katkı

K1 : “... Şimdi şöyle orda bir bazen sorun yaşıyor.Paralimpik Komitenin federasyonlara bakış açısı şu;masa tenisi federasyonu ile bedensel engelliler masa tenisinin entegre olmasını istiyor.Gine aynı şekilde ampute futbol takımıyla ampute futbol takımının futbol federasyonuna bağlı olmasını istiyor.Yani şunu demek istiyorum,bizlerin mesela on tane branşı var işte basketbol,futbol,voleybol.Bunların normal basketbol federasyonuna ,normal voleybol federasyonuna entegre olmasını istiyor.Şimdi Avrupa da yaklaşık on beş yirmi ülke de entegre şekilde yani özel sporcular diye veya bedensel engelliler diye ayrı bir federasyon yok.Voleybol federasyonunun bedensel kısmı var.Futbol federasyonunun bedensel kısmı var.Masa tenisinin özel sporcular kısmı var.Ama ülkemizde bunu sağlamak birazcık zor.Çünkü toplumumuzda biliyorsunuz engelliler e karşı bi gözardı edilme,bi ikinci plana atılma durumu var maalesef.Otomatikman spor federasyonuda bi atıl duruma gelecek diye federasyonlarında böyle bi çekincesi var.Komite paralimpik komitenin başındaki Yavuz Kocaömer ısrarlı bir şekilde masa tenisinin,yüzmenin,atletizmin daha profesyonel bir şekilde ilerleyebilmesi için federasyonlara bağlı olmasını istiyor.Yani bu federasyonlara paralimpik olan engelli federasyonlarından kaldırmayalım ama bu paralimpik branşları oraya entegre edelim diyorlar.Siz sadece rehabilitasyon amaçlı spor dallarında spor yaptırın.Burasıda profesyonel ellerin olsun diyorlar.Engelli federasyonlarında çağrısı şu şekilde ;Buna okey bunu yapabiliriz ama en az bizden 3,4 tane yöneticisinde o federasyonun bünyesinde olması gerekiyorki bizde iş ve işlemlerimizi ona göre sürdürebilelim... ”

K2 : “... Yaptığınız çalışmayı orda ki yöneticilere gösterdiğiniz zaman ve bunun geri dönütlerini de aldığınız zaman şöyle söyleyebilirim bir güven ortamı oluşturduğunuz zaman o komitedeki insanların desteğini daha çok alıyorsunuz.Yani onlar size güvendiği zaman,onlar size evet bu federasyon bu işi yapabilir dediği zaman daha çok destek alıyorsunuz ve ilişkileriniz federasyon nezninde çok daha iyi oluyor.Yani onlar bir birey olara,kişi olarak bakmıyorlar federasyona ama kişiler üzerinden yürüdüğü için burdaki ikili ilişkiler çok önemli oluyor ve bu güven ortamını sağladığınız zamanda her türlü destek ,her türlü imkan sunulabiliyor ve bizde bunu görebiliyoruz.

Yöneticiler baktığımız zaman ondan sonra bireysel anlamda insani ilişkiler içerisinde olduğumuz için nasıl söyleyeyim hani bizde böyle akrabaçlık ilişkileri

dersiniz ya onlarla iyidir ama dışardaki daha ikincil kişilerle daha resmidir baktığımız zaman.TMPK'de görev alan yöneticilerle ne kadar yakın olursanız ne kadar onlarla içli dışlı olursanız aradaki bağ daha kuvvetli oluyor.İşlerinizi sorunlarınızı daha kolay daha çabuk çözebiliyorsunuz...''

K4 : ''...Şimdi Türkiye'de engelli bireylere spor yaptıran dört federasyon vardır Spor Bakanlığıbünyesinde.Görme engelliler,işitme engelliler,bendensel engelliler ve zihinsel engelli dediğimiz özel sporcular.Bu dört kategoride spor yaptıran federasyonların genel bütçeleri Spor Bakanlığı tarafından tahsis edilmektedir.Buna artı olarak yine sponsorların desteğide var.Türkiye paralimpik kuruluşu henüz bakanlık tarafından veya devlet tarafından bütçesi oluşturulan veya destek verilen bir kuruluş değil.Benim bildiğim kadarıyla yılda bir defa bir milyon liralık bir bütçe veriyorlar,onuda heralde alamıyorlar öyle düşünüyorum.Dolayısıyla şu anda milli paralimpik komitesiyle dört engelli federasyonunun ilişkileri daha çok resmi düzeyde yani bizim sporcuların lisanslama çalışmalarında süreçler hep onlardan geçmesi gerekiyor.Uluslararası paralimpik komiteyle olan ilişkilerimizi düzenliyorlar.Yani biraz Spor Bakanlığının bu işe el atıp TMPK'ne de ayrı bir bütçe tahsis etmesi gerekir veya başka kaynaklardan ki o da diğer federasyonlarla olan ilişkilerini geliştiresin.Ama bunun yanı sıra yine milli paralimpik komitemiz özel sporcularla ilgili kurslar,faaliyetler,eğitimler düzenlemektedirler...''

K5 : ''... Ya şu an için bir problem yok.Ama ülkemizde paydaş bulma anlamında yani oturup beraber bir iş yapma anlamında ki problem belki ordada devam ediyor ama şu an resmi anlamda bir problem yok.Yani bizler sadece şurdan şikayet edebiliriz.İşte zihinsel engelliler spor federasyonu kota anlamında belli bir branşlarda çok cüzzü bir kotayla işini hallediyor.Bedensel engellilerde klasifikasyonları olduğu için onlar çok daha fazla sporcuyla olimpiyatlara katılıyorlar veya paralimpik yarışmaya .Belki ilerde bununla ilgili bir katkıları olabilir...''

MEVCUT İLİŞKİLER

Aşağıda araştıma ile ilgili katılımcılardan elde edilen veriler sonucu mevcut ilişkiler ile ilgili olumlu görüşler (K1,K2,K4,K5,K6,K7) ve olumsuz görüşler (K1,K3,K8,K9,K10,K11) tespit edilmiştir.Bunlar:

Olumlu Görüşler

K1 : ‘... Biz özel sporcular olarak bu konuda çok ayırırız.Çünkü hem paralimpik komiteyle hem genel müdürlüklerle falan anında ilişkimiz çok bizim çok iyi.Bizim kırmızı çizgilerimiz var.Anlatıyoruz onlar bize müdehale etmiyor,biz onlara müdehale etmiyoruz... ‘

K2 : ‘... Özellikle bizim faaliyetlerimizi takip etmeleri sosyal medyada bizim faaliyetlerimizi paylaşmaları,sporcularımızı takip etmeleri ,sporcularımızın başarılarını ödüllendirmeleri ,sporcularımızın sosyal medyada daha ön planda olmaları için çalışmalar yapmaları bu ilişkinin bir göstergesi olmuş oluyor.Yani bunu da bu şekilde özetleyebiliriz... ‘

K4 : ‘...Şimdi Türkiye’de engelli bireylere spor yaptıran dört federasyon vardır Spor Bakanlığıbünyesinde.Görmeengelliler,işitme engelliler,bendensel engelliler ve zihinsel engelli dediğimiz özel sporcular.Bu dört kategoride spor yaptıran federasyonların genel bütçeleri Spor Bakanlığı tarafından tahsis edilmektedir.Buna artı olarak yine sponsorların desteğinde var.Türkiye paralimpik kuruluşu henüz bakanlık tarafından veya devlet tarafından bütçesi oluşturulan veya destek verilen bir kuruluş değil.Benim bildiğim kadarıyla yılda bir defa bir milyon liralık bir bütçe veriyorlar,onuda heralde alamıyorlar öyle düşünüyorum.Dolayısıyla şu anda milli paralimpik komitesiyle dört engelli federasyonunun ilişkileri daha çok resmi düzeyde yani bizim sporcuların lisanslama çalışmalarında süreçler hep onlardan geçmesi gerekiyor.Uluslararası paralimpik komiteyle olan ilişkilerimizi düzenliyorlar.Yani biraz Spor Bakanlığının bu işe el atıp TMPK’ne de ayrı bir bütçe tahsis etmesi gerekir veya başka kaynaklardan ki o da diğer federasyonlarla olan ilişkilerini geliştiresin.Ama bunun yanı sıra yine milli paralimpik komitemiz özel sporcularla ilgili kurslar,faaliyetler,eğitimler düzenlemektedirler... ‘

K5 : ‘... Resmi bazda bir sıkıntı yok.Yani olamazda şöyle olamaz ;resmi bir kurum karşısı ,bu tarfta resmi bir kurum .Dolayısıyla ilişkiler belli bir resmiyette ,kurallar çerçevesinde gidecektir.Aynen o şekilde de devam ediyor... ’

K6 : ‘... TMPK tüzüğünde engelli spor federasyonlarımız derneğimizin doğal üyeleridir. Her genel kurulumuzda engelli spor federasyonlarımızın başkanlarından bir veya ikisi yönetim kurulumuzda yer almaktadır. Yönetim kurulu olarak engelli sporlarına IPC önerdiği doğrultuda direkt olarak katkı sağlamayı ne kadar istekli olsak da yukarıdaki 2. Sorunun cevabında da belirtildiği gibi yasal düzenlemeler

buna izin vermemektedir...’’

K7 : ‘‘... Diğer Federasyonlar için birşey söyleyemem Ancak kendi açımızdan iletişiminiz düzenli olarak devam etmektedir...’’

Olumsuz Görüşler

K1 : ‘‘...Daha önceki dönemde öğrendiğime göre diyorum.Tamamıyla şey yanlışta olabilir.Paralimpik komitenin bünyesinde bulunan kişiler federasyonların atıyorum masa tenisi şubesi ne,yüzme şubesinede karışmışlar.Şu sporcu gelsin,bu sporcu gelmesin gibilerinden içişlerine birazcık karışılmış,böyle bir çatışma durumu var.Şu anda mevcut durumdan bahsediyorum.İlginçtirki engelli federasyonlarının içerisinde sadece özel sporcuların paralimpik komitede üyesi var.Bu da ilginç bir durumdur yani baktığın zaman.Malesef böyle bir çatışma durumu var ama ama ona rağmen ben hala özellikle paralimpik branşların son derece başarılı olduğunu düşünüyorum.Burda genel müdürlüğün çok büyük etkisi var.Periyodik bir şekilde bizi bir şekilde bizi yaklaşık bir ay bir buçuk ay içerisinde toplantılara çağırıyorlar...’’

K3 : ‘‘... İşte federasyonların iç dinamiklerinde ki sıkıntılar bence paralimpik komitenin işleyişindeki ilişkilerde yansıyor diye düşünüyorum.Yani ben özellikle paralimpik komitede Yavuz Kocaömer’in adını çokça bilen insanım.Kalemi güçlü,dünyaya bakış açısı çok böyle ufku geniş bir adam.Onu ben tanımakta çok büyük onur duydum. Bu güzel yürekli insanın ben hani reklam amaçlı konuşmuyorum yüreğimi anlatmaya çalışıyorumki herşeyi real olarak görüp realite anlamında da bunu dile getirebilen bir insan.Şimdi federasyonların içerisindeki işleyişlerin artı eksilerini her zaman dile getirebilen bu insanın komiteyle olan ilişkilerinde de mesela yandaşlık,kayırmacılık,bunlardan uzaklaşırsa ki bu son dönemdeki başarıların artması da bu kalemlerin dile getirilmesi söylenmesinden kaynaklıdır ki son dönem işte amputenin elde ettiği, başarı yüzmedeki engelli sporlarımızın getirdiği madalyalar ,bunların hep bu başarısıdır.Federasyonlar eğer kendi iç dinamiklerini nasıl diyeyim böyle halisane bir şekilde ,amaca hizmet edecek bir şekilde götürürse paralimpiktede ilişkilerin çok daha düzeyli olacağını düşünüyorum.Sıkıntılar dediğim gibi federasyonun iç dinamiklerinde.Ben onun olduğunu düşünüyorum...’’

K8 : ‘‘...Bence hiç iyi değil bunun nedenlerinide araştırmak lazım doğrusu sadece zorunda oldukları için bir birliktelikmiş gibi geliyor bana...’’

K9 : ‘‘...Branştan branşa farklılık göstermektedir. Bazı federasyonlar daha iyi

ilişkiler kurabilmişken bazıları bu ilişki düzeyini sağlayamamıştır... ‘

K10 : ‘...İstediğim seviyede değildir... ‘

K11 : ‘... TMPK ve spor federasyonları arasındaki ilişkiyi, aynı bütünün bir parçası olarak birbirini besleyen, tamamlayan ve ileriye taşıması gereken bir ilişki olarak tanımlayabilirim. Ancak bahsettiğim yönleriyle bir ilişkiyi, olması gereken düzeyde hala kuramadıklarını düşünüyorum...’

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu kısımda araştırma konusu olan ‘‘Türkiye Milli Paralimpik Komitesi’nin İşleyişi ve Engelli Sporlarına Katkısı ‘’ nın incelenmesinin sonuçları verilmiş ve tartışılmıştır .

5.1.TMPK’NİN İŞLEYİŞİ İLE İLGİLİ SONUÇLAR

27 Mayıs 2002 tarihinde İstanbul’da kurulan Türkiye Milli Paralimpik Komitesinin de aralarında bulunduğu 162 Ulusal Paralimpik Komitesi ile CPISRA,IBSA,INAS ve IWAS’ndan oluşan dört Uluslararası Spor Federasyonu IPC üyesidir (Konar ve Pepe,2003).

Ülkemizde paralimpik hareketin temsilcisi olan Türkiye Milli Paralimpik Komitesi dernek statüsünde kurulmuştur.Tüzüğü IPC tüzüğü ile uyumludur. IPC tüzüğüne göre Ulusal Paralimpik komite olarak engelli sporlarından sorumlu son karar mercii TMPK’dır.TMPK uluslararası alanda IPC faaliyetlerinde ülkemizi temsil eden tek kuruluştur. Ancak ülkemizde yasa ve yapılanmadan dolayı engelli sporlarını yürütme işi engelli spor federasyonlarındadır.Ülkemizde paralimpik sporlar ile ilgili işlemleri yapmakta ve engelli sporlarına Uluslararası Paralimpik Komitesi’nin (IPC) tüzüğüne uygun olarak katkıda bulunmaktadır.

TMPK’nın hedef kitlesi ülkemizde ki engelli bireylerdir.Gayesi engelli bireyleri spora teşvik etmek, engellilik kavramının ülke çapında yayılmasını sağlamak ve farkındalık yaratmaktır. TMPK IPC’nin Türkiye ayağıdır ve ülkemizde ki engelli spor federasyonlarının IPC’de yer alan spor branşlarında ki lisanslama işlemlerini yapmaktadır.Ayrıca IPC tarafından organize edilen Avrupa ve Dünya Şampiyonlarının akreditasyon işlemlerini yürütmektedir.TMPK,IPC ve üye olduğu diğer kuruluşların (EPC, IWAS) genel kurul, seminer vb. toplantılarına katılır.

Türkiye Milli Paralimpik Komitesi’nin tüzüğüne göre amacı;Her türlü politik, ekonomik ve dinsel etkinliğin dışında kalarak, paralimpik hareketinin amacına ulaşmasına katkıda bulunmak, paralimpik oyunlarının ülkemizde düzenlenmesini sağlamak, düzenlenecek paralimpik oyunlarında ülkemizin temsilini sağlamak ve engelliler sporuna Uluslararası Paralimpik Komitesi’nin (IPC) tüzüğüne uygun

olarak katkıda bulunmaktadır.

TMPK Genel Kurul,Yönetim Kurulu,Denetleme Kurulu,Sicil ve Disiplin Kurulları tarafından yönetilmektedir.Genel kurul asil üyelerin tamamını kapsamaktadır. Yönetim Kurulu TMPK'nin tüzüğündeki amaç ve çalışma konularının çeşitliliği ve özelliklerini göz önünde bulundurarak,Yönetim Kurulu'nu destekleyecek şekilde çalışan alt kurullar oluşturulmasının önemli olacağını değerlendirmiş; bu amaçla, alanlarında uzman kişilerin bir araya getirildiği, hukuk, eğitim, sağlık, spor ve iletişim alt kurulları oluşturmuştur.TMPK'nin yönetim organlarının görev ve yetkileri,TMPK Tüzüğünden alınıp araştırmacı tarafından tablolaştırılmıştır.TMPK'nin tüm Kurulların görev ve yetkileri tablo 13,14,15,16 ve 17'de ayrıntılı olarak verilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı, Türkiye Milli Paralimpik Komitesi'nin Onursal Başkanıdır.T.C. Gençlik ve Spor Bakanı,T.C.Gençlik ve Spor Bakanlığı Spor Genel Müdürü,Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Başkanı,Paralimpik Oyunları ile ilgili Engelli Spor Federasyon Başkanları TMPK'nin doğal üyeleridirler.

Engellilik kavramının bilinmesi amacıyla TMPK eğitim komisyonu tarafından geliştirilen “Paralimpik Okul Günleri” Milli Eğitim Bakanlığınca onaylanmış, yapılan protokoller çerçevesinde şu ana kadar İstanbul da yaklaşık 600 okulda uygulanmış ve 620.000 öğrenciye ulaşılmıştır.

2008 Pekin Paralimpik Oyunlarının sloganı olan “one World one dream” sözlerinden esinlenilerek TMPK Başkanı Yavuz Kocaömer tarafından “ bizim dünyamız bazılarının rüyasıdır” sloganı ile “uluslararası gençlik kampları” projesi hazırlanmış ve bu proje bir çok Ulusal Paralimpik Komite başkanlarına verdiği yemekli davette anlatılmıştır.

Katılımcı ülkelerden USA, Almanya, Güney Kore, Hollanda ve Yunanistan projeye katılıma anında karar vermişler ve bu ülkelerle 2008 Kasım ayında İstanbul'da Spor Bakanının katılımlarıyla bir protokol imzalanmıştır. Projenin özü, her ülkeden 15-20 engelli gencin katılımıyla bir yaz kampı düzenlemek ve bu kamp esnasında Paralimpik sporlarının tanıtımının yanı sıra ülke kültürlerini tanıtop, bu gençlerin ileride dostluklar kurmasını sağlamaktır.

Her yıl farklı ülkelerde yapılması planlanan yazlık kampları projesine IPC 'de ismini vererek dahil olmuştur. Böylece birinci uluslararası IPC Gençlik Kampları ülkemizde Marmaris'te gerçekleşmiştir.

5.2.TMPK ‘NIN ENGELLİ SPORLARINA YAKLAŞIMI İLE İLGİLİ SONUÇLAR

Araştırmanın bu bölümünde katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin sonuçlar ve görüşme yönteminden elde edilen bulgulardan çıkan sonuçlar yer almaktadır.

5.2.1.Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Sonuçlar

Bu çalışma Türkiye Milli Paralimpik Komitesi’nde ve Türkiye Engelli Spor Federasyonlarında çeşitli kademelerde görev yapan yönetici, antrenörler ve IPC üyesi katılımcıların yaş,cinsiyet,mesleki deneyim,ünvanları tespit edilmiştir.Buna göre Araştırmada yer alan katılımcılar 30-71 yaş aralığındadır.Katılımcıların mesleki deneyimleri 5 yıl ile 20 yılın üzerinde olarak tespit edilmiştir.Katılımcıların %28’i Komite ve çeşitli Engelli Spor Federasyonların da Başkan,% 27’si Başkan Vekili,%18’i Birim Başkanı,%18’Antrenör,%9’u IPC üyesidir.Katılımcıların cinsiyetlerinin %91’i erkek %9’u kadın’dır.

Karakılıç,Alay ve Koçak(2008)’ın Kadın Yöneticiler ile ilgili yaptıkları çalışmada ‘’ Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü (GSGM)’ndeki çalışan kadın sayısı ve kadın yönetici sayıları incelendiğinde sonuç ürkütücüdür. GSGM Merkez ve taşra teşkilatında çalışan erkek sayısı 4700 iken, çalışan kadın sayısı 622’dir (GSGM, kişisel iletişim, 29.09.2009) Kadınların üst düzey ve orta düzey yönetim mevkilerindeki temsili yukarıdaki rakamlar kıyasında büyük düşüş göstermektedir. 2009 yılında, GSGM Merkez ve Taşra teşkilatında ve Federasyon Başkanlıklarında sadece 27 kadın üst düzey yönetici var iken, aynı kademelerde erkek üst düzey yönetici sayısı 322’dir (GSGM, kişisel iletişim, 29.09.2009). Bu rakamlar açıkça göstermektedir ki, sporda kadınlar hem çalışan olarak hem de yönetici olarak erkeklere kıyasla daha az temsil edilmektedir’’ demiştir.Araştırmada ki katılımcıların cinsiyetleri incelendiğinde ve Alanyazındaki araştırma bulguların da göstermektedir ki spor da kadın yöneticiler az sayıda temsil edilmektedir.Bu da araştırma bulgusunu destekler niteliktedir.

5.2.2. Katılımcı Görüşlerine Göre Türkiye Milli Paralimpik Komitesi'nin Engelli Sporlarına Katkılarına İlişkin Sonuçlar

Bu çalışma Türkiye Milli Paralimpik Komitesi'nde ve Türkiye Engelli Spor Federasyonlarında çeşitli kademelerde görev yapan yönetici, antrenörler ve IPC üyesi katılımcıların görüşlerinin sonuçlarını kapsamış ve tartışılmıştır.Yapılan araştırma sonucunda Türkiye Milli Paralimpik Komitesi'nin ülkemizde ‘‘Engelli Spor Federasyonlarına,Engelli Sporlarına,Engelli Sporculara,Spor Genel Müdürlüğüne ‘‘önemli katkıları olduğuna yönelik sonuçlar elde edilmiştir.

Engelli Spor Federasyonları

TMPK'nın Engelli Spor Federasyonlarına maddi destek sağladığı,Engelli Spor Federasyonlarının ulusal ve uluslararası düzeyde şampiyonalara katılması için gerekli işlemleri yaptığı, Uluslararası Faaliyetleri organize edip federasyonlar arasındaki koordineyi sağladığı ve Engelli Spor Federasyonlarının paydaşlarından biri olarak bilgilendirme sorumluluğunu yerine getirdiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Görüşme sonuçlarına göre Türkiye Milli Paralimpik Komitesi sağladığı katkının %30'unu Engelli Spor Federasyonlarına yapmaktadır.

Türkiye Milli Paralimpik Komitesi'nin tüzüğünün çalışma konuları bölümünde,Engelli Sporlarına yapmış olduğu katkılarla ilgili yer alan maddelere göre;’’Uluslararası Paralimpik Komitesi’ nin etkinliklerinin ülkemizde uygulanması için gerekli çalışmaları yaptı,Türkiye Milli Olimpiyat Komitesiyle işbirliği yaparak, ülkemizde Paralimpik Oyunlarının düzenlenmesini sağlamakta,düzenlenecek Paralimpik Oyunlarına ülkemizin katılımını sağlamak için gereken iş ve işlemleri yapmaktadır’’(TMPK,2019).Bu maddeler ile katılımcılardan elde edilen veriler tüzüğe paralellik göstermektedir.

Engelli Sporları

Türkiye Milli Paralimpik Komitesi'nin kurulmasından itibaren engelli sporlarının değeri,önemi ve toplumumuzda ki yerinin arttığı, Paralimpik komitenin engelli sporları için göz ardı edilemeyecek kadar önemli olduğu,Özel Sporcuların paralimpik branşları olan masa tenisi,yüzme ve atletizm branşlarına çok ciddi katkılar yaptığı,Kuruluşun son derece profesyonel olarak görevini yapmakta olduğu,engelli sporlarının gelişmesi için uluslararası verileri,uluslararası deneyimleri

ülkemize aktaran son derece yararlı bir kuruluş olduğunu,bir çok branşın uluslararası müsabakalarda var olmasını,orada kendini ifade etmesini sağladığı,IPC nin 2005 yılındaki genel kurulunda onaylandığı yasa ya göre ülkelerde engelli sporlarında son karar merciinin ulusal Paralimpik komite olduğu, Bu açıklamalar doğrultusunda TMPK ülkemiz engelli sporlarını uluslararası platform olan IPC de temsil ederek en önemli katkıyı sağladığı,Engelli sporuna başka başlıklar altında (hazırlık kamplarına engelli spor federasyonlarına maddi destek sağladığı,bunun için seminerler düzenleyip engellilik kavramını kamuoyunun dikkatine çekmek üzere kampanyalar ve faaliyetler düzenleyerek katkı sağladığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Görüşme sonuçlarına göre Türkiye Milli Paralimpik Komitesi sağladığı katkının %35'ini Engelli Sporlarına yapmaktadır.

Türkiye Milli Paralimpik Komitesi'nin tüzüğünün çalışma konuları bölümünde,Engelli Sporlarına yapmış olduğu katkılarla ilgili yer alan maddelere göre;'' TMPK,Ulusal Spor Teşkilatı ile Uluslararası Paralimpik Komitesi arasında iletişim ve işbirliğini sağlamakta, Ülkemizin , Uluslararası Paralimpik Komitesinde temsilini sağlamaktadır.Toplumda ve engelli bireylerde spor bilincini geliştirmek, toplumun ilgisini paralimpik oyunlarına çekmek, bu amaçla, her türlü iletişim araçlarını kullanmak; radyo-televizyon programları, basın toplantısı film gösterisi VB. etkinliklerde bulunmaktadır'' (TMPK,2019).TMPK tüzüğün Yönetim Kurulu Organlarının Görev ve Yetkileri bölümünde Engelli Sporlarına yapmış olduğu katkılarla ilgili yer alan maddelere göre ;Oyuncular Başkan Yardımcısı''Paralimpik takımların kurulmasını, gelişmesini sağlar, Spor dallarının belirlenmesini yapar, Oyunlarda görev alacakların organizasyonunu ve eğitimlerini sağlar''(TMPK,2019).Bu maddeler ile katılımcılardan elde edilen veriler tüzüğe paralellik göstermektedir.

Engelli Sporcular

''Engelli sporculara yapılan yardımlar ve sağlanan imkanların artırılması başarıyı beraberinde getirmektedir''(Mumcu,2017).Katılımcılara göre Türkiye Milli Paralimpik Komitesi engelli sporculara farkındalık oluşturmuş,oluşturduğu farkındalık ile beraber bedensel,görme ve zihinsel engelli sporcuların sokağa çıkıp toplum içerisine karışmasıyla,sporla ilgilenip,kendi özel yeteneklerinin farkına varmasını sağlamıştır.Engelli sporculara fırsat eşitliği verip,gerekli koşul ve imkanlar yaratıldığında Engelli sporcuların neler başarabileceğini göstermesini sağlayarak

toplumsal farkındalığıda arttırmıştır.Katılımcıların verdikleri cevaplar Mumcu (2017)'nin çalışması ile benzerlik göstermektedir.

Katılımcılar,Komite sporcuların gelişimlerini performanslarını ve sosyal yaşamlarını sürekli takip eden bir kurum olduğunu,ciddi ekonomik ve sosyal yardımlar yapan,Bedensel Engelliler Spor Federasyonuna bağlı Spor Kulüplerine ve bireysel olarak sporcularına katkı verdiğini ve destek alan sporcunun motivasyonun arttıp,branşa devam edip daha fazla çalıştığını söylemişlerdir.Görüşme sonuçlarına göre Türkiye Milli Paralimpik Komitesi sağladığı katkının %29'unu Engelli Sporculara yapmaktadır.

Türkiye Milli Paralimpik Komitesi'nin tüzüğünün çalışma konuları bölümünde,Engelli Sporlarına yapmış olduğu katkılarla ilgili yer alan maddelere göre;'' Spor ve engellilerle ilgili konularda panel, konferans, sempozyum VB. toplantılar düzenlemek, düzenlenen toplantılara katılmak, konuyla ilgili her türlü araştırmaları yapmak ya da yaptırmak, kitap, gazete, dergi, broşür VB. her türlü süreli veya süresiz yayınları çıkarmak ve dağıtmak görevleri arasında yer almaktadır''(TMPK,2019).TMPK tüzüğünün giderler bölümünde Engelli Sporculara yapmış olduğu katkılarla ilgili yer alan maddelere göre ;Engelli Sporlarına yapmış olduğu yapılan katkılarla ilgili ayrıca yer alan maddeye göre ; ''Paralimpik ve benzeri oyunları gibi faaliyetlere katılacak sporcu, antrenör ve diğer görevlilere yapılacak ödemeler''maddesi mevcuttur(TMPK,2019). Bu maddeler ile katılımcılardan elde edilen veriler tüzüğe paralellik göstermektedir.

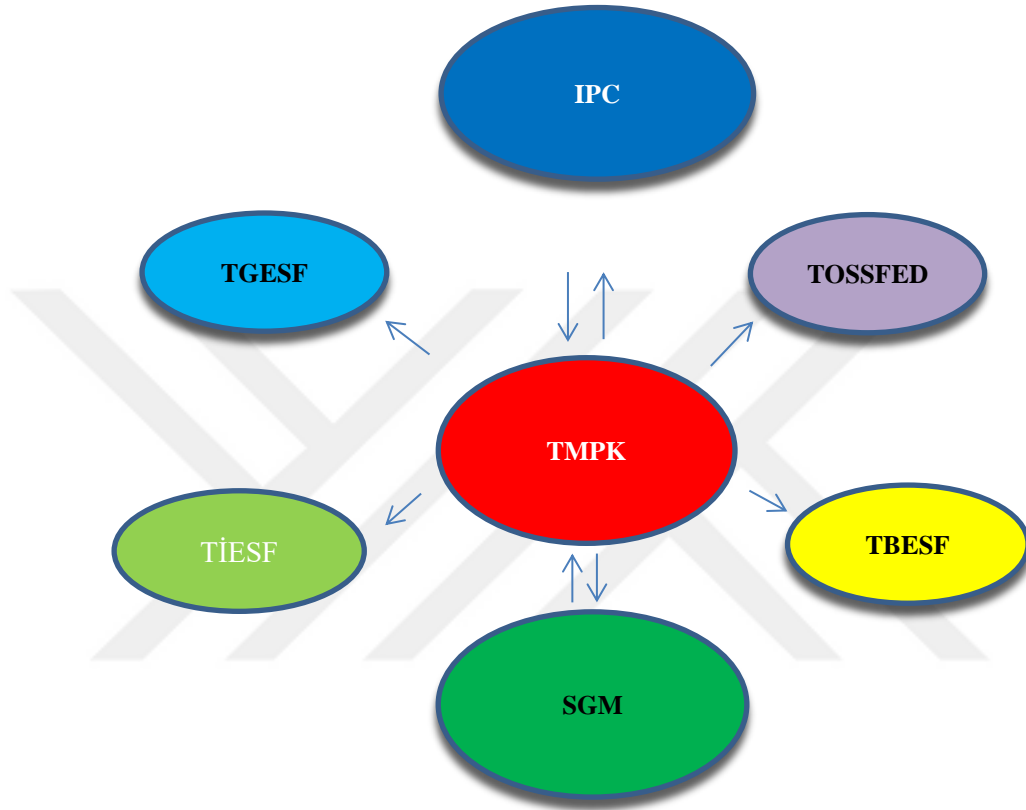
Spor Genel Müdürlüğü

Katılımcıların görüşlerine göre,Türkiye Milli Paralimpik Komitesi yapmış olduğu çalışmalar,çalıştaylar ve komitenin vizyonu ile Spor Genel Müdürlüğünün ufku açılmıştır. Görüşme sonuçlarına göre Türkiye Milli Paralimpik Komitesi sağladığı katkının %6'sını Spor Genel Müdürlüğüne yapmaktadır.TMPK tüzüğüne göre;'' T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı Spor Genel Müdürü Yönetim Kurulu'nun doğal üyesidir'' (TMPK,2019).

Ülkemizin,Paralimpik arenada ilk temsil edilişi 1992 yılında olmasına karşın Türkiye Milli Paralimpik Komitesi'nin 2002 yılında kurulmasıyla ülkemizde engelli sporu gelişim kaydetmiş,Spor Genel Müdürlüğü'nün desteğini almaya başlamıştır.T.C.Gençlik ve Spor Bakanlığı Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü web sayfasında yer alan bilgilere göre,1936-2012 yılları arasında paralimpik oyunlarda

madalya kazanan sporcuların tabloları incelendiğinde,Paralimpik oyunlarda ilk madalyayı 2004 yılında,TMPK'nin kurulmasından sonra kazandığımızı görüyoruz.Bu sürecin devamında TMPK'nin engelli sporuna katkılarıyla ard arda başarılar gelmiş,spora katılım sayısı artmıştır.Böylelikle Spor Genel Müdürlüğü'nde engelli sporlarına daha fazla destek ve katkı vermeye devam etmiştir.

TMPK 'nin Engelli Sporları ile ilişkileri Model'de sunulmuştur.

Model : TMPK 'nin Engelli Sporları ile ilişkileri

Türkiye Milli Paralimpik Komitesinin İşleyişi ve Engelli Sporları İle İlişkileri

Türkiye Milli Paralimpik Komitesi'nin ulusal ve uluslararası engelli spor kurumları ile ilişkileri yukarıda ki modelde verildiği gibidir.Uluslararası Paralimpik Komitesi'nin ulusal temsilcisi olan TMPK tüzüğü gereği IPC'nin verdiği yetkilere göre engelli sporlarına katkı sağlamaktadır.Ayrıca TMPK IPC ile Ulusal Spor Teşkilatı arasında iletişim ve iş birliğini sağlar. Yasa ve yapılanma gereği paralimpik branşların,ulusal yetkili kurumları olan Türkiye Zihinsel Engelliler Spor Federasyonu,Türkiye Görme Engelliler Spor Federasyonu ve Türkiye Bedensel Engelliler Spor Federasyonu ile ilişki içerisindedir.Ancak TBESF ve TGESF ile istenilen düzeyde ilişki kurulamadığı görülmüştür.Bunun yanı sıra işitme engelliler,

organizasyon yapısı olarak paralimpik sporlarda yer almamaktadır. Ancak TMPK İşitme Engelliler Spor Federasyonu çatısı altında yer alan sporcularında gündemdeki haberlerini sosyal medya da ve web sitesinde yayınlamakta ve yetkileri dahilinde ya da farklı kurumlar aracılığı ile destek vermektedir. Spor Genel Müdürlüğü, IPC ile paralimpik sporlar arasında koordinatör görevi gören ve işlem yapma yetkileri olan TMPK ile iş birliği içerisinde olduğundan karşılıklı ilişkiler içerisinde dir.

5.2.3. Katılımcı Görüşlerine Göre Bazı Paralimpik Spor Branşlarına Katılamayışımız İle İlgili Sonuçlar

Yapılan araştırmada bazı paralimpik spor branşlarına katılamamamızın dış sebepleri olarak “ yasa ve yapılanma, kotalar, engel durumu “ ve iç sebepleri olarak “ Engelli Spor Federasyonları, bütçe, alt yapı, sporcu yetiştirme, Spor Kültürü ve Spor Gelişimi” ile ilgili bulgular elde edilmiştir.

DIŞ SEBEPLER : Bazı Paralimpik branşlara katılamayışımızın %38’i dış sebeplerden kaynaklanmaktadır. Bunlar:

Yasa ve Yapılanma

Katılımcılar “Dünya da Engelli sporlarının birinci derece sorumlu kuruluşları IPC, IPC’nin paydaşları ve ülkelerin milli paralimpik komitelerdir. Ancak ülkemizde olduğ u gibi bazı başka ülkelerde de engelli sporlarını yürütme görevlerini engelli spor federasyonları sahiplenmiştir. Ülkemizde Engelli Sporlarının idari yapılanması engel temeline göre kurulmuştur. Ülkemizde engelli spor çalışmalar ı, engelli spor federasyonlarınca (Bedensel, Görme ve Zihinsel Engelliler Spor Federasyonları) yürütölmektedir. Engelli spor federasyonları bünyesinde yer alan bazı paralimpik sporlarda yaralanılabilecek pek çok alan varken, ayrıık yapılanma nedeni ile tesislerden yararlanmak oldukça zorlaşmaktadır. Mevcut yasa gereği Engelli Spor branşlarının Engelli Federasyonlarının himayesinde olması gerektiği vurgulanmaktadır. Örneğin; Para Taekwondo branşı yaklaşık 5 yıldır Türkiye Taekwondo federasyonunca yürütölmekte olup, önemli sayıda engelli sporcu yetiştirmiş ve 2020 Tokyo Paralimpik oyunlarında kürsüye çıkacak seviyeye gelmişlerdir. Ancak yasa gereği bu çalışmaların Türkiye Bedensel Engelliler Spor Federasyonu tarafından yürütölmesi gerekliliğine vurgu yapılmakta ve yeni bir

branşın açılması sadece engelli spor federasyonu inisiyatifine bırakılmaktadır” demiştir.

Katılımcılardan elde edilen bilgiye göre IPC spor branşlarının ilgili Federasyonu tarafından yönetilmesini böylece daha profesyonel bir yaklaşımın elde edilmiş olacağını düşünerek 2010 yılına kadar kendi bünyesinde bulunan branşları sırasıyla ilgili uluslararası federasyonlara devir etme kararı almıştır. Ülkemizde de aynı durumun yasalarda yapılacak küçük bir değişikle uygulanması engelli sporuna önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırmada ki katılımcıların görüşlerine göre engelli spor federasyonlarının paralimpik olan spor branşlarının yetkilerini, özerk spor yönetimi açısından, ilgili federasyonlara vermesi spor branşına profesyonel özerklik kazandıracaktır. Katılımcıların görüşleri, A. Faik İmamoğlu (2011)'nin Spor Federasyonları ile ilgili çalışması ile benzerlik göstermektedir.

Kotalar

Her spor dalının farklı beceriler gerektirmesi sebebi ile her engel gurubu her sporu yapamamaktadır. IPC, sınıflandırma sistemi ile sporcuların engel durumlarına göre hangi spor dalında yarışmaya uygun olduğunu belirler. Paralimpik sporlarda, sporcular engel durumlarına göre sınıflandırılırlar (IPC, 2019).

Paralimpik Oyunlar'da kullanılan sınıflandırma sisteminin temel amacı engelli sporcular için adil ve eşitlikçi bir yarışma sistemi oluşturmaktır. Sınıflandırma sisteminde zaman zaman yapılan uygulamaların tartışmaları da beraberinde getirdiği gözlenmiştir. Zihinsel engelli sporcular için güçlü bir sınıflandırma sisteminin eksikliği, Uluslararası Zihinsel Engelliler Spor Federasyonu (INAS) sporcularının oyun dışında kalmasına yol açmıştır (Bailey, 2008).

Katılımcılar bazı paralimpik spor branşlarına katılamayışımızın sebepleri olarak kotaları göstermişlerdir. Örneğin IPC 'de Zihinsel Engellilerin yaptığı sporlarla ilgili sadece üç spor branşına yer verildiği bedensel engellilerde çok daha fazla paralimpik branş olduğu ayrıca bir zihinsel engelli sporcunun paralimpik oyunlara katılabilmesi için dünya da ilk 8'e girmesi gerektiği diğer spor branşlarında ilk 50'yi aldıkları bilgisine katılımcılar ile görüşmenin sonucunda ulaşılmıştır. Zihinsel engelli sporcular diğer engel grubunda yer alan branşlar da profesyonel olarak yarışmalara katılıyorken, bu branşlar paralimpik branş olarak IPC'de yer almamaktadır. Katılımcı görüşleri Bailey (2008)'in çalışmasını desteklemektedir.

Engel Durumu

Her Paralimpik spor, sınıflandırma kurallarında hangi engel gruplarına spor yapabilme imkanı sağladığını tanımlar. Bazı sporlar tüm engel tiplerindeki sporcuları (örneğin atletizm , yüzme) içerirken , diğer sporlar bir engel tipine (örn. Hedef topu) veya çeşitli engel tiplerine (örneğin binicilik , bisiklete binme) özgüdür (IPC,2019).

Bazı katılımcılar engel durumunun bazı paralimpik branşlara katılamamamızın sebebi olarak göstermişlerdir.Engel durumunu belirleyen IPC uzmanlarının belirlediği ve belirlenen yüzdeliğe göre ülkelerin rapor verdiği zihinsel engellilerde bu raporların yurt dışında engel kriterlerinin farklı olabildiği,uyum sorunu yaşayan,okuma yazma da problem yaşayan birine dahi rapor verildiğini bunun haksız rekabete sebep olduğu sonucuna katılımcıların görüşleri doğrultusunda ulaşılmıştır.

İÇ SEBEPLER :Bazı Paralimpik branşlara katılamayışımızın %62'si iç sebeplerden kaynaklanmaktadır.Bunlar:

Engelli Spor Federasyonları

“ Özerkleşme süreci ülkemizde çok hızlı gelişmiş ve denetimsiz şekilde uygulamaya konulmuştur. Ülkemiz şartları, spor kulüplerinin mevcut durumu, spor dallarının popülerliği, özerklik gerektiren kriterlere bakılmaksızın uygulamalar yapılmıştır. Bu duruma en iyi örnek engellilere ait federasyonlardır”(Mumcu,2017). Ülkemizde yasa ve yapılanmadan dolayı engelli sporlarını yürütme işi engelli spor federasyonlarındadır.Engelli spor federasyonlarının hem teknik, hem de finansal durumlarına bakıldığında tek bir kuruluş çatısı altında bu denli,çok sayıda spor dalının barındırılmasının ve bu spor dallarının başarı elde edilecek biçimde stratejik olarak yönetilebilmesinin çok da olanaklı olmadığı görülmektedir.Bunun sonucu olarak Engelli Spor Federasyonları işlevlerini tam olarak yerine getirmesi noktasında yetersiz kalmakta,Federasyonların adam kayırmacılık,sporculara gerekli önemin verilmemesi,onlara fırsatların tanınmaması gibi etik olmayan durumlar ortaya çıkmata ve çoğu spor dalı profesyonel olarak yönetilip gelişmemektedir. Katılımcıların verdiği cevaplar Mumcu (2017)'nun çalışmasını destekler niteliktedir.

Bütçe

Türkiye Bedensel Engelliler Spor Federasyonu ödenek ile ilgili yaşanan sıkıntıdan dolayı 2015 yılında Atıcılık branşı hariç tüm branşların faaliyetlerini durdurma kararı almış ve açıklama olarak;"Federasyonumuza ödenek aktarılmadığından dolayı Yönetim Kurulumuzun 25 Ocak 2015 tarihinde almış olduğu karar ile 05-08 Şubat 2015 tarihleri arasında Mersin'de yapılacak olan Atıcılık Türkiye Şampiyonası hariç diğer tüm branşların faaliyetleri ödenek bulunmaması nedeni ile ertelenmesi uygun görülmüştür"ifadelerini kullanmıştır (Hürriyet,2019). Federasyonlar kendilerine ayrılan bütçeyi iyi yönetilemediği durumlarda, mali sıkıntılara girerek faaliyetlerini kısıtlama yoluna gitmektedir. Bu durum. Engelli spor federasyonlarının yönetim ile ilgili problemlerinin olmasına ve görevlerini etkin ve eşit olarak yerine getirememesine sebep olmaktadır.

Branşların kendi federasyonu içinde bütçelenmesi yerine Engelli Spor Federasyonları altında bütçelenmesi yarışmaların yapılması için ekstra maliyet ve bilgi birikimi gerektirmektedir.Bu sebeple bazı branşlar bütçesel, zamansal ve bilgisel yetersizlikten dolayı çoğu paralimpik branşlara katılamamaktadır.Bütçe sorunları olan bu federasyonların bünyesinde bulunan branşlara ek olarak yeni branşlara da yatırım yapmadıkları ve gelişim göstermedikleri katılımcıların görüşleri sonucunda tespit edilmiştir. Katılımcılardan elde edilen cevaplar medyaya yansıyan sorunları desteklemektedir.

Alt Yapı

Engelli bireylerin fiziksel aktiviteye katılımlarının önündeki engellerden bir diğeri spor tesislerinin yapılması aşamasında engel grupları göz ardı edildiği ve var olan tesislerin engelli bireylere uygun hale getirilmemesidir(Esatbeyoğlu ve Karahan 2014).Katılımcılara göre yeterli alt yapının olmaması sebebiyle yeterli sporcu yetiştirilememektedir.Alt yapı talebinin olmaması yönetsel yetersizliklerden kaynaklanmaktadır.Maddi ve teknik yetersizlikler alt yapı oluşmasının önünde ki engeller olarak tespit edilmiştir.Katılımcıların verdiği cevaplar Esatbeyoğlu ve Karahan (2014)'ın çalışmaları ile benzerlik göstermektedir.

Sporcu Yetiştirme

Katılımcı görüşlerine göre bazı paralimpik branşlara katılmayışımızın iç sebeplerinde yer alan alt yapı, teknik ve yönetsel yetersizlikler ve branşlara gerekli yatırımların yapılmaması sonucunda profesyonel engelli sporcu yetiştirmekte zorlanıldığı tespit edilmiştir. Mumcu(2017)Engelli Spor Politikaları'nın incelendiği çalışmasında ülkemizde engelli spor politikasının sporcu yetiştirmek için çaba harcanmadığı hususuna değinmiş ve performans sporcusu yetiştirmek için var olan bir politikanın olmadığına dikkat çekmiştir. Katılımcıların verdiği cevaplar Mumcu (2017)'nin çalışmalarını desteklemektedir.

Spor Kültürü

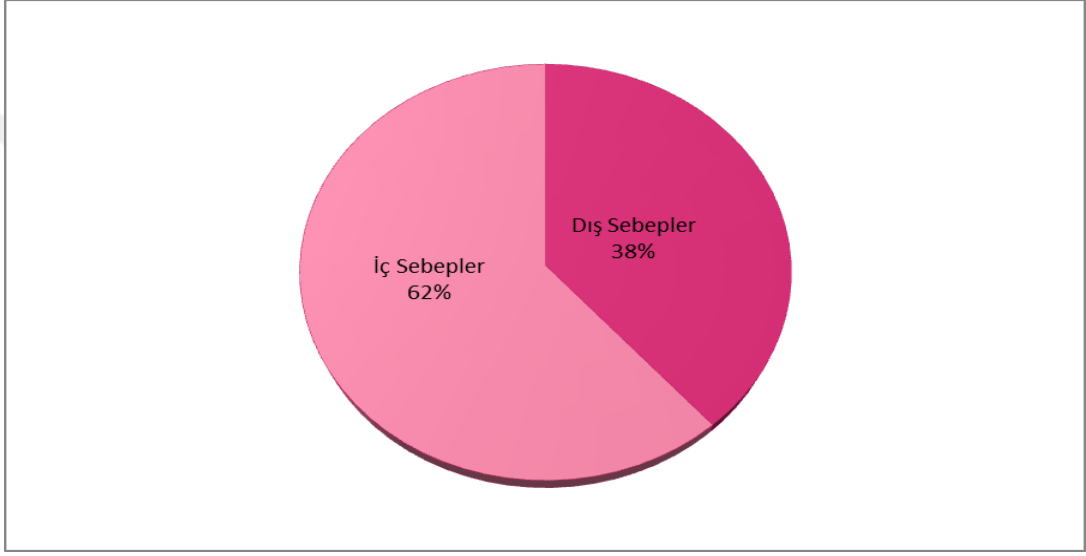
Katılımcı görüşlerine göre bazı paralimpik branşlara katılmayışımızın sebeplerinden bir diğeri Türkiye'de ki spor kültürü ile ilgilidir. Ülkemizde sadece bazı spor branşlarına değer verilmesi ve ön planda tutulması spor kültürünün gelişimin önünde yer alan en büyük engellerden biridir. Paralimpik Oyunlarda elde edilen derecelerin medyada yeteri kadar yer verilmemesi engelli spor kültürünün yeterince gelişmediğini ortaya koymaktadır. Araştırmada elde edilen verilere göre Ülkemiz Paralimpik Oyunlarda Olimpiyatlardan daha fazla temsil edilmekte ve ülkemize çok sayıda madalya gelmektedir. TMPK ve Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayip Erdoğan'ın engelli ve engelli sporculara sahip çıkmasının, ülkemizde engelli spor kültürünün üzerinde olumlu etkileri olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Kaplan ve Akkaya (2014) Spor Kültürü ile ilgili yaptıkları çalışmada, ülkemizdeki milyonlarca çocuk ve gençler için yeterli spor olanakları yaratılmadığını; spor, fırsat eşitliği önceliğiyle yaygınlaştırılmadığını söylemiş ve spor felsefemizi ve politikalarımızı, bilimsel ölçütlere göre oluşturmalı; spor eğitimimizi aynı anlayışla, yeniden yapılandırmalıyız demiştir. Kaplan ve Akkaya (2014)'nin çalışması katılımcıların verdiği cevapları desteklemektedir.

Spor Gelişimi

Katılımcı görüşlerine göre paralimpik branşların tümüne katılabilmek ve başarı yakalayabilmek için öncelikle Türkiye’de ki spor alanlarının uluslararası standartlara göre gelişmesi, uygun hale gelmesi gerekmektedir. Katılımcıların cevapları Sunay ve Saracoğlu (2003) ‘nun çalışmalarını desteklemektedir.

Bazı paralimpik spor branşlarına katılmayışımızın nedenlerinin katılımcı görüşlerine göre dağılımları Grafik 5’te sunulmuştur.

Grafik 5 : Bazı Paralimpik Spor Branşlarına Katılmayışımızın Sebebinin Katılımcı Görüşlerine Göre Dağılımları

5.2.4. Katılımcı Görüşlerine Göre Engelli Spor Federasyonlarıyla TMPK’nin ilişkileri İle İlgili Sonuçlar

Yapılan araştıma ile ilgili katılımcılardan elde edilen veriler sonucu mevcut ilişkiler ile ilgili olumlu, olumsuz görüşler ve beklenen katkılar tespit edilmiştir. Beklenen katkılar: ‘‘Entegre olunması, güven ortamının oluşturulması, kuvvetli bağların kurulması, bütçe tahsis edilmesi, kotaların arttırılmasıdır.’’

Olumlu Görüşler

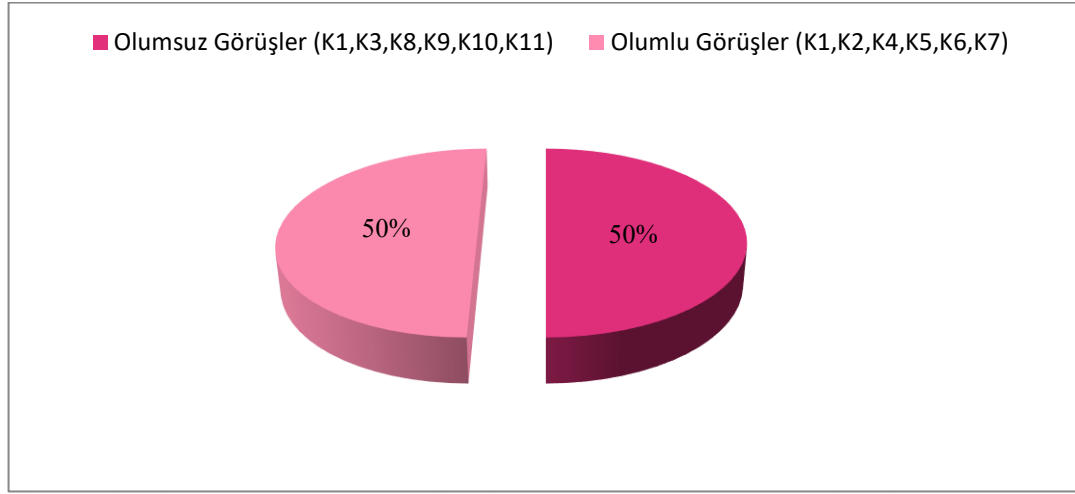
Türkiye Milli Paralimpik Komitesi federasyonların faaliyetlerini ve sporcuları takip ettiği,sosyal medya da paylaşımda bulunduğu,sporcuların başarılarını ödüllendirdiği,ilişkilerin belirli bir resmiyette,kurallar çerçevesinde ilerlediği, engelli spor federasyonları başkanlarından bir veya ikisi TMPK'nin yönetim kurulunda yer aldığı ve iletişimin düzenli olarak devam ettiği sonuçlarına ulaşılmıştır.Katılımcıların % 38'i TMPK ve engelli spor federasyonları arasında olumlu yönde ilişkileri olduğuna dair görüş bildirmiştir.

TMPK Başkanı Sayın Yavuz Kocaömer ülkemizde engelliye ve engelli sporlarına yaptığı katkılardan dolayı 2011 yılında Almanya Cumhurbaşkanı tarafından Almanya Devlet Liyakat Nişanı ile ödüllendirilmiştir (Fanatik,2011).Ayrıca yapmış olduğu hizmetler neticesinde 2002 yılında Yılın Spor Adamı ödülüne layık görülmüştür.2016 Namık Sevik ödülü Sayın Yavuz Kocaömer'in aldığı ödüllerden bazılarıdır.TMPK'nin resmi sitesinde ve basında yer alan haberler katılımcıların görüşlerini desteklemektedir.

Olumsuz Görüşler

Daha önceki dönemlerde Paralimpik komitenin bünyesinde bulunan kişilerin federasyonlardaki branşların şubelerine ve federasyonun iç işlerine karışmış olması sebebiyle çatışma durumu yaşanmıştır.Federasyonların iç dinamiklerinde ki sıkıntıların TMPK ile olan ilişkilerine yansıdığı düşünülmektedir.Bazı katılımcılara göre ise bu ilişki zorunlu bir birlikteliktir ve olması gereken düzeyde bir ilişki hala sağlanamamıştır. Katılımcıların %37'si TMPK ve engelli spor federasyonları arasında olumsuz yönde ilişkiler olduğuna dair görüş bildirmiştir.Araştırma sonucuna göre bu durumun, engelli sporlarında yaşanan yetki karmaşası ile ilgili olarak,yasa ve yapılanmadan kaynaklandığı düşünülmektedir.

Engelli spor Federasyonları ile TMPK'nin mevcut ilişkilerinin katılımcı görüşlerine göre dağılımları Grafik 6'de sunulmuştur.

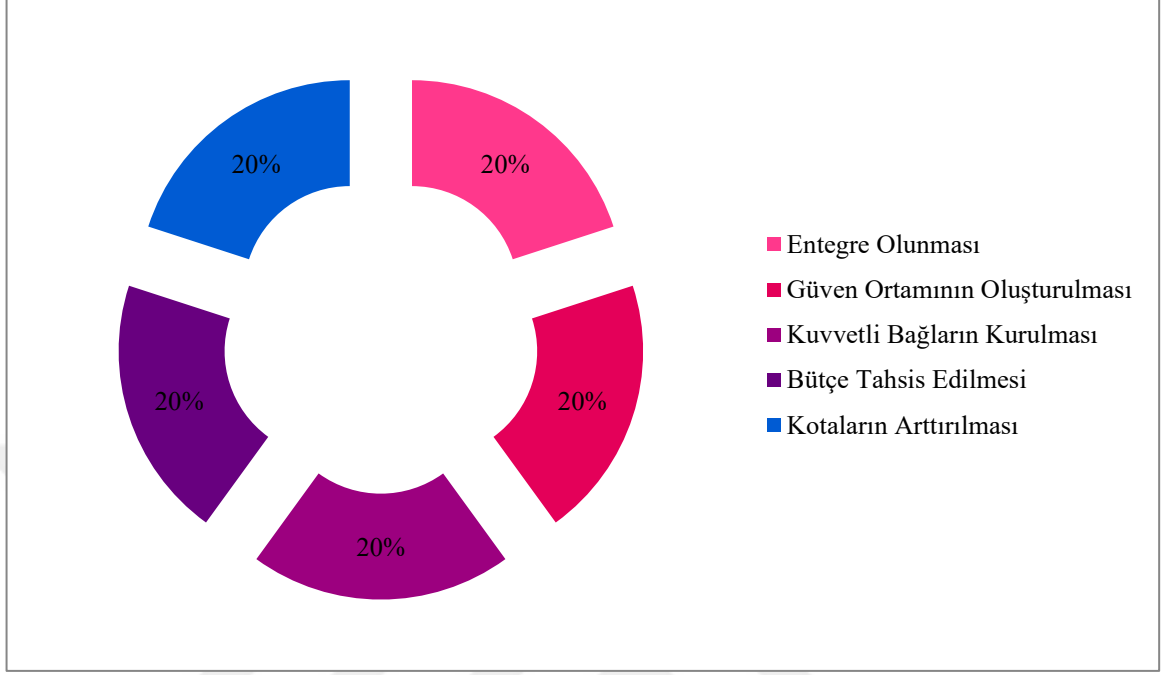

Grafik 6 : Engelli Spor Federasyonları İle TMPK'nin Mevcut İlişkilerinin Katılımcı Görüşlerine Göre Dağılımları

Beklenen Katkılar

Katılımcılar,Paralimpik Komite'nin paralimpik spor branşlarının ilgili federasyon ile entegre olmasını ve Engelli spor federasyonlarının rehabilitasyon amaçlı spor yaptırılmalarını istemektedir. Federasyonlar ise "bunu yapabiliriz ama en az bizden 3,4 tane yöneticisinde o federasyonun bünyesinde olması gerekiyorki bizde iş ve işlemlerimizi ona göre sürdürebilelim" dediğini,engelli spor federasyonları,komiteye yaptıkları çalışmaları gösterip samimi olarak ikili ilişkilerle,kuvvetli bağlar kurdukları zaman güven ortamının oluşacağını ve bunun sonucunda komitenin daha fazla desteğini alabileceği,Spor Bakanlığı'nın Türkiye Milli Paralimpik Komitesi'ne ayrı bir bütçe ayırması gerektiği böylelikle federasyonlar ile ilgili ilişkilerini geliştirebileceği,TMPK,Engel guruplarında yer alan branşlar ile ilgili kotaların arttırılmasına yönelik girişimler yaparsa federasyonlar ile olan ilişkilerine olumlu yönde katkı sağlayabileceğini söylemişlerdir. Katılımcıların % 25'i TMPK ve engelli spor federasyonları arasında ki ilişkiler için çeşitli önerilerde bulunmuştur.

Engelli spor Federasyonları ile TMPK ilişkileri için katılımcıların beklenen katkı ile ilgili görüşlerine göre dağılımları Grafik 7’de sunulmuştur.

Grafik 7 : Engelli Spor Federasyonları İle TMPK İlişkileri İçin Katılımcıların Beklenen Katkı İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımları

5.3.ÖNERİLER

1.Engelli sporları daha profesyonel yönetilebilmesi için diğer ülkelerde çoğunlukla ilgili federasyonun çatısı altındayken ülkemizde yasa ve yapılanmadan dolayı engelli sporlarını yürütme işi engelli spor federasyonlarındadır. IPC kendi bünyesinde bulunan branşları sırasıyla ilgili uluslararası federasyonlara devir etme kararı almıştır.Araştırmanın sonuçlarına göre ülkemizde de aynı durumun yasalarda yapılacak değişikle uygulanması,engelli spor federasyonlarındaki yöneticilerden bir kaçının ulusal spor federasyonunun engelli biriminde yer alması engelli sporuna önemli katkılar sağlayacak ve yaşanan sorunları ortadan kaldıracaktır.

2.Engelli sporcular paralimpik oyunlarda yarışabilmek için ülkelerinden aldıkları engel raporu,bazı engel durumlarında ülkeye göre farklılık göstermekte,bu da yarışmalarda haksız rekabete sebep olmaktadır.Örneğin ülkemizde ki ağır zihinsel engelli bir sporcumuz yarışmalarda,başka bir ülkenin uyum sorunu yaşıyan bir sporcusuyla yarışabilmektedir.IPC tarafından engel durumlarını belirlemek adına uluslararası standart belirlenmesi ve ülkelerin bu standarda göre engel raporunu değerlendirmesinin bu sorunu ortadan kaldıracağı düşünülmektedir.

3.Uluslararası sınıflandırma engel durumuna göre yapılmıştır.Buna göre;

Sadece Bedensel Engellilere Açık Olan Branşlar

IPC’de yer alan 22 Paralimpik Yaz Spor Branşından sadece bedensel engelli sporculara açık olan 12 branş(Okçuluk,Badminton,Boccia,Kano,Bisiklet,Halter,Oturarak Voleybol,Taekwando,Tekerlekli Sandalye Basketbolu,Tekerlekli Sandalye Eskrim,Tekerlekli Sandalye Rugby,Tekerlekli Sandalye Tenis), 6 Paralimpik Kış Spor Branşlarından sadece bedensel engelli sporculara açık olan 4 branş(Kır Kayağı,Buz Hokeyi,Snowboard,Tenis) olmak üzere toplam 16 Paralimpik branşta sadece bedensel engelli sporcular yarışmaktadır.

Sadece Bedensel Engelli ve Görme Engellilere Açık Olan Branşlar

IPC’de yer alan 22 Paralimpik Yaz Spor Branşından sadece bedensel engelli ve görme engelli bireylere açık olan 4 Paralimpik Yaz Spor branşı(Binicilik,Kürek ,Atıcılık,Triatlon,) ve 2 Paralimpik Kış Spor branşı (Alpin Kayak,Biatlon) olmak üzere toplamda 6 Paralimpik branş bulunmaktadır.

Sadece Bedensel Engelli ve Zihinsel Engellilere Açık Olan Branşlar

IPC’de yer alan 22 Paralimpik Yaz Spor Branşından sadece bedensel engelli ve zihinsel engelli bireylere açık olan 1 Paralimpik Yaz Spor branşı(Masa Tenisi) bulunmaktadır.IPC’de zihinsel engelli bireyler için Paralimpik Kış Spor branşı bulunmamaktadır.

Bedensel Engelli, Görme Engelli ve Zihinsel Engellilere Açık Olan Branşlar

IPC’de yer alan 22 Paralimpik Yaz Spor Branşından bedensel engelli, görme engelli ve zihinsel engellilere açık olan 2 branşı (Atletizm ve Yüzme)bulunmaktadır.

Sadece Görme Engellilere Açık Olan Branşlar

IPC ‘de yer alan 22 Paralimpik Yaz Spor Branşından sadece görme engelli sporculara açık olan 3 branş (5’li Futbol,Goalball,Judo) bulunmaktadır.

Sadece Zihinsel Engellilere Açık Olan Branşlar

IPC ‘de yer alan 22 Paralimpik Yaz Spor Branşı ve 6 Paralimpik Kış Spor Branşından sadece zihinsel engelli bireylerin yaptığı ya da uyarlanmış spor branşı bulunmamaktadır.

IPC’nin Paralimpik branşları incelediğimizde;bedensel engelli sporcular yaz ve kış toplam 28 paralimpik branşın 25’inde yarışabilirken,görme engelliler toplam 11 paralimpik branşta yarışmaktadır.IPC zihinsel engelli sporcuları sadece 3 paralimpik branşta kabul etmiştir. Zihinsel engelli sporcular diğer engel grubunda yer alan branşlar da profesyonel olarak yarışmalara katılıyorken,bu branşlar paralimpik branş olarak IPC’de yer almamaktadır. Engel gruplarının, paralimpik branşlarda ki engel sınıflandırmasının tekrar değerlendirilip branş sayısının yükseltilmesi ve bununla ilgili girişimlerin yapılması önerilmektedir.IPC Paralimpik yaz,kış spor branşları ve engel grupları ayrıltılı olarak ekler bölümünde EK 2 ve EK 3 ‘te verilmiştir.

5.3.1.Araştırmacılara Öneriler

- 1.TMPK'da yer alan paralimpik branşlar,ulusal spor federasyon yönetimleri ile görüşölüp engelli sporlarına yaklaşımları değerlendirilebilir.
- 2.Türkiye'de engelli sporlarına ve ölkemizi uluslararası arenada temsil eden engelli sporculara verilen önem araştırılması gereken konulardan biridir.
- 3.Ölkemizde Engelli sporlarının kurumlar arası ilişkilere yönelik araştırma yapılması önerilir.
- 4.Engelli bireylerin toplumsal dışlanmışlık üzerinde sporun etkileri araştırılabilir.
- 5.Başka ölkelerin Milli Paralimpik Komiteleri araştırılıp TMPK ile karşılaştırılabilir.
- 6.TMPK 'nin işleyişi ile ilgili veri tabanı oluşturulabilir.
- 7.Engelli Spor Federasyonları ile engelli sporcuların ilişkileri incelenebilir.

5.3.2.Kurumlara Öneriler

- 1.Spor Eğitimi veren Üniversitelerde engel gruplarının çeşitlerini,özelliklerini,farklılıklarını tanıyan ve bu farklılıklara özel spor bilgisine sahip uzman spor eğitimcileri ve antrenörler yetiştirilmesi önerilir.
- 2.T.C.Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı olan tüm spor birimlerinde engelli sporcular için engellilerde uzman yöneticiler ve spor eğitmenleri görevlendirilmesi önerilir.
- 3.Türkiye'deki tüm spor alanları ve spor tesisleri'nin engelli sporculara uygun hale getirilmesi önerilir.
- 4.T.C.Gençlik ve Spor Bakanlığı IPC'nin ulusal temsilcisi olan Türkiye Milli Paralimpik Komitesi ile daha fazla iş birliği içerisinde olması, engelli sporlarına katkısını arttırması ve gereken önemin verilmesi önerilir.
- 5.Engelli sporu sponsorlarının sayısının arttırılmasına yönelik teşvik edici çalışmalar yapılmalı ve Engelli Sivil Toplum Kuruluşlarına destek verilmesi önerilir.
- 6.Medyada engelli sporcularına daha fazla yer verilmesi ile ilgili çalışmalar yapılması önerilir.
7. Engelli sporları ile ilgili kurumların sorunlarını ortaya koyup gelişimine katkıda bulunacak çalışmalar yapılması önerilir.

KAYNAKÇA

1. Altunışık, R., Coşkun, R., Bayraktaroğlu, S., ve Yıldırım, E. (2006). Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri. Sakarya: Sakarya Kitabevi.
2. Bailey, S. (2008). Athlete-First: A History of the Paralympic Movement. Chichester: John Wiley & Sons.
3. Brouwer, J. ve Ludeke, W. Felsefî Açından Engellilerde Spor. Antalya Uluslararası Engellilerde Spor Sempozyumu Bildiri Kitabı. T.C. Başbakanlık GSGM Spor Eğitim Dairesi Başkanlığı. Yayın No: 1997;1. 11-17. Ankara.
4. Çınar, N. (2010). Üniversite Kampüslerindeki Peyzaj Erişilebilirliğinin Engelliler Açısından İrdelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
5. Deaflympics, Erişim tarihi: 20 Mayıs 2019
<https://www.deaflympics.com/games/1924-s>
6. Duman, S., Baştuğ, G., Taşgın, Ö. ve Akandere, M. (2011). Bedensel Engelli Sporcularda Kendine Güven Duygusu ile Yaşam Doyum Düzeyi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, 8(1), 1364-1373.
7. Engelliler Hakkında Kanun, 07 Temmuz 2005. Erişim Tarihi 17.05.2019.
Kanun Tertip: 5Resmî Gazete Tarihi: 07.07.2005 Sayısı: 25868
<https://www.mevzuat.gov.tr/Metin1.Asp?MevzuatKod=1.5.5378&MevzuatIiski=0&sourceXmlSearch=5378&Tur=1&Tertip=5&No=5378>
8. Ergun, N. (2011). Bedensel Engellilerde Sportif Aktiviteler ve Klasifikasyon. I. Uluslararası Katılımlı Engellilerde Beden Eğitim ve Spor Kongresi Kongre Kitabı, Konya.
9. ESATBEYOĞLU, F., & KARAHAN, B. G. (2014). ENGELLİ BİREYLERİN FİZİKSEL AKTİVİTEYE KATILIMLARININ ÖNÜNDEKİ ENGELLER. Spor Bilimleri Dergisi, 25(2), 43-55.
10. Fanatik. (2011). Kocaömer'e büyük onur. Erişim: 03.08.2019
<https://www.fanatik.com.tr/kocaomere-buyuk-onur-215070>
11. Günaydın, B. (2016). Zihinsel Engelliler Beden Eğitimi Öğretim Programlarının İçerik, Uygulama, Sorunlar Açısından Veli ve Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.

12. Hürriyet. (2017). Skandal karar! Binlerce kişiyi mağdur ettiler. Erişim: 03.08.2019
<http://www.hurriyet.com.tr/skandal-karar-binlerce-kisiyi-magdur-ettiler-28063104>
13. İMAMOĞLU, A. F. TÜRKİYE’DE SPORUN YÖNETSEL YAPISI İÇİNDE SPOR FEDERASYONLARI. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 16(2), 3-10.
14. Kalyon, A. T. (1997). Özürlülerde Spor, Ankara: Bağırhan Yayinevi.
15. Kaplan, Y. ve Akkaya, C. (2014). Spor kültürü ve türkiye’de. Uluslararası Spor Kültür ve Bilim Dergisi , 2 (Özel Sayı 2), 114-119.
16. Karagöz, M.M. (2002). Spor Yapan ve Yapmayan Bedensel Engellilerin Bazı Fizyolojik ve Antropometrik Ölçümlerinin Kıyaslanması. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
17. KARAKILIÇ, M., Sema, A. L. A. Y., & KOÇAK, S. KADIN VE YÖNETİCİ: ADAY YÖNETİCİLER, YÖNETİMSEL BECERİLERDE CİNSİYETE-ÖZGÜ KALIPLARA SAHİP MİDİRLER?. Spor Bilimleri Dergisi, 19(4), 220-237.
18. Kızar, O. (2012). Farklı Branşlardaki Görme Engelli Sporcuların Yalnızlık Düzeylerinin Karşılaştırılması. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elazığ
19. Koca, Canan; Engelsiz Şehir Planlaması Bilgilendirme Raporu, Rapor, Dünya Engelliler Vakfı, İstanbul, 2010
20. Konar, N. ve Pepe, K. (2003). “Rehabilitasyon-Engelliler Spor ve Paralimpikler”, İstanbul Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, 11(3), 162-166.
21. Milli Olimpiyat Komitesi,(t.y.),Erişim tarihi:17Mayıs2019
file:///C:/Users/ASUS/Desktop/disiliski_olimpik_komite.pdf
22. Mumcu, H. E. (2017). Bazı ab ülkelerinde uygulanan engelli spor politikalarının ekonomik, sosyal ve proje bazlı olarak türkiye ile karşılaştırması (Doctoral dissertation, Doktora Tezi. Dumlupınar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Kütahya).
23. Murat, S. (2009). “Genel Olarak Özürlülere Yönelik Çalışmalar ve İsmek Örneği”. Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi, 56, 21-89
24. Özdelikara, A. ve Arslan, B. (2017). “Engellilik Durumunun Belirlenmesi ve Engelli Hizmetlerine Yönelik Beklentiler”. Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi, (62), 98-110.

25. Özbey,S.(Ed.).(2017). Olimpizm ve Olimpik Hareket.Ankara:Nobel Yayıncılık
26. Özer, D. S. (2013). Engelliler İçin Beden Eğitimi ve Spor. 4.Basım, Ankara: Nobel Yayınları, s. 20,21.
27. Polat, G. (2015). Bedensel Engelli Sporcularda Oluşan Spor Sakatlıkları ve Rehabilitasyon Sürecinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
28. Rimmer, J. H. (2005). Exercise and physical activity in persons aging with a physical disability. Physical medicine and rehabilitation clinics of North America, 16(1), 41-56
29. Serebral Palsi Uluslararası Spor ve Rekreasyon Derneği (CPISRA),Erişim tarihi:30 Mayıs 2019 <http://cpisra.org>
30. Sosyal Bilimler Bağlamında Yürütülen Nitel Araştırma Yöntemlerinde Araştırmacı Rol ve Sorumlulukları", 2015 Prague International Academic Conference,EB AYDINALP
31. Sunay, H., & SARACALOĞLU, A. S. (2003). Türk sporcusunun spordan beklentileri ile spora yönelten unsurlar. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(1), 43-48.
32. Şirinkan, A., Şirinkan, S., & Çalışkan, E. (2010). Engellilerde Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Öğrenci Bakış Açısıyla Değerlendirilmesi/ Evaluation Of Physical Education And Sport Courses Of Disabled People From The Wievpoints Of Students.
33. T.C.Gençlik ve Spor Bakanlığı,Erişimtarihi:1 Ağustos 2019 <https://sgm.gsb.gov.tr/Sayfalar/2636/162/paralimpik-oyunlarda-altin-madalya-kazanan-sporcular.aspx>
34. T.C.Gençlik ve Spor Bakanlığı,Erişimtarihi:1 Ağustos 2019 <https://sgm.gsb.gov.tr/Sayfalar/2637/162/paralimpik-oyunlarda-gumus-madalya-kazanan-sporcular.aspx>
35. T.C.Gençlik ve Spor Bakanlığı,Erişimtarihi:1 Ağustos 2019 <https://sgm.gsb.gov.tr/Sayfalar/2638/162/paralimpik-oyunlarda-bronz-madalya-kazanan-sporcular.aspx>
36. TürkDilKurumu,(t.y.),Erişimtarihi:17Mayıs2019, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5cde7d0a2eab60.40913380

37. Türk Dil Kurumu,(t.y.),Erişim tarihi: 17 Mayıs 2019
http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5cde818a4b29c3.36038170
38. Türkiye Bedensel Engelliler Spor Federasyonu,(t.y.),Erişim tarihi: 19 Mayıs 2019
<http://www.tbesf.org.tr/kurumsal/tarihce/?id=20>
39. Türkiye Engelliler Spor Yardım ve Eğitim Vakfı,(t.y.),Erişim Tarihi: 17 Mayıs 2019
<http://tesyev.org/tr/almanya-engelliler-spor-tarihi>
40. Türkiye Görme Engelliler Spor Federasyonu(t.y.)Erişim Tarihi: 19 Mayıs 2019
<http://www.gesf.org.tr/kurulus>
41. Türkiye İstatistik Kurumu.(2010).Erişim Tarihi: 19.05.2019
<https://www.tuik.gov.tr/jsp/duyuru/upload/FR-2011.pdf>
42. Türkiye Milli Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 18 Mayıs 2019
<http://tmpk.org.tr/tr/tarihce>
43. Türkiye Milli Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 23 Mayıs 2019
<http://tmpk.org.tr/tr/tuzuk>
44. Türkiye Özel Sporcular Spor Federasyonu(t.y.)Erişim Tarihi: 19 Mayıs 2019
<http://www.tossfed.gov.tr/tarihce/>
45. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 27 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/sochi-2014>
46. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 27 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/tel-aviv-1968>
47. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 27 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/rio-2016>
48. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/the-ipc/councils>
49. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/judo>
50. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/ice-hockey/about>
51. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/the-ipc/operational-structure>

52. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/the-ipc/international-sport-federations>
53. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/the-ipc/national-paralympic-committees>
54. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/the-ipc/international-organisation-for-the-disabled>
55. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/the-ipc/regional-organisations>
56. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/the-ipc/governing-board>
57. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/the-ipc/management-team>
58. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/the-ipc/councils>
59. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/the-ipc/councils/iosd>
60. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/the-ipc/councils/regions>
61. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/the-ipc/councils/sports>
62. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/the-ipc/international-federation>
63. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/the-ipc/committees>
64. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/the-ipc/committees/audit-and-finance>
65. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/the-ipc/committees/classification>
66. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/the-ipc/committees/education>
67. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/the-ipc/committees/legal-and-ethics>

68. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/the-ipc/committees/medical>
69. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/the-ipc/committees/paralympic-games>
70. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/the-ipc/committees/women-in-sport>
71. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 31Mayıs2019
<https://www.paralympic.org/table-tennis>
72. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 31Mayıs2019
<https://www.paralympic.org/sports>
73. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 7 Mayıs2019
<https://www.paralympic.org/london-2012>
74. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi:27Mayıs2019
<https://www.paralympic.org/rome-1960>
75. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi:27Mayıs2019
<https://www.paralympic.org/tokyo-1964>
76. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi:27Mayıs2019
<https://www.paralympic.org/tignes-albertville-1992>
77. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi:31Mayıs2019
<https://www.paralympic.org/boccia>
78. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi:31Mayıs2019
<https://www.paralympic.org/rowing>
79. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi:31Mayıs2019
<https://www.paralympic.org/dance-sport/about>
80. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi:31Mayıs2019
<https://www.paralympic.org/cycling>
81. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi:31Mayıs2019
<https://www.paralympic.org/alpine-skiing/about>
82. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi:27Mayıs2019
<https://www.paralympic.org/beijing-2008>
83. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi:31Mayıs2019
<https://www.paralympic.org/sitting-volleyball>

84. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi:31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/nordic-skiing/about>
85. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi:31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/nordic-skiing/about>
86. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi:27 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/athens-2004>
87. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi:31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/archery>
88. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi:31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/goalball>
89. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi:31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/triathlon>
90. Uluslararası K3r Spor Federasyonu (IBSA),Erişim tarihi:30 Mayıs 2019
<http://www.ibsasport.org>
91. Uluslararası Paralimpik Komite,Erişim tarihi:18 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/paralympic-games>
92. Uluslararası Paralimpik Komite,Erişim tarihi:30 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/the-ipc/about-us>
93. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi:27 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/atlanta-1996>
94. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi:31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/football-5-side>
95. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi:31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/toronto-1976>
96. Uluslararası Tekerlekli Sandalye ve Amputee Spor Federasyonu (IWAS), Erişim tarihi:30 Mayıs 2019
<http://www.iwasf.com/iwasf/index.cfm/about-iwasf>
97. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 27 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/salt-lake-city-2002>
98. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 27 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/torino-2006>

99. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi:27 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/nagano-1998>
100. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 27 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/stoke-mandeville-new-york-1984>
101. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi: 27 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/seoul-1988>
102. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi:27 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/arnhem-1980>
103. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi:27 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/heidelberg-1972>
104. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi:27 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/barcelona-1992>
105. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi:27 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/sydney-2000>
106. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi:27 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/ornskoldsvik-1976>
107. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi:27 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/geilo-1980>
108. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi:27 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/innsbruck-1984>
109. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi:27 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/innsbruck-1988>
110. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi:27 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/lillehammer-1994>
111. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi:27 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/vancouver-2010>
100. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi:31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/equestrian>
101. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi:31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/swimming/about>
102. Uluslararası Paralimpik Komitesi,(t.y.),Erişim Tarihi:31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/wheelchair-rugby>

103. Uluslararası Paralimpik Komitesi, (t.y.), Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/athletics/about>
104. Uluslararası Paralimpik Komitesi, (t.y.), Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/athletics/about>
105. Uluslararası Paralimpik Komitesi, (t.y.), Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/shooting/about>
106. Uluslararası Paralimpik Komitesi, (t.y.), Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/wheelchair-basketball>
107. Uluslararası Paralimpik Komitesi, (t.y.), Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/wheelchair-tennis>
108. Uluslararası Paralimpik Komitesi, (t.y.), Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/badminton>
109. Uluslararası Paralimpik Komitesi, (t.y.), Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/powerlifting/about>
110. Uluslararası Paralimpik Komitesi, (t.y.), Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/taekwondo>
111. Uluslararası Paralimpik Komitesi, (t.y.), Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/wheelchair-fencing>
112. Uluslararası Paralimpik Komitesi, (t.y.), Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/snowboard/history>
113. Uluslararası Paralimpik Komitesi, (t.y.), Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/wheelchair-curling>
114. Uluslararası Paralimpik Komitesi, (t.y.), Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/classification>
115. Uluslararası Paralimpik Komitesi, (t.y.), Erişim Tarihi: 31 Mayıs 2019
<https://www.paralympic.org/sports/winter>
116. Weber R P (1989) Basic Content Analysis, Sage, London.
117. Wikipedia. Erişim Tarihi: 19.05.2019
https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:BWPp311yhJYJ:https://tr.wikipedia.org/wiki/Engelli_sporlar%25C4%25B1+%&cd=2&hl=tr&ct=clnk&gl=tr
118. Wikipedia. (2017). Erişim Tarihi : 20.05.2019
https://en.wikipedia.org/wiki/Deutscher_Gehörlosen-Sportverband

- 119.Wikipedia.ErişimTarihi:30.05.2019
https://en.wikipedia.org/wiki/International_Sports_Federation_for_Persons_with_Intellectual_Disability
- 120.Yetim, A. A. (2014, Mayıs). Engelliler Sporuna Sosyolojik Yaklaşım.
II.Uluslararası. Engellilerde Beden Eğitimi ve Spor Kongresi Bildiri Özetleri kitabı, Batman.
- 121.Yıldırım, A. ve şimsek, H. (1999). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri.Ankara: Seçkin Yayınevi.

EK 1 : TÜRKİYE MİLLİ PARALİMPİK KOMİTESİ ANA TÜZÜĞÜ

BÖLÜM I

DERNEĞİN ADI, AMACI VE ÇALIŞMA KONULARI DERNEĞİN ADI VE MERKEZİ

Madde 1- Derneğin adı, Türkiye Milli Paralimpik Komitesi Derneği'dir. Derneğin kısa adı TMPK'dır.

DERNEK MERKEZİ

Madde 2- Derneğin merkezi İstanbul ilidir, Şubesi yoktur. Yönetim kurulu, gerekli hallerde İstanbul dışındaki il ve ilçelerde dernek üyeleri arasından temsilciler görevlendirebilir.

AMAC

Madde 3- TMPK'nin amacı, her türlü politik, ekonomik ve dinsel etkinliğin dışında kalarak, paralimpik hareketinin amacına ulaşmasına katkıda bulunmak, paralimpik oyunlarının ülkemizde düzenlenmesini sağlamak, düzenlenecek paralimpik oyunlarında ülkemizin temsilini sağlamak ve engelliler sporuna Uluslararası Paralimpik Komitesi'nin (IPC) tüzüğüne uygun olarak katkıda bulunmak.

ÇALIŞMA KONULARI

Madde 4 - TMPK, yukarıdaki amacını gerçekleştirmek için aşağıdaki çalışmaları yapar :

a-Uluslararası Paralimpik Komitesi' nin etkinliklerinin ülkemizde uygulanması için gerekli çalışmaları yapmak

b-Ulusal Spor Teşkilatı ile Uluslararası Paralimpik Komitesi arasında iletişim ve işbirliğini sağlamak.

c-Türkiye Milli Olimpiyat Komitesiyle işbirliği yaparak, ülkemizde Paralimpik Oyunlarının düzenlenmesini sağlamak, ülkemizin herhangi bir kentinin Paralimpik Oyunlarını düzenleme başvurusu yapması halinde, bu başvuruyu inceleyip görüş bildirmek.

d-Düzenlenecek Paralimpik Oyunlarına ülkemizin katılımını sağlamak için gereken iş ve işlemleri yapmak.

e-Ülkemizin , Uluslararası Paralimpik Komitesinde temsilini sağlamak.

f-Toplumda ve engelli bireylerde spor bilincini geliştirmek, toplumun ilgisini paralimpik oyunlarına çekmek, bu amaçla, her türlü iletişim araçlarını kullanmak; radyo-televizyon programları, basın toplantısı film gösterisi VB. etkinliklerde bulunmak.

g-Spor ve engellilerle ilgili konularda panel, konferans, sempozyum VB. toplantılar düzenlemek, düzenlenen toplantılara katılmak, konuyla ilgili her türlü araştırmaları yapmak ya da yaptırmak, kitap, gazete, dergi, broşür VB. her türlü süreli veya süresiz

yayınları çıkarmak ve dağıtmak.

h-Derneğin ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla çay toplantısı, yemekli toplantı, piyango çekilişi, konser, balo, sergi, spor turnuvaları VB. etkinlikler düzenlemek.
i- Derneğe gelir sağlamak ve elde edeceği gelirleri dernek amacı doğrultusunda kullanmak üzere iktisadi işletme kurmak.

DOĞAL VE ONURSAL BAŞKAN

Madde 5- Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı, Türkiye Milli Paralimpik Komitesi'nin Onursal Başkanıdır.

BÖLÜM II

ÜYELİK, ÜYE OLMA KOŞULLARI

Madde 6- Sporun ilkelerine ve paralimpik amaçlarına uygun hareket eden, spor alanında çalışmaları bulunan ve Türk Medeni Kanunu ile Dernekler Kanunu hükümlerine göre derneklere üyeliğinde bir sakınca bulunmayan her gerçek ya da tüzel kişi, TMPK'ne üye olabilir. Aşağıdaki kişiler derneğin doğal üyesidir.

- 1- T.C. Gençlik ve Spor Bakanı
- 2- T.C.Gençlik ve Spor Bakanlığı Spor Genel Müdürü
- 3- Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Başkanı
- 4- Paralimpik Oyunları ile ilgili Engelli Spor Federasyon Başkanları

ÜYELİK TÜRLERİ

Madde 7- TMPK üyeliği iki çeşittir:

A- Asıl Üyelik: Derneğe üye olmak isteyen gerçek ya da tüzel kişi, yazılı olarak yönetim kuruluna başvurur. Yönetim Kurulu, Sicil ve Disiplin Kurulu'nun görüşünü alarak başvuruyu inceler ve sonucu 30 gün içinde başvuru sahibine yazılı olarak bildirir.

Federasyon Başkanları ile Federasyon temsilcisi olarak seçilenlerin üyelik işlemleri ilgili yasaların bu konuda öngördüğü esaslara uyularak tamamlanır.

B- Onursal Üyelik: Spor ve Paralimpik alanında başarılı çalışmaları olan ya da TMPK'ne maddi ya da manevi katkıda bulunanlar, Yönetim Kurulu kararıyla onursal üye olarak kabul edilirler. Onursal üyelerin Genel Kurula katılma, dernek organlarına seçilme ve oy kullanma hakları yoktur.

ÜYELİK TEN ÇIKMA VE ÇIKARILMA

ÜYELİK TEN ÇIKMA

Madde 8- Her üye , Yönetim Kurulu'na yazılı bildirimde bulunarak üyelikten çıkma hakkına sahiptir. Üyelikten çıkma , üye olunan dönemlere ait üye ödentisi borcunu ortadan kaldırmaz.

ÜYELİK TEN ÇIKARILMA

Madde 9- Türk Medeni Kanunu ve Dernekler Kanunu' na göre derneklere üye olma koşullarını kaybedenler ; TMPK amacına ve spor ahlakına aykırı hareket edenler; tutum ve davranışları TMPK üyeliğiyle bağdaşmayanlar; TMPK lehine çalışarak maddi veya manevi zarara yol açanlar; yazılı bildirime rağmen bir yıllık üyelik ödentisini ödemeyenler, Sicil ve Disiplin kurulunun görüşü alınarak Yönetim Kurulu kararıyla üyelikten çıkarılırlar.

ÜYELİK ÖDENTİSİ

Madde 10 - Üyelik ödentisi aşağıdaki şekildedir:

A- Üyelik ödentisi: Yıllık 20 TL (Yirmi Türk Lirası) dır. Üyelik ödentisinin ait olduğu yılın Mart ayı sonuna kadar ödenmesi zorunludur.

B- Giriş ödentisi: 50 TL (Elli Türk Lirası) olarak ve üyelik başvurusunun kabul edildiğinin bildirilmesinden itibaren 30 (otuz) gün içinde ödenir.

C- Engelli üyelerin giriş ödentisi: 10 TL (On Türk Lirası) dır.Üye ödentilerini arttırmaya ya da eksiltmeye Genel Kurul yetkilidir.

BÖLÜM III

TMPK ORGANLARI

Madde 11- TMPK Organları şunlardır.

- a- Genel Kurul
- b- Yönetim Kurulu
- c- Denetim Kurulu
- d- Sicil ve Disiplin Kurulu

GENEL KURUL

Madde 12- Genel Kurul, derneğin üye ödentisini ödemiş asıl üyelerinin tamamından oluşur ve derneğin en yetkili karar organıdır.

GENEL KURUL TOPLANTILARI

Madde 13 - Genel Kurul toplantıları, olağan ve olağanüstü olmak üzere iki şekilde yapılır.

a- Olağan Genel Kurul toplantıları, iki yılda bir Kasım ayında yapılır.

b- Olağanüstü Genel Kurul toplantıları, Yönetim Kurulu, Denetim Kurulu ya da en son yapılan Genel Kurul toplantısına katılma hakkına sahip üyelerin beşte birinin yazılı başvurusu üzerine Yönetim Kurulu'nun çağrısıyla yapılır.

TOPLANTIYA ÇAĞRI USULÜ

Madde 14 - Olağan ve Olağanüstü toplantı çağrıları Yönetim Kurulu tarafından yapılır. Yönetim Kurulu, toplantıya katılma hakkına sahip üyelerin bir listesini hazırlar. Genel Kurul Toplantısının tarihi, yeri, saati, gündemi, birinci toplantıda çoğunluk sağlanamaması durumunda ikinci toplantının tarihi, yeri ve saati, toplantı tarihinden en az 15 gün önce üyelere yazı ya da elektronik posta ile bildirilir. Birinci toplantı ile ikinci toplantı arasındaki süre yedi günden az, atmış günden fazla olamaz.Genel Kurul toplantısı, çoğunluk sağlanamaması dışında başka bir nedenle ertelenirse, ikinci toplantının tarihi, yeri, saati, erteleme nedenleri yine üyelere yazı ya da elektronik posta ile bildirilir. Ertelenen toplantının altı ay içinde yapılması zorunludur.

TOPLANTI YETER SAYISI

Madde 15 - Genel Kurul, Genel Kurul toplantısına katılma hakkına sahip üyelerin tam sayısının yarısından bir fazlasının katılımıyla toplanır. Birinci toplantıda çoğunluk sağlanamazsa, ikinci toplantıda çoğunluk aranmaz. Ancak, toplantıya katılan üyelerin sayısı, Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu üye tamsayısının iki katından az olamaz.

TOPLANTININ YAPILIŞ USULÜ

Madde 16 - Genel Kurul toplantısı, daha önce üyelere bildirilen yer, tarih ve saatte yapılır. Toplantıya katılma hakkına sahip üyeler, kimliklerini göstererek ve üye listesinde adlarının karşısını imzalayarak toplantı yerine girerler. Toplantı yeter sayısı varsa durum bir tutanakla saptanır. Toplantı, Yönetim Kurulu Başkanı ya da Başkan tarafından görevlendirilen bir Yönetim Kurulu Üyesi tarafından açılır. Açılıştan sonra, toplantıyı yönetmek üzere bir başkan, bir başkan yardımcısı ve iki yazmandan oluşan divan kurulu seçilir. Divan kurulu üyelerinin TMPK üyesi olmaları zorunlu değildir. Seçimden sonra toplantı divan kurulu tarafından yönetilir.Toplantı düzeninden ve toplantı yerinin güvenliğinden Divan Başkanı sorumludur. Divan Kurulu, gündeme göre toplantıyı yönetir ve toplantıda görüşülen konular ve alınan kararlar tutanak altına alınır. Düzenlenen tutanak, Divan Kurulu üyeleri tarafından imzalanır. Toplantı sonunda, tüm tutanak ve belgeler Yönetim Kurulu Başkanı'na teslim edilir. Belgelerin saklanmasından Yönetim Kurulu Başkanı sorumludur. Yönetim Kurulu Başkanı, toplantı tarihini izleyen yedi gün içinde dernekle ilgili tüm bilgi ve belgeleri yeni seçilen Yönetim Kurulu'na teslim eder.

TOPLANTIDA GÖRÜŞÜLECEK KONULAR

Madde 17 - Genel Kurul toplantısında daha önce üyelere bildirilen gündem konuları görüşülür. Ancak, toplantıya katılan üyelerin en az onda birinin yazılı olarak verecekleri önerge ile görüşülmesini istedikleri konuların gündeme alınması zorunludur.

GENEL KURUL KARARLARI

Madde 18 - Genel Kurul kararları, toplantıya katılan üyelerin oy çoğunluğu ve açık oyla alınır. Ancak, Genel Kurul' da aksine bir karar alınmamışsa dernek organlarının seçimi gizli oyla yapılır. Tüzük değişikliği ve derneğin dağılması kararları, toplantıya katılan üyelerin üçte ikisinin oylarıyla alınır. Genel Kurulda her üyenin bir oy hakkı vardır ve üye bu oy hakkını bizzat kullanmak zorundadır.

ORGANLARIN SEÇİMİ

Madde 19 - Dernek organlarının seçiminde, seçimlerin yönetilmesi, oyların sayım ve dökümü Divan Kurulu ya da Genel Kurul tarafından seçilecek sandık kurulunca yapılır. Divan Başkanı, gündeme göre seçimlere geçileceğini ilan eder ve TMPK organlarına adaylık başvurusu için bir süre belirler. Bu süre içinde, organlara aday olmak isteyenlerin isimleri liste halinde divana bildirilir. Seçimler sırasında oyların eşit çıkması üzerine uygulanacak yöntem, Genel Kurulca belirlenir.

GENEL KURULUN GÖREV VE YETKİLERİ

Madde 20 - Genel Kurulun görev ve yetkileri şunlardır:

- a-** Yönetim Kurulu ve Denetim Kurulu raporları ile, gelir-gider raporlarını görüşmek, raporları kabul etmek ya da sorumlular hakkında işlem yapılmasına karar vermek.
- b-** Derneğin iki yıllık bütçesini ve çalışma raporunu görüşmek ve karara bağlamak.
- c-** Dernek organlarını seçmek.
- d-** Yurt içi ve yurt dışında bulunan dernek amacına uygun kuruluşlara üye olmaya, üyelikten ayrılmaya karar vermek, bu kuruluşlarda derneği temsil edecek kişileri belirlemek ya da, bu konularda Yönetim Kurulu'na yetki vermek.
- e-** Taşınır ya da taşınmaz mal edinmeye, edinilmiş mallar üzerinde satım, bağış VB. tasarruflarda bulunmaya karar vermek ya da bu konularda Yönetim Kurulu'na yetki vermek.
- f-** Derneğin borçlanmasına karar vermek ya da koşullarını belirlemek suretiyle bu konuda Yönetim Kurulu'na yetki vermek.
- g-** Derneğin iktisadi işletme kurmasına, işletmesine ya da işlettilmesine karar vermek ya da bu konularda yönetim kuruluna yetki vermek.

- h-** Tüzüğü değiştirmek.
- i-** Derneğin dağılmasına karar vermek.
- j-** Tüzükte belirtilen konularda yönetmelik VB. düzenlemeleri yapmak.
- k-** Derneğin diğer organlarının kararlarına yönelik itirazları inceleyip kesin karara bağlamak.
- l-** Mevzuatın ve dernek tüzüğünün verdiği diğer görevleri yapmak.

YÖNETİM KURULU

Madde 21 - Yönetim Kurulu, 15 asıl ve 6 yedek üyeden oluşur. Yönetim Kurulu'nun 14 asıl ve 6 yedek üyesi, Genel Kurulca seçilir. T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı Spor Genel Müdürü Yönetim Kurulu'nun doğal üyesidir. Ayrılmalar nedeniyle asıl üyeliklerde boşalma meydana geldiğinde, yedek üyeler sırayla göreve çağrılır. Yedek üyelerin çağrılmasına rağmen Yönetim Kurulu üye sayısı salt çoğunluğun altına düşerse, Genel Kurul otuz gün içinde toplanmak üzere toplantıya çağrılır.

TMPK'NİN TEMSİLİ

Madde 22 - TMPK'ni Yönetim Kurulu temsil eder. Temsil yetkisi Yönetim Kurulu üyelerinden birine ya da üçüncü şahıslara verilebilir.

GÖREV DAĞILIMI

Madde 23 - Yönetim Kurulu, görevi devraldığı tarihten itibaren bir hafta içinde ilk toplantısını yapar. Toplantıya en yaşlı üye başkanlık eder. Toplantıda, bir Başkan, üç Başkan Yardımcısı, bir Genel Sekreter, iki Genel Sekreter Yardımcısı ve bir Sayman Üye seçer. Diğer üyelerin de görevlerini saptar. Başkan Yardımcılarından birisi finansmandan, birisi yönetimden, birisi de pazarlama ve sponsorluktan sorumlu olur.

A- BAŞKAN

aa-Yönetim Kurulu'na başkanlık eder.

ab-TMPK'ni temsil eder.

ac-Yönetim Kurulu Üyelerinin, diğer dernek organlarının ve birimlerinin düzenli ve uyumlu çalışmasını sağlar.

ad-Mevzuat, Tüzük ve Yönetim Kurulu kararlarıyla kendisine verilen işleri yapar.

B – FİNANSMAN BAŞKAN YARDIMCISI

ba - TMPK'nin tüm fonlarını yönlendirir. Tüm demirbaşların, malların, faturaların, borçların ve harcamaların hesaplarını tutar, bu konudaki görevleri denetler ve işlemlerine onay verir. Her toplantıda finansman işlerinin hesabını üyelere bildirir ve istenildiği zaman ilgili belgeleri Yönetim Kurulu'na sunar.

bb- Başkan ile birlikte TMPK'nin bütçesini hazırlar, kontrol eder. Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı TMPK'nin tüm üye, kurul ve komite toplantılarının ayrıntılarını takip eder veya takip ettirerek Yönetim Kurulu'na bilgi verir. Her türlü idari işin yönetilmesinden ve denetlenmesinden sorumludur. Paralimpik Milli Takımlar ile ilgili uygulamaları onaylar ve denetler. Oyun görevlilerinin yönetiminin, komite ile uyumlu çalışmasını sağlar. Basınla ilişkileri yönetir.

C- PAZARLAMA VE SPONSORLUK BAŞKAN YARDIMCISI

ca- TMPK programlarını tanıtmak için pazarlama stratejileri geliştirir.

cb- Bu konulardaki faaliyetleri yönlendirir ve denetler.

D- OYUNCULAR- BAŞKAN YARDIMCISI

da- Paralimpik takımların kurulmasını, gelişmesini sağlar.

db- Spor dallarının belirlenmesini yapar.

dc- Oyunlarda görev alacakların organizasyonunu ve eğitimlerini sağlar.

E- GENEL SEKRETER

ea- Yönetim Kurulu toplantı gündemini hazırlar.

eb- Toplantı tutanağı ve karar defterini tutar.

ec- Derneğin diğer defter ve kayıtlarının düzenli ve mevzuata uygun olarak tutulmasını sağlar.

ed- Genel Kurul'a sunulacak çalışma raporlarını başkanla birlikte hazırlar.

ee- Derneğin yazışmalarını yapar.

F- SAYMAN

fa- Dernek gelirlerini tahsil eder, alındı belgesi bastırır, düzenler, deftere kaydeder ve bu belgelerle ilgili diğer işlemleri yapar.

fb- Dernek harcamalarına nezaret eder.

fc- Derneğin günlük nakit akışını düzenler ve denetler .

fd- Mevzuat, Tüzük ve Yönetim Kurulu kararlarıyla kendisine verilen işleri yapar.

YÖNETİM KURULU TOPLANTILARI

Madde 24 - Yönetim Kurulu, olağan toplantılarını ayda bir yapar. Gerek görülen hallerde Başkan tarafından Olağanüstü toplantıya çağrılır. Toplantıyı Başkan, Başkan'ın bulunmaması halinde Başkan tarafından görevlendirilen Başkan Yardımcısı yönetir. Toplantı gündemini Genel Sekreter hazırlar. Ayrıca, toplantıda üyelerin görüşülmesini istediği konular da gündeme eklenir. Toplantıda görüşülen konular Genel Sekreter tarafından tutanak altına alınır. Kararlar, üyelerin salt çoğunluğuyla alınır. Oyların eşit olması halinde, Başkanın bulunduğu tarafın görüşü kabul edilmiş sayılır. Alınan kararlar toplantı sonunda karar defterine yazılır. Bir yıllık çalışma dönemi içerisinde üç toplantıya mazeretsiz olarak katılmayan Yönetim Kurulu üyesi istifa etmiş sayılır ve yerine ilk yedek üye davet edilir.

YÖNETİM KURULU'NUN GÖREVLERİ

Madde 25 - Yönetim Kurulu'nun görevleri şunlardır:

- a-** Derneği her türlü kişi ve kurum önünde temsil etmek.
- b-** Dernek işlerinin yürütülmesi için gerekli kararları almak.
- c-** Dernek adına sözleşme imzalamak, borç taahhüt VB. işlemleri yapmak. Sicil ve Disiplin Kurulu'nun görüşünü de alarak TMPK'ne üyeliğe kabul ve üyelikten çıkarma başvurularını en geç otuz gün içinde karara bağlamak.
- d-** Genel Kurul kararlarına uygun olarak taşınır ve taşınmaz mal edinmek, edinilmiş mallar üzerinde kullanma, satma, bağışlama VB. işlemleri yapmak, bağışları kabul etmek.
- e-** Genel Kurul kararı doğrultusunda iktisadi işletme kuruluşu için gereken çalışma esaslarını hazırlamak, tescil, ilan, vs. kuruluş işlemlerini yapmak, iktisadi işletmeyi kurmak, işletmek ya da işletletmek.
- f-** Derneğin ihtiyaç duyduğu alanlarda ücretli veya ücretsiz olarak çalışacak kişileri görevlendirmek
- g-** Genel Kurul gündemini hazırlamak, çalışma raporlarını gelir-gider raporlarını ve bütçeyi hazırlayıp Genel Kurul ' a sunmak.

- h-** Süreli ve süresiz yayınlar çıkarmak.
- i-** Defter ve kayıtların mevzuata uygun olarak tutulmasını sağlamak.j- Dernekler mevzuatı, tüzük ve Genel Kurul kararlarıyla verilen diğer iş ve işlemleri yapmak.

DENETLEME KURULU

Madde 26 - Denetleme Kurulu, Genel Kurul’ca seçilen 3 asıl ve 3 yedek üyeden oluşur.

Derneğin iç denetimini yapar. Seçildiği tarihten itibaren en geç bir hafta içinde en yaşlı üye başkanlığında ilk toplantısını yapar ve bir başkan seçer. Altı ayda bir olağan ve gerekli hallerde olağanüstü olmak üzere iki çeşit denetim yapar. Denetim sırasında istenecek bilgi ve belgelerin Yönetim Kurulu tarafından Denetim Kurulu’na verilmesi zorunludur. Denetim Kurulu’nun çalışma şekli ve denetim usulü, Genel Kurul’ca çıkarılacak iç denetim yönetmeliği ile düzenlenir.

DENETLEME KURULU’NUN GÖREVLERİ

Madde 27 - Denetleme Kurulu’nun görevleri şunlardır:

- a-** Dernek çalışmalarının mevzuata, tüzüğe ve Genel Kurul kararlarına uygun yapılıp yapılmadığını incelemek.
- b-** Dernek defter ve kayıtlarının mevzuata uygun tutulup tutulmadığını incelemek.
- c-** Belirlediği eksiklikleri bir rapor halinde Yönetim Kurulu’na bildirmek.
- d-** Genel Kurul’a sunulacak denetim raporunu hazırlamak.
- e-** Gerekli hallerde Genel Kurulu Olağanüstü toplantıya çağırarak.
- f-** İç Denetim Yönetmeliğindeki değişiklik tekliflerini hazırlayıp Genel Kurul’a sunmak.

SİCİL VE DİSİPLİN KURULU

Madde 28 - Sicil ve Disiplin Kurulu, Genel Kurul’ca seçilen 3 asıl ve 3 yedek üyeden oluşur. Seçildiği tarihi izleyen bir hafta içinde en yaşlı üyenin başkanlığında ilk toplantısını yapar. Bu toplantıda başkanını seçer. Gerekli hallerde başkanın çağrısı üzerine toplanır. Çalışma şekli, Genel Kurul’ca çıkarılacak dernek üyeleri Sicil ve Disiplin Yönetmeliği ile düzenlenir.

SİCİL VE DİSİPLİN KURULU'NUN GÖREVLERİ

Madde 29 - Sicil ve Disiplin Kurulu'nun görevleri şunlardır:

- a-**Her türlü üyelik başvuruları ile ilgili form, belge ve kayıtların biçim ve esaslarını saptamak,
- b-**Üye adayları başvurularının yasalara ve tüzük kurallarına uygunluğunu saptamak, bu konuda gerekli inceleme ve araştırmaları yapmak,
- c-**Üye adaylarının başvuruları hakkında karar vermek ve bunları Yönetim Kurulu'nun onayına sunmak,
- d-**Üyelerin sicillerini tutmak, yasalar uyarınca gerekli belgeleri sağlamak ve siciller doğrultusunda yapılması gereken yasal işlemler için yönetim kuruluna bilgi vermek
- e-**Üyeler hakkında disiplin cezasını gerektiren hallerde Yönetim Kurulu' nun talebi üzerine uyarı, kınama ya da üyelikten çıkarma cezası ile ilgili görüşünü gerekli inceleme ve soruşturmasını , kişilerin savunmasını da alarak rapor halinde Yönetim Kuruluna bildirmek.
- f-** Genel Kurul'a bir çalışma dönemine ilişkin, çalışma ve önerilerini belirten bir rapor sunmak,
- g-**Tüzük ve Genel Kurul kararlarıyla verilen diğer işleri yapmak.
- h-**Sicil ve Disiplin Yönetmeliğindeki değişiklik tekliflerini hazırlayıp,Genel Kurul'a sunmak.

BÖLÜM IV

GELİRLER, GİDERLER VE DEFTERLER

GELİRLER

Madde 30 - TMPK'nin gelirleri şunlardır:

- a- Üye ödentileri.
- b- Üyelerin yapacağı bağışlar.
- c- Her türlü kişi ve kurumlardan gelen mevzuata uygun bağış ve yardımlar.
- d- Çay toplantısı, yemek, konser, balo, sergi, kermes, film , tiyatro VB. gösterileri, gibi yardım toplama etkinliklerinden elde edilecek gelirler.
- e- Turnuva, her türlü yarışma, sportif temaslar ve her türlü spor etkinliklerinden sağlanacak gelirler.
- f- Süreli ve süresiz yayınlardan elde edilecek gelirler.

- g- Derneğin taşınır ve taşınmaz mallarından elde edilecek gelirler.
- h- TMPK yararına işletilecek otopark, büfe VB. işletmelerden elde edilecek gelirler.
- i- Derneğin amacını gerçekleştirmek üzere kurulacak iktisadi işletmelerden elde edilecek gelirler.
- j- Devlet bütçesinden yapılacak yardımlar.
- k- Spor federasyonlarından alınacak temsil ödentileri.
- l- Mevzuata uygun diğer gelirler.

Gelirler, alındı belgesiyle tahsil edilir ve bu belgeler alındı belgesi kayıt defterine işlenir.

GİDERLER

Madde 31 - TMPK'un giderleri şunlardır:

- a- Dernek faaliyetleri ile ilgili olarak; kira, aydınlatma, ısıtma, döşeme giderleri, basılı evrak ve defterler, makbuzlar, posta, telefon giderleri, personel ücretleri, yayın ve büro giderleri gibi daimi giderler.
- b- Paralimpik ve benzeri oyunlar gibi faaliyetlere ve bunlarla ilgili her türlü toplantılara katılmak için yapılacak her türlü gider.
- c- Paralimpik ve benzeri oyunları gibi faaliyetlere katılacak sporcu, antrenör ve diğer görevlilere yapılacak ödemeler.
- d- Dernek organlarının toplantıları için yapılacak giderler.
- e- Kendisine verildiği takdirde Paralimpik ve benzeri oyunlar ile her türlü toplantıların organizasyonunu yapmak için gereken her türlü gider.
- f- Temsil için yapılacak giderler.
- g- TMPK tarafından davet edilen konuklar için yapılması gereken tüm giderler.
- h- Derneğin faaliyetlerini sürdürebilmesi için gereken giderler.
- i- TMPK'nin gereksinimleri için satın alınacak veya inşa ettirilecek taşınmazların gerekli kıldığı harcamalar.
- j- Sporun geliştirilmesi için yapılacak eğitim, kurs ve seminerlerin gerektirdiği giderler.
- k- Aidat ve abone giderleri.
- l- Yıl içinde elde edilen gelirlerin en az üçte ikisinin dernek amacı doğrultusunda harcanması zorunludur.

DEFTERLER

Madde 32 - TMPK defterleri şunlardır:

- a- Karar defteri
- b- Gelen-Giden evrak kayıt defteri
- c- Üye kayıt defteri
- d- Bütçe kesin hesap ve bilanço defteri
- e- Alındı belgesi kayıt defteri
- f- Yevmiye defteri
- g- Büyük defter
- h- Envanter defteri

DEFTER TUTMA USULÜ

Madde 33 - Dernek defterleri Noter ya da Dernekler İl Müdürlüğü'ne onaylatılır. Bu defterlerin tutulma usulü ile kayıt şekli Vergi Usul Kanunu ile bu kanunun Maliye Bakanlığı'na verdiği yetkiye istinaden yayımlanan Muhasebe Sistemi Genel Tebliği esasına göre yapılır.

DERNEĞİN BORÇLANMA USULÜ

Madde 34- Dernek amacını gerçekleştirmesi ve faaliyetlerini yürütebilmesi için, ihtiyaç duyulması halinde , Yönetim Kurulu kararı ile borçlanma yapabilir. Bu borçlanma bütçenin gelir kaynakları ile karşılanamayacak tutarlarda ve Derneği ödeme güçlüğüne düşürecek nitelikte olamaz.

BÖLÜM V

TÜZÜK DEĞİŞİKLİĞİ VE DERNEĞİN FESHİ HALİ

TÜZÜK DEĞİŞİKLİĞİ

Madde 35 - TMPK Tüzüğünü değiştirmeye yalnız Genel Kurul yetkilidir. Mevcut Tüzük'te belirlenen esaslar dairesinde Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan tüzük değişikliği tasarıları Genel Kurul'a sunulur. Tüzük değişikliği Genel Kurul'da hazır bulunan üyelerin 2/3 çoğunluğunun kararı ile yapılır.

TMPK'NİN DAĞILMASI

Madde 36 - TMPK'nin dağılmasına Genel Kurul karar verir. Dağılma kararı, Genel Kurul'a katılma hakkına sahip üyelerin üçte ikisinin oylarıyla alınır. Birinci toplantıda bu çoğunluk sağlanamazsa, ikinci toplantı çoğunluk aranmaksızın yapılır. Dağılma kararı, ikinci toplantıya katılan üyelerin üçte ikisinin oylarıyla alınır. Dağılmaya karar verilmesi halinde TMPK'nin malları, Paralimpik Sporları ile ilgili Engelli Spor Federasyonlarına eşit olarak dağıtılır. Derneğin dağılma kararı Yönetim Kurulu tarafından beş gün içinde yörenin en büyük Mülki Amirliği'ne yazı ile bildirilir.

TASFİYE USULÜ

Madde 37 - Dağılmaya karar verilen Genel Kurul toplantısında üç kişilik tasfiye kurulu seçilir. Tasfiye kurulu, kayıtlarını inceleyerek TMPK'nin mallarını, alacak ve borçlarını belirler. Alacaklar tahsil edilip borçlar ödendikten sonra kalan malları Paralimpik Sporları ile ilgili Engelli Spor Federasyonlarına eşit şekilde dağıtır.

AÇIKLIK BULUNMAYAN HALLER

Madde 38 - Bu tüzükte açıklık bulunmayan hallerde, Dernekler Mevzuatı ve Uluslar arası Paralimpik Komitesi (IPC) tüzüğü uygulanır.

EK 2 : IPC Paralimpik Yaz Spor Branşları ve Engel Grupları

Sayı	IPC PARALİMPİK YAZ SPOR BRANŞLARI		
	ENGEL GRUPLARI		
	GÖRME	BEDENSEL	ZİHİNSEL
1	Atletizm	Atletizm	Atletizm
2	Yüzme	Yüzme	Yüzme

Sayı	IPC PARALİMPİK YAZ SPOR BRANŞLARI	
	ENGEL GRUPLARI	
	ZİHİNSEL	BEDENSEL
1	Masa Tenisi	Masa Tenisi

Sayı	IPC PARALİMPİK YAZ SPOR BRANŞLARI	
	ENGEL GRUPLARI	
	GÖRME	BEDENSEL
1	Binicilik	Binicilik
2	Kürek	Kürek
3	Atıcılık	Atıcılık
4	Triatlon	Triatlon

Sayı	IPC PARALİMPİK YAZ SPOR BRANŞLARI	
	ENGEL GRUBU	
	GÖRME ENGELLİLER	
1	5'li Futbol	
2	Goalball	
3	Judo	

Sayı	IPC PARALİMPİK YAZ SPOR BRANŞLARI	
	ENGEL GRUBU	
	BEDENSEL ENGELLİLER	
1	Okçuluk	
2	Badminton	
3	Boccia	
4	Kano	
5	Bisiklet	
6	Halter	
7	O.Voleybol	
8	Taekwando	
9	TS.Basketbol	
10	TS.Eskrim	
11	TS.Rugby	
12	TS.Tenis	

Kaynak:(Araştırmacı,2019)

EK 3 : IPC Paralimpik Kış Spor Branşları ve Engel Grupları

Sayı	IPC PARALİMPİK KIŞ SPOR BRANŞLARI		
	ENGEL GRUPLARI		
	GÖRME	BEDENSEL	ZİHİNSEL
1	Alpin Kayak	Alpin Kayak	
2	Biatlon	Biatlon	
3		Kır Kayağı	
4		Buz Hokeyi	
5		Snowboard	
6		TS.Curling	
Toplam	2 Branş	6 Branş	---

Kaynak:(Araştırmacı,2019)